

ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN TỨ KỲ
PHÒNG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

KỶ YẾU
HỘI THẢO KHOA HỌC
NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG
ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI LỚP 9 CẤP THCS
HUYỆN TỨ KỲ - GIAI ĐOẠN 2017-2020

Tứ Kỳ, ngày 05 tháng 10 năm 2017

CHƯƠNG TRÌNH HỘI THẢO KHOA HỌC
“NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG
ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI LỚP 9 CẤP THCS, HUYỆN TỨ KỲ
GIAI ĐOẠN 2017-2020”

** Thời gian: Ngày 05 tháng 10 năm 2017.*

TT	Nội dung	Thời gian	Người phụ trách
<p><u>Phần thứ nhất:</u></p> <p style="text-align: center;">HỘI THẢO</p> <p style="text-align: center;">“NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI LỚP 9 CẤP THCS, HUYỆN TỨ KỲ - GIAI ĐOẠN 2017-2020”</p> <p><i>* Địa điểm: Hội trường lớn UBND huyện Tứ Kỳ.</i></p>			
1	Tuyên bố lý do; giới thiệu đại biểu.	07h30’-7h50’	- Ban tổ chức Hội thảo.
2	Báo cáo Đề dẫn Hội thảo.	07h50’-8h15’	- Lãnh đạo Phòng GD&ĐT
3	Tham luận: <i>Trao đổi các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng bồi dưỡng đội tuyển Học sinh giỏi lớp 9 cấp THCS, huyện Tứ Kỳ - Giai đoạn 2017-2020.</i>	08h15’-10h00’	- Ban tổ chức Hội thảo.
4	Ý kiến của Đại biểu cấp trên.	10h00’-10h30’	- Ban tổ chức Hội thảo.
5	Kết luận Hội thảo – Phần thứ nhất.	10h30’-11h00’	- Lãnh đạo Phòng GD&ĐT
<p><u>Phần thứ hai:</u></p> <p style="text-align: center;">CHUYÊN ĐỀ</p> <p style="text-align: center;">“NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI LỚP 9 CẤP THCS, HUYỆN TỨ KỲ - GIAI ĐOẠN 2017-2020”</p> <p><i>* Địa điểm: Trường THCS Phan Bội Châu.</i></p> <p><i>(Tổ chức 8 chuyên đề cho 8 môn: Toán, Vật lý, Hoá học, Sinh học, Ngữ văn, Lịch sử, Địa lý, Tiếng Anh)</i></p>			
1	Tuyên bố lý do; giới thiệu đại biểu.	13h30’-13h45’	- Ban tổ chức Hội thảo; - Nhóm xây dựng Khung chương trình bồi dưỡng Học sinh giỏi; - THCS Phan Bội Châu.
2	Báo cáo “ <i>Khung chương trình bồi dưỡng Học sinh giỏi lớp 9 cấp THCS – Giai đoạn 2017-2020</i> ”.	13h45’-14h45’	
3	Hướng dẫn thực hiện Kế hoạch tổ chức kỳ thi chọn Học sinh giỏi lớp 9 năm học 2017-2018.	14h45’-15h00’	
4	Thảo luận.	15h00’-16h00’	
5	Kết luận Chuyên đề - Kết thúc Hội thảo.	16h00’-16h30’	

MỤC LỤC

TT	Nội dung	Trang
1	MỤC LỤC	1
2	ĐỀ DẪN HỘI THẢO KHOA HỌC “NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI LỚP 9 CẤP THCS, HUYỆN TỨ KỶ - GIAI ĐOẠN 2017-2020” <i>Phạm Anh Tuấn, Phó Trưởng phòng Giáo dục và Đào tạo</i>	4
3	VỀ CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI <i>Trần Văn Vuông, Hiệu trưởng trường THCS Cộng Lạc</i>	6
4	MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI Ở TRƯỜNG THCS ĐẠI HỢP <i>Nguyễn Tiên Hiệp, Phó Hiệu trưởng trường THCS Đại Hợp</i>	9
5	MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI <i>Trường THCS Dân Chủ</i>	13
6	MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI <i>Đàm Thị Mai Phương, Phó Hiệu trưởng trường THCS Hưng Đạo</i>	16
7	GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI <i>Phạm Quang Duân, Phó Hiệu trưởng trường THCS Ngọc Kỳ</i>	20
8	MỘT SỐ VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI THI TỈNH TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY <i>Nguyễn Đức Huân, Hiệu trưởng trường THCS Phan Bội Châu</i>	23
9	MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI TẠI TRƯỜNG THCS PHƯỢNG KỶ <i>Trường THCS Phượng Kỳ</i>	27
10	MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI TẠI TRƯỜNG THCS QUANG KHẢI <i>Hoàng Duy Hưng, Tổ trưởng KHXH trường THCS Quang Khải</i>	31
11	MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI <i>Đàm Xuân Nam, Phó Hiệu trưởng trường THCS Quang Phục</i>	35
12	VỀ CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI <i>Tiêu Văn Hải, Hiệu trưởng trường THCS Quang Trung</i>	38
13	MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI TẠI TRƯỜNG THCS TÂN KỶ <i>Trường THCS Tân Kỳ</i>	42
14	CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI TẠI TRƯỜNG THCS THỊ TRẦN TỨ KỶ <i>Trường THCS Thị trấn Tứ Kỳ</i>	46

15	NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN TOÁN CẤP THCS HUYỆN TỨ KỶ - GIAI ĐOẠN 2017-2020 <i>Đặng Thị Hà, Giáo viên Trường THCS Phan Bội Châu</i>	49
16	VỀ CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN TOÁN <i>Lê Tiến Thành, Giáo viên trường THCS Tái Sơn</i>	53
17	THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP TRONG BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN VẬT LÝ <i>Nguyễn Thị Huệ, Tổ trưởng KHTN trường THCS Nguyễn Giáp</i>	57
18	NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN VẬT LÝ CẤP THCS HUYỆN TỨ KỶ - GIAI ĐOẠN 2017-2020 <i>Phạm Thị Thảo, Giáo viên trường THCS Phan Bội Châu</i>	61
19	MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN VẬT LÝ TẠI TRƯỜNG THCS TIÊN ĐỘNG <i>Nguyễn Thị Trang, Giáo viên trường THCS Tiên Động</i>	64
20	NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG THI HỌC SINH GIỎI MÔN HÓA <i>Phạm Xuân Ảnh, Hiệu trưởng trường THCS Hà Thanh</i>	69
21	NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN HOÁ HỌC CẤP THCS HUYỆN TỨ KỶ - GIAI ĐOẠN 2017-2020 <i>Nhóm Hoá học, Trường THCS Phan Bội Châu</i>	73
22	NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN SINH HỌC CẤP THCS HUYỆN TỨ KỶ - GIAI ĐOẠN 2017-2020 <i>Phạm Thuỳ Minh, Giáo viên trường THCS Phan Bội Châu</i>	77
23	VỀ THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP TRONG CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN SINH HỌC <i>Nguyễn Thị Bích Hằng, Phó Hiệu trưởng trường THCS Quảng Nghiệp</i>	79
24	NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN SINH HỌC <i>Nguyễn Thị Liên, Tổ trưởng KHTN trường THCS Tái Sơn</i>	82
25	VỀ NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN NGỮ VĂN <i>Đặng Văn Hạnh, Tổ trưởng KHXH trường THCS Kỳ Sơn</i>	85
26	NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN NGỮ VĂN CẤP THCS HUYỆN TỨ KỶ - GIAI ĐOẠN 2017-2020 <i>Trần Thị Bích Thảo, Tổ trưởng KHXH trường THCS Phan Bội Châu</i>	87
27	MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN NGỮ VĂN TẠI TRƯỜNG THCS QUANG PHỤC; THỰC TRẠNG VÀ NHỮNG GIẢI PHÁP TRONG BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN NGỮ VĂN CẤP THCS <i>Nhóm Ngữ văn, Trường THCS Quang Phục</i>	90
28	VỀ CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN LỊCH SỬ <i>Nguyễn Thị Hải Vân, Giáo viên trường THCS Hà Kỳ</i>	94

29	NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN LỊCH SỬ CẤP THCS HUYỆN TỨ KỶ - GIAI ĐOẠN 2017-2020 <i>Đoàn Thị Xuyên, Giáo viên trường THCS Phan Bội Châu</i>	97
30	THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN LỊCH SỬ Ở TRƯỜNG THCS <i>Phùng Thị Xuân, Tổ trưởng KHXH trường THCS Quang Phục</i>	100
31	VỀ THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP TRONG BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN ĐỊA LÝ CẤP THCS <i>Vũ Thị Lành, Giáo viên trường THCS Đông Kỳ</i>	104
32	NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN ĐỊA LÝ CẤP THCS HUYỆN TỨ KỶ - GIAI ĐOẠN 2017-2020 <i>Nguyễn Thị Thanh Hương, Giáo viên trường THCS Phan Bội Châu</i>	107
33	VỀ CÁC GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI <i>Vũ Thị Thanh Giang, Giáo viên trường THCS Đại Đồng</i>	110
34	VỀ THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN TIẾNG ANH <i>Tăng Thị Dịu, Giáo viên trường THCS Hưng Đạo</i>	114
35	NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN TIẾNG ANH CẤP THCS HUYỆN TỨ KỶ - GIAI ĐOẠN 2017-2020 <i>Phú Thị Huyền, Tổ trưởng CM trường THCS Phan Bội Châu</i>	118
36	VỀ PHƯƠNG PHÁP BỒI DƯỠNG, HƯỚNG DẪN NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HỌC SINH GIỎI MÔN TIẾNG ANH <i>Nguyễn Thị Lan, Giáo viên trường THCS Tứ Xuyên</i>	120

ĐỀ DẪN HỘI THẢO KHOA HỌC
“NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BOI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI
LỚP 9 CẤP THCS, HUYỆN TỨ KỲ - GIAI ĐOẠN 2017-2020”

Phạm Anh Tuấn
Phó Trưởng phòng Giáo dục và Đào tạo

Quang Trung – Nguyễn Huệ đã từng nói: “*Dựng nước lấy việc học làm đầu. Muốn thịnh trị lấy nhân tài làm gốc*”. Thân Nhân Trung cũng cho rằng: “*Hiền tài là nguyên khí của quốc gia*”. Đối với một đất nước, muốn phát triển giàu mạnh vững bền thì yếu tố con người vô cùng quan trọng, cần phải tìm người giỏi và giáo dục người giỏi để họ có thể gánh trên vai trọng trách nước nhà.

Tứ Kỳ là mảnh đất giàu truyền thống hiếu học. Sớm nhận được sự quan tâm chỉ đạo của Sở Giáo dục và Đào tạo Hải Dương; sự quan tâm, chăm lo của Huyện uỷ, UBND huyện. Trong các kì thi học sinh giỏi lớp 9 THCS cấp tỉnh trong nhiều năm qua, Tứ Kỳ liên tục được khẳng định ở vị trí tốp đầu trong tỉnh. Kết quả học sinh giỏi cấp THCS mang lại niềm tự hào cho Đảng bộ và nhân dân của huyện nhà.

Để có một nền tảng vững chắc, trở thành nguồn lực bền bỉ dẻo dai, ghi nhận sức sáng tạo, lòng nhiệt tình và ý thức trách nhiệm của giáo viên, sự miệt mài vươn lên của học sinh, sự chỉ đạo quyết liệt, mang tầm chiến lược của các cấp, các ngành và việc vào cuộc của các đoàn thể, tổ chức chính trị - xã hội thì yêu cầu tính khoa học, đồng bộ của công tác bồi dưỡng học sinh giỏi đặt ra những vấn đề hết sức cấp bách và cần thiết.

Hàng loạt các yếu tố như cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học hiện đại; đội ngũ giáo viên giỏi về nghiệp vụ, vững vàng về tay nghề, chuyên sâu kiến thức, sắc sảo về kĩ năng... phương pháp dạy học phải đổi mới, cập nhật; chương trình mang tính tích hợp toàn diện. Đặc biệt là phải có một chương trình bồi dưỡng sâu sắc, toàn diện phù hợp với đối tượng học sinh giỏi, không quá tải nhưng phải thể hiện tính chất phân loại được học sinh giỏi và nhất là phải bám sát mặt bằng chất lượng học sinh giỏi chung của toàn tỉnh.

Hôm nay, Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện tổ chức Hội thảo khoa học “*Nâng cao chất lượng bồi dưỡng đội tuyển học sinh giỏi lớp 9 cấp THCS huyện Tứ Kỳ - Giai đoạn 2017-2020*”. Chúng tôi rất vui mừng được đón tiếp lãnh đạo Sở GD&ĐT; lãnh đạo Huyện uỷ, UBND huyện và các vị đại biểu, khách quý; đại diện lãnh đạo các trường THCS, các thầy cô giáo là cốt cán, giáo viên trực tiếp giảng dạy bồi dưỡng học sinh giỏi các trường THCS trong huyện đã đến tham dự Hội thảo.

Hội thảo khoa học gồm hai phần:

- *Phần thứ nhất: Hội thảo “Nâng cao chất lượng bồi dưỡng đội tuyển học sinh giỏi lớp 9 cấp THCS huyện Tứ Kỳ - Giai đoạn 2017-2020”.*

Mục tiêu của phần thứ nhất:

+ Đánh giá kết quả hoạt động giáo dục và đào tạo học sinh giỏi cấp THCS của huyện Tứ Kỳ trong nhiều năm qua, đề xuất giải pháp cho công tác đào tạo bồi dưỡng học sinh giỏi trong những năm học tới.

+ Tạo diễn đàn cho các trường THCS trong huyện giao lưu, trao đổi và chia sẻ kinh nghiệm trong công tác đào tạo và bồi dưỡng học sinh giỏi.

+ Đóng góp xây dựng Kế hoạch giáo dục và đào tạo Học sinh giỏi cấp THCS, huyện Tứ Kỳ - Giai đoạn 2017-2020.

- *Phần thứ hai: Tám Chuyên đề “Nâng cao chất lượng bồi dưỡng đội tuyển học sinh giỏi cấp THCS huyện Tứ Kỳ - Giai đoạn 2017-2020” cho tám bộ môn Toán, Vật lý, Hoá học, Sinh học, Ngữ văn, Lịch sử, Địa lý, Tiếng Anh.*

Mục tiêu của phần thứ hai:

+ Báo cáo Khung chương trình bồi dưỡng học sinh giỏi;

+ Triển khai Kế hoạch tổ chức Kỳ thi chọn Học sinh giỏi lớp 9 cấp THCS;

+ Thảo luận để nắm bắt được khung chương trình và các chuyên đề.

Hội thảo năm nay là dịp để trao đổi kinh nghiệm, nhìn nhận lại các vấn đề liên quan đến công tác mũi nhọn quan trọng nhất của cấp học: Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi. Từ đó đưa ra những giải pháp thiết thực nâng cao hiệu quả của việc phát hiện, bồi dưỡng học sinh giỏi trong những năm tiếp theo.

Hội thảo đã nhận được 34 bản tham luận. Nội dung các tham luận đề cập tới những nội dung chủ yếu sau đây:

- Thực trạng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi hiện nay;

- Những thuận lợi và khó khăn trong công tác phát hiện, bồi dưỡng học sinh giỏi ở các nhà trường;

- Đổi mới chương trình, đổi mới phương pháp bồi dưỡng học sinh giỏi;

- Hệ thống giải pháp trong công tác phát hiện bồi dưỡng học sinh giỏi;

- Đổi mới cơ chế chính sách, xây dựng đội ngũ giáo viên say nghề nghiệp, có trách nhiệm cao trong việc bồi dưỡng học sinh giỏi;

- Những đột phá trong tiếp cận và năng lực bồi dưỡng học sinh giỏi;

- Xây dựng chương trình khung khoa học, nâng cao, mở rộng trong việc bồi dưỡng học sinh giỏi;

- Công tác xã hội hóa, thi đua khen thưởng đối với công tác bồi dưỡng học sinh giỏi;

- Sự cần thiết của mô hình trường trọng điểm chất lượng cao trong bồi dưỡng học sinh giỏi cấp huyện, tỉnh, quốc gia.

Các tham luận có nhiều điểm thống nhất trong việc cần thiết có các yếu tố như cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học hiện đại; đội ngũ giáo viên giỏi về nghiệp vụ, vững vàng về tay nghề, chuyên sâu kiến thức, sắc sảo về kỹ năng... phương pháp dạy học phải đổi mới, cập nhật; đặc biệt là phải có một chương trình bồi dưỡng chuyên sâu, toàn diện phù hợp với đối tượng học sinh giỏi.

Chúng tôi rất mong từ các báo cáo cụ thể và những ý kiến trao đổi thống nhất trong Hội thảo cũng như những ý kiến chỉ đạo của lãnh đạo Sở GD&ĐT, lãnh đạo Huyện uỷ, UBND huyện sẽ giúp chúng ta đạt được mục tiêu của Hội thảo năm nay.

Kính chúc quý vị đại biểu, các thầy cô giáo tham dự Hội thảo đạt được nhiều thành công, nhiều niềm vui và sức khoẻ!

Tứ Kỳ, ngày 05 tháng 10 năm 2017

VỀ CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI

Trần Văn Vương
Hiệu trưởng, Trường THCS Cộng Lạc

Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là một nhiệm vụ quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục, bồi dưỡng nhân tài cho các nhà trường nói riêng, cho huyện Tứ Kỳ nói chung. Bồi dưỡng HSG là một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi nhiều công sức của thầy và trò. Nhận thức được nhiệm vụ quan trọng đó, nhà trường đã xây dựng kế hoạch ngay từ đầu năm học. Trong những năm gần đây, qua các kỳ thi HSG huyện, trường THCS Cộng Lạc đạt được chưa cao.

Trước hết chúng tôi nhìn lại thực trạng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi ở trường:

1. Thuận lợi:

- Được sự chỉ đạo, quan tâm sâu sát và kịp thời của Phòng GD&ĐT, nhà trường có những kế hoạch cụ thể, lâu dài trong công việc bồi dưỡng HSG.
- Trường có cơ sở vật chất khá khang trang, trang thiết bị phục vụ tương đối đầy đủ giúp cho việc dạy và học đạt kết quả tốt.
- Giáo viên có trình độ chuyên môn vững vàng,

2. Khó khăn:

- Là một trường có số học sinh và số lớp không nhiều: tổng 205 HS, số học sinh khối lớp 9 là 52 em. Một số học sinh khá giỏi chuyển lên trường THCS Phan Bội Châu, một số em chuyển sang các trường xung quanh.
- Chất lượng đại trà cũng như chất lượng mũi nhọn của nhà trường trong một số năm qua còn rất thấp.
- Học sinh lớp 9, áp lực về ôn thi tuyển sinh vào lớp 10, phụ huynh học sinh không muốn cho con em mình tham gia vào các đội tuyển HSG vì mất nhiều thời gian ôn tập, không còn thời gian ôn tập các môn để thi vào lớp 10 THPT.
- Đa số giáo viên dạy bồi dưỡng vừa phải bảo đảm chất lượng đại trà, vừa phải hoàn thành chỉ tiêu chất lượng mũi nhọn và công tác kiêm nhiệm do đó cường độ làm việc cũng gặp một số khó khăn, việc đầu tư cho công tác bồi dưỡng HSG cũng có phần bị hạn chế.
- Học sinh học chương trình chính khóa phải học quá nhiều môn, lại phải học thêm những môn khác, do đó có phần ảnh hưởng đến thời gian dạy và học. Các em đầu tư ít thời gian cho việc học bồi dưỡng HSG, dẫn đến kết quả không cao là điều tất yếu.
- Giáo viên dạy bồi dưỡng đều phải tự soạn chương trình dạy, và sử dụng các chuyên đề của cấp trên chưa thật sát và đồng bộ, chủ yếu theo kinh nghiệm của bản thân giáo viên trực tiếp bồi dưỡng. Một số giáo viên mới ra trường kinh nghiệm bồi dưỡng chưa có nhiều.

Sau đây tôi trình bày: Một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi:

Giải pháp 1. Đối với Ban giám hiệu

- Cần phải phân công chuyên môn một cách hợp lý, lựa chọn giáo viên có tâm huyết năng lực chuyên môn, có kinh nghiệm, tinh thần trách nhiệm, cố gắng phân công theo hướng ổn định để phát huy kinh nghiệm của giáo viên.

- Phát hiện và xây dựng nguồn bắt đầu từ lớp 6, cố gắng phân công giáo viên có kinh nghiệm dạy bồi dưỡng

- Cần tạo mọi điều kiện cho giáo viên tham gia các lớp học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ.

Giải pháp 2. Đối với giáo viên dạy

- Để có đội tuyển HSG lâu dài phải có lộ trình bồi dưỡng và biết thừa kế qua các năm học trước vì thế người thầy phải luôn luôn có ý thức tự rèn luyện, tích lũy tri thức và kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn, luôn xứng đáng là “người dẫn đường tin cậy” cho học sinh noi theo. Phải thường xuyên tìm tòi các tư liệu, có kiến thức nâng cao trên các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet. Lựa chọn trang Web nào hữu ích nhất, tiện dụng nhất, tác giả nào hay có các chuyên đề hay, khả quan nhất để sưu tầm tài liệu...

- Trong công tác bồi dưỡng HSG khâu đầu tiên là khâu tuyển chọn học sinh thông qua việc trao đổi với GV giảng dạy trước đó để lựa chọn những em có khả năng, tư chất, trí tuệ, lòng đam mê vào đội tuyển, làm nguồn cho năm học kế tiếp.

- Thực hiện phương châm : dạy chắc cơ bản rồi dạy nâng cao, thông qua những bài luyện cụ thể để dạy phương pháp tư duy - dạy kiểu dạng bài có quy luật, loại bài có tính đơn lẻ rồi luyện các dạng tổng quát.

- Nên tránh:

+ Chúng ta tránh nôn nóng trong quá trình bồi dưỡng sợ học sinh thiếu các kiến thức nâng cao hay bỏ qua các bước cơ bản dẫn đến HS thiếu chặt chẽ trong quá trình làm bài.

+ Đừng để HS tâm lý trong thi cử và không nặng thành tích đối với HS dẫn đến HS bị áp lực từ nhiều phía.

Giải pháp 3. Về chương trình bồi dưỡng

- Giáo viên cần biên soạn chương trình, nội dung bồi dưỡng rõ ràng, cụ thể, chi tiết từng chuyên đề khai thác tối ưu các dạng bài, rèn luyện các kỹ năng trình bày từ thấp đến cao, từ dễ đến khó để các em HS bắt nhịp.

- Xác định rõ trọng tâm kiến thức giảng dạy cho từng khối lớp. Chương trình bồi dưỡng cần có sự liên thông trong suốt quá trình.

Giải pháp 4. Tài liệu bồi dưỡng

- Giáo viên sưu tầm tài liệu bồi dưỡng, các bộ đề thi các cấp trường cấp tỉnh và tìm kiếm trên internet thông qua công nghệ thông tin nhằm giúp các em tiếp xúc làm quen với các dạng đề, luôn tìm đọc, tham khảo các tài liệu hay đề hướng cho học sinh.

- Giáo viên hướng dẫn học sinh các tài liệu, sách vở, băng đĩa phù hợp với trình độ của các em để tự rèn luyện thêm ở nhà. Đồng thời cung cấp hoặc giới thiệu các địa chỉ trên mạng để học sinh có thể tự học, tự nghiên cứu, bổ sung kiến thức.

Giải pháp 5. Về thời gian bồi dưỡng

- Để chương trình bồi dưỡng học sinh giỏi có hiệu quả thì nhà trường cần có kế hoạch bồi dưỡng học sinh giỏi liên tục và đều đặn, không dồn ép ở tháng cuối trước khi thi vừa quá tải đối với học sinh vừa ảnh hưởng đến quá trình tiếp thu kiến thức ở môn học khác của học sinh.

Giải pháp 6. Đối với học sinh

Bồi dưỡng học sinh giỏi là một quá trình lâu dài. Cần phải bồi dưỡng hứng thú và tính tích cực, độc lập nghiên cứu của học sinh.

- Cần phát hiện sớm các em học sinh giỏi và bồi dưỡng sớm và tạo nguồn từ lớp đầu cấp học.

- Cách tốt nhất bồi dưỡng hứng thú cho học sinh là hướng dẫn dắt cho các em đạt được những thành công từ thấp lên cao. Nhiều học sinh lúc đầu chưa bộc lộ rõ năng khiếu nhưng sau quá trình được dìu dắt đã trưởng thành rất vững chắc và đạt thành tích cao.

- Học sinh phải nhận thức đúng về tầm quan trọng của học tập.

- Học sinh phải yêu thích môn học, say mê trong học tập và ham học hỏi.

- Học sinh phải cần cù tích lũy và chăm chỉ rèn luyện, ngoài đọc sách giáo khoa, học sinh cần đọc thêm sách tham khảo và tài liệu khác.

Giải pháp 7. Đối với phụ huynh

- Quan tâm tạo điều kiện, động viên tích cực con em học tập tốt hơn.

- Trang bị đầy đủ dụng cụ học tập, tài liệu học tập.

- Thường xuyên liên lạc với Thầy cô giáo, nhà trường để nắm tình hình học tập của học sinh.

- Biết khả năng năng lực của HS để tạo điều kiện tốt nhất, tuyệt đối không xem nhẹ và phân biệt các môn học bồi dưỡng.

Giải pháp 8. Với PGD&ĐT

- Xây dựng bộ tài liệu bồi dưỡng HSG các môn trong toàn huyện.

- Xây dựng cấu trúc đề thi HSG cho từng môn.

- Tổ chức các chuyên đề về bồi dưỡng HSG.

Cộng Lạc, ngày 11 tháng 9 năm 2017

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI Ở TRƯỜNG THCS ĐẠI HỢP

Nguyễn Tiên Hiệp
Phó Hiệu trưởng, Trường THCS Đại Hợp

Bồi dưỡng học sinh giỏi là công tác mũi nhọn và trọng tâm của mỗi nhà trường. Nó có tác dụng thiết thực và mạnh mẽ nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ của đội ngũ các thầy cô giáo, nâng cao chất lượng giáo dục khẳng định thương hiệu của nhà trường, tạo ra khí thế hăng say vươn lên học tập giành những đỉnh cao trong học sinh.

I. Thực trạng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi ở trường THCS Đại Hợp

1. Ưu điểm

- Nhà trường nhiều năm đạt danh hiệu Tập thể lao động tiên tiến và tiên tiến xuất sắc.

- Đội ngũ giáo viên trẻ, nhiệt tình có tinh thần trách nhiệm và một số có kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng học sinh giỏi.

- Kết quả bồi dưỡng học sinh giỏi trong thời gian vừa qua có chuyển biến vượt bậc và đi vào ổn định, luôn nằm trong top thứ 4 của huyện.

- Trong những năm gần đây, chất lượng học sinh đại trà đã từng bước được nâng cao, số học sinh thi đỗ vào các trường THPT các loại hình ngày một tăng. Năm học 2016-2017 có 55 học sinh lớp 9 đỗ vào lớp 10 THPT hệ công lập, nhà trường được xếp thứ 8 trong huyện và xếp thứ 93/272 trường trong toàn tỉnh về tỷ lệ học sinh đỗ vào lớp 10 THPT (*vượt 13 bậc so với năm học trước*).

- Lãnh đạo quan tâm và chỉ đạo sát sao công tác bồi dưỡng học sinh giỏi nên ngay từ buổi họp phụ huynh đầu năm đã quán triệt tinh thần với phụ huynh học sinh.

2. Khó khăn

- Chất lượng học sinh giỏi tuy đã có nhiều chuyển biến nhưng kết quả mới chỉ đạt ở mức độ khá, chưa có nhiều em xuất sắc nên việc chọn ra gần 30 em để đi thi cũng tương đối khó khăn.

- Nhận thức trong nhân dân chưa thật sâu sắc về công tác bồi dưỡng học sinh giỏi nên cũng phần nào ảnh hưởng đến chất lượng (*nhất là với các môn ít giờ, các môn xã hội*).

- Nguồn kinh phí bồi dưỡng cho giáo viên còn hạn chế, chưa đáp ứng công sức giáo viên bỏ ra.

3. Kết quả bồi dưỡng học sinh giỏi trong hai năm học gần đây

Trong hai năm học vừa qua nhà trường đạt được thành tích cao nhất từ trước đến nay về công tác bồi dưỡng học sinh giỏi, các cuộc thi cấp huyện; với tổng số 3 giải Quốc gia (*1 giải nhì, 1 giải ba, 1 giải khuyến khích*), 65 giải cấp huyện (*12 giải nhất, 30 giải nhì, 17 giải ba, 6 giải khuyến khích*) vươn lên đứng thứ 2 trong toàn huyện. Kết quả cụ thể:

* Học sinh giỏi 8 môn văn hóa:

- Năm học 2015-2016: có 15 HS giỏi cấp huyện (3 giải nhất; 7 giải nhì; 3 giải ba; 2 giải KK); đồng đội học sinh giỏi xếp thứ 4/27 trường trong toàn huyện (vượt 7 bậc so với năm học trước).

- Năm học 2016-2017: đạt 15 giải cá nhân (trong đó có 1 giải nhất, 9 giải nhì, 5 giải ba), nhà trường được xếp thứ 2/27 trường trong huyện (vượt 2 bậc so với năm học trước).

* Kết quả tham gia các cuộc thi cấp huyện:

- Cuộc thi "**Olimpic Tiếng Anh trên mạng Internet**":

+ Năm học 2015-2016: đồng đội xếp thứ 3/27 trường trong toàn huyện; đạt 07 giải cá nhân (1 giải nhất; 4 giải nhì, 2 giải Ba).

+ Năm học 2016-2017: đồng đội xếp thứ 2/27 trường trong toàn huyện; đạt 09 giải cá nhân (5 giải nhì, 4 giải ba).

- Thi Sáng tạo KHKT giành cho học sinh trung học cấp huyện trong hai năm học (Năm học 2015-2016, 2016-2017): đạt 01 giải nhì, đạt 01 giải ba cấp huyện.

* Cuộc thi "**Vận dụng kiến thức liên môn giành cho học sinh trung học**":

- Năm học 2015-2016: trường được xếp thứ 4/27 trường trong huyện; đạt 2 giải nhất, 1 giải nhì, 2 giải khuyến khích. Có 3 sản phẩm dự thi cấp tỉnh, 2 sản phẩm được chọn dự thi cấp Quốc gia và đạt 1 giải nhì, 1 giải ba cấp Quốc gia.

- Năm học 2016-2017: trường được xếp thứ 2/27 trường trong huyện; đạt 5 giải cá nhân (4 giải nhất, 1 giải nhì). Cả 5 sản phẩm dự thi cấp tỉnh; 1 sản phẩm được chọn dự thi cấp Quốc gia và đạt 1 khuyến khích cấp Quốc gia.

II. Một số giải pháp nâng cao chất lượng đội tuyển học sinh giỏi ở trường THCS Đại Hợp

1. Công tác chỉ đạo.

- Thành lập các đội tuyển học sinh giỏi (thực hiện trong tuần 1):

+ Các giáo viên bộ môn chọn và lập danh sách học sinh. Căn cứ vào điểm tổng kết của các em ở môn đó năm học trước (đối với các môn Toán, Lý, Hoá điểm tổng kết từ 8,0 trở lên. Đối với các môn Ngữ văn, Lịch sử, Địa lý, Sinh học, Tiếng Anh điểm tổng kết từ 7,5 trở lên), sau đó giáo viên bộ môn tiến hành khảo sát chất lượng để chọn đội tuyển.

+ Lập danh sách đội tuyển HSG các bộ môn; mỗi đội tuyển chỉ được chọn 3-4 học sinh, tránh chọn nhiều HS chổng chéo; sau khi các đội tuyển từng bộ môn chọn lựa học sinh các giáo viên bồi dưỡng cùng họp bàn thống nhất danh sách, không được trùng lặp quá 2 môn/ 1 HS.

- Nhà trường phân công các thầy cô giáo có tay nghề cứng trực tiếp phụ trách bồi dưỡng các đội tuyển học sinh giỏi. Tạo mọi điều kiện để các thầy cô giáo trẻ tích lũy kiến thức, học hỏi phương pháp và kinh nghiệm, nâng cao trình độ, nhanh chóng đảm nhận được nhiệm vụ bồi dưỡng học sinh giỏi với chất lượng ngày càng cao.

- Học giáo viên bồi dưỡng HSG để phổ biến một số quy định về dạy và học bồi dưỡng như: xây dựng kế hoạch, đăng ký chỉ tiêu phần đầu, soạn giảng...Ban chuyên môn cùng với Tổ chuyên môn xây dựng kế hoạch, lên lịch dạy cho các đội tuyển.

- BGH, Tổ chuyên môn thường xuyên dự giờ thăm lớp, kiểm tra giáo án, rút kinh nghiệm trong quá trình bồi dưỡng; tổ chức các chuyên đề bàn các biện pháp nâng cao chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi....

- Vận động tuyên truyền sâu rộng cho phụ huynh, học sinh để họ nhận thấy vai trò của của công tác bồi dưỡng học sinh giỏi, môn học nào cũng rất quan trọng...

- Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng HSG liên tục và kế thừa trong 4 năm với những nội dung: Kế hoạch chọn đội tuyển; kế hoạch bồi dưỡng đội tuyển. Xây dựng đội tuyển HSG phải theo các bước: Phát hiện, tuyển chọn, bồi dưỡng và sử dụng. Nên phát hiện, tuyển chọn ngay từ đầu cấp học lớp 6 và có bồi dưỡng thường xuyên thông qua giờ học chính khóa, dạy thêm học thêm...

2. Xây dựng nề nếp của thầy

- Thực hiện bồi dưỡng theo thời khoá biểu bắt đầu từ tuần 2 của năm học.

- Giáo viên bộ môn phải nghiên cứu kỹ chương trình, soạn cụ thể cho từng buổi hoặc theo chủ đề. Giáo viên dạy bồi dưỡng phải xây dựng kế hoạch cho bộ môn của mình, sau đó thông qua nhóm chuyên môn để trao đổi, bàn bạc và bổ sung, tránh trường hợp dạy tùy tiện. Dạy học phải đa dạng hoá các phương pháp bồi dưỡng như: bồi dưỡng theo lịch phân công, bồi dưỡng qua các tiết học chính khóa, ra bài tập thêm về nhà...Tăng cường cho học sinh làm bài tập, bài kiểm tra, giáo viên chấm bài chi tiết, chữa lỗi cho học sinh, tăng cường chấm tay đôi với học sinh để rút kinh nghiệm cho học sinh, trang bị cho HS về kiến thức cũng như kỹ năng trình bày. Sau mỗi buổi dạy giáo viên ghi sổ đầu bài cụ thể, có nhận xét đánh giá kết quả từng buổi.

3. Phát huy trí tuệ của tập thể, tổ nhóm chuyên môn, đề cao năng lực và trách nhiệm cá nhân trong công tác bồi dưỡng học sinh giỏi

- Nhà trường, các tổ nhóm chuyên môn, các đoàn thể coi trọng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi. Coi bồi dưỡng đội học sinh giỏi mỗi môn là nhiệm vụ chung của tổ (nhóm) chuyên môn. Từng cá nhân được phân công phụ trách bồi dưỡng học sinh giỏi cần đề cao trách nhiệm, lựa chọn đội tuyển, có chất lượng, lên kế hoạch bồi dưỡng sớm, cụ thể, đầy đủ; bồi dưỡng thường xuyên, liên tục, tăng cường kiểm tra, đánh giá, để điều chỉnh, uốn nắn kiến thức kỹ năng một cách kịp thời và hiệu quả.

- Các tổ nhóm chuyên môn thường xuyên tổ chức các buổi hội thảo chuyên đề, sinh hoạt chuyên môn để giáo viên có thể nâng cao trình độ chuyên môn, học hỏi kinh nghiệm.

- Thư viện của nhà trường có trách nhiệm cung cấp tài liệu tham khảo cho giáo viên dạy Bồi dưỡng học sinh giỏi. Các đoàn thể xây dựng kế hoạch hành động của mình coi trọng việc đẩy mạnh công tác bồi dưỡng học sinh giỏi: Công đoàn tổ chức thi đua, động viên, khen thưởng.

5. Cần phải bồi dưỡng hứng thú cho học sinh và kiên trì quan điểm dạy thực chất, học thực chất trong công tác bồi dưỡng học sinh giỏi

- Bồi dưỡng học sinh giỏi là một quá trình lâu dài. Cần phải bồi dưỡng hứng thú và tính tích cực, độc lập nghiên cứu của học sinh. Phải cho học sinh thấy được vinh dự lớn lao khi đạt được thành tích cao trong các kỳ thi HSG.

- Kiên trì quan điểm dạy thực chất, học thực chất trong công tác bồi dưỡng học sinh giỏi: Trên cơ sở nghiên cứu, phân tích các đề thi học sinh giỏi, rút ra yêu cầu, mức độ đòi hỏi về kiến thức, kỹ năng; từ đó lựa chọn hệ thống bài luyện tập phù hợp (kinh nghiệm phải luyện tập cao hơn yêu cầu khoảng 20% thì học sinh khi đi thi mới tự tin và chắc chắn đạt kết quả tốt). Không chạy theo thành tích giả tạo.

6. Động viên khen thưởng kịp thời trong công tác bồi dưỡng học sinh giỏi

Để giáo viên bồi dưỡng các đội tuyển học sinh giỏi của nhà trường nhận thức sâu sắc hơn trọng trách của mình, đồng thời phấn khởi, say mê hơn với công việc được giao, nhà trường cần luôn đổi mới, cải tiến chế độ, chính sách thi đua, khen thưởng kịp thời, công bằng, khách quan, dựa trên những tiêu chí cụ thể, phù hợp như: Nhà trường xây dựng quy chế khen thưởng, động viên giáo viên bồi dưỡng học sinh giỏi như trừ giờ, đánh giá thi đua, thưởng những đội đạt giải cao theo các mức khác nhau. Với học sinh: nhà trường thường xuyên gặp mặt động viên khích lệ các em nỗ lực phấn đấu để đạt kết quả cao. Sau mỗi kỳ thi nhà trường tổ chức hội nghị tuyên dương khen thưởng để tôn vinh các thầy cô giáo và học sinh đạt nhiều thành tích xuất sắc.

Trên đây là bản tham luận về công tác bồi dưỡng học sinh giỏi của cá nhân tôi, rất mong toàn thể hội nghị đóng góp, bổ sung ý kiến.

Xin trân trọng cảm ơn!

Đại Học, ngày 11 tháng 9 năm 2017

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BOI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI

Trường THCS Dân Chủ

Kính thưa các vị đại biểu!

Thưa Hội thảo!

Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của ban chuyên môn trong nhà trường THCS; là nhiệm vụ quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục, bồi dưỡng nhân tài cho nhà trường, cho địa phương.

Nhận thức được nhiệm vụ quan trọng đó, ban chuyên môn của nhà trường đã xây dựng kế hoạch ngay từ đầu năm học. Bồi dưỡng HSG là một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi nhiều công sức của thầy và trò. Trong những năm gần đây, qua các kỳ thi HSG huyện, tỉnh trường THCS Dân Chủ đã đạt được những thành công nhất định góp phần vào kết quả thi HSG chung của toàn huyện (số liệu minh chứng)

Nhìn lại thực trạng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi, tôi nhận thấy:

1. Thuận lợi

- Được sự chỉ đạo, quan tâm sâu sát và kịp thời của BGH, ban chuyên môn với những kế hoạch cụ thể, lâu dài trong công việc bồi dưỡng HSG.

- Trường từng bước khắc phục về cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ tương đối đầy đủ giúp cho việc dạy và học.

- Giáo viên có trình độ chuyên môn vững vàng, có nhiều kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng HSG.

2. Khó khăn

- Cơ sở vật chất trường của trường còn hạn chế cũng có ảnh hưởng ít nhiều đến việc dạy và học.

- Đa số giáo viên dạy bồi dưỡng vừa phải bảo đảm chất lượng đại trà, vừa phải hoàn thành chỉ tiêu chất lượng mũi nhọn và công tác kiêm nhiệm do đó cường độ làm việc quá tải và việc đầu tư cho công tác bồi dưỡng HSG cũng có phần bị hạn chế.

- Học sinh học chương trình chính khóa phải học quá nhiều môn, lại phải học thêm những môn khác, cộng thêm chương trình bồi dưỡng HSG nên rất hạn chế về thời gian tự học nên các em đầu tư ít thời gian cho việc học bồi dưỡng HSG, do đó kết quả không cao là điều tất yếu.

- Một số học sinh tham gia học bồi dưỡng chưa cố gắng nhiều nên kết quả thi học sinh giỏi ở một số môn chưa cao.

- Giáo viên dạy bồi dưỡng đều phải tự soạn chương trình dạy, theo kinh nghiệm của bản thân, theo chủ quan, tự nghiên cứu, tự sưu tầm tài liệu.

Trước những thuận lợi và khó khăn đó, trường chúng tôi đã có một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi như sau:

Thứ nhất: Cần chọn học sinh giỏi và xây dựng kế hoạch bồi dưỡng

- Việc chọn học sinh giỏi cho các môn được tiến hành từ học kỳ II của lớp 8 (Lý do vì nội dung thi học sinh giỏi của một số môn học trong chương trình lớp 8 chiếm tỉ lệ

điểm khá cao: môn địa lý (địa lý 8 chiếm 20% – 30% biểu điểm) ...và chọn học sinh ngay từ lớp 8 để các em tập trung, đầu tư hơn cho môn học mà mình đã được chọn.

- Việc chọn học sinh cần chú ý đến lực học, tư chất, trí tuệ và sự yêu thích của học sinh với môn học. Chọn học sinh cần có sự thỏa thuận của giáo viên bồi dưỡng ở các đội tuyển để tránh tình trạng chông chéo giữa môn này với môn kia.

- Kế hoạch bồi dưỡng được bắt đầu ngay từ tuần đầu năm học lớp 9 và kéo dài đến khi huyện tổ chức thi (trung bình mỗi tuần 2 buổi). Bồi dưỡng đội tuyển học sinh giỏi cần được tiến hành thường xuyên cả trên lớp và các buổi chiều riêng, không nên để gần thi mới tích cực bồi dưỡng làm cho học sinh quá tải đồng thời ảnh hưởng đến kết quả học tập các môn học khác của học sinh.

Thứ hai: Chọn giáo viên bồi dưỡng

- Cần phải phân công chuyên môn một cách hợp lý, lựa chọn giáo viên có năng lực chuyên môn giỏi, có kinh nghiệm và tinh thần trách nhiệm; cố gắng phân công theo hướng ổn định để phát huy kinh nghiệm của giáo viên.

- Lưu ý: Ban chuyên môn, tổ cần tạo mọi điều kiện cho giáo viên tham gia các lớp học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ.

Có những chế độ động viên, khuyến khích khen thưởng đối với giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng học sinh giỏi.

Thứ ba: Những điều giáo viên được phân công dạy bồi dưỡng cần:

- Muốn có học sinh giỏi phải có thầy giỏi vì thế người thầy phải:

+ Luôn luôn có ý thức tự rèn luyện, tích lũy tri thức và kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn, luôn xứng đáng là “người dẫn đường tin cậy” cho học sinh noi theo. Phải thường xuyên tìm tòi các tư liệu, có kiến thức nâng cao trên các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet. Lựa chọn trang Web nào hữu ích nhất, tiện dụng nhất, tác giả nào hay có các chuyên đề hay, khả quan nhất để sưu tầm tài liệu...

+ Khi dạy, giáo viên cần phải thông qua một số bài thí dụ cụ thể để khắc sâu cho học sinh đầy đủ, căn kẽ bản chất của vấn đề và biết phương pháp vận dụng của kiến thức đó. Được như vậy, khi gặp hàng chục, hàng trăm bài khác, mặc dù có những chi tiết cụ thể khác nhau nhưng học sinh vẫn làm được vì chúng giống nhau ở điểm cốt lõi.

+ Với các môn thuộc khoa học xã hội, khi dạy giáo viên cần chốt cho học sinh những ý lớn trong từng nội dung kiến thức, trong từng đề mục; giáo viên cần dạy cho học sinh biết vận dụng, liên hệ những kiến thức đã học vào thực tế và ngược lại những kiến thức thực tế với những điều mình đã học, có vậy học sinh mới năng động biết cách tư duy và logic, tích hợp vấn đề.

+ Nắm vững phương châm: dạy chắc cơ bản rồi mới nâng cao. Thông qua những bài luyện cụ thể để dạy phương pháp tư duy - dạy kiểu dạng bài có quy luật trước, loại bài có tính đơn lẻ, đặc biệt sau; với các môn thuộc khoa học xã hội giáo viên cần rèn cho học sinh kỹ năng xác định yêu cầu của bài tập và kỹ năng làm bài với từng dạng câu hỏi, tránh học thuộc mà không hiểu rõ bản chất của vấn đề, biết cách phân bố thời gian cho từng bài tùy theo biểu điểm.

+ Luôn luôn động viên, khích lệ học sinh có ý thức và tinh thần cố gắng trong suốt quá trình bồi dưỡng; đề ra mức khen thưởng kịp thời để học sinh luôn phấn khởi và có sự cố gắng trong việc học tập.

+ Cuối cùng giáo viên nên kiểm tra kiến thức học sinh sau mỗi chủ đề để giáo viên biết được lượng kiến thức, kỹ năng mà các em tiếp thu được, từ đó có kế hoạch củng cố, bồi dưỡng cho các em những kiến thức và kỹ năng còn trống.

Những điều giáo viên bồi dưỡng nên tránh:

+ Không nôn nóng, bỏ qua bước làm chắc cơ bản mà cho ngay bài tập khó, học sinh mới đầu đã gặp ngay một “mớ bòng bong”, không nhận ra và ghi nhớ được từng đơn vị kiến thức kỹ năng, kết quả là không định hình được phương pháp từ đơn giản đến phức tạp, càng học càng hoang mang.

+ Tránh coi những dạng bài đơn lẻ không có quy luật chung là quan trọng; cho học sinh làm nhiều hơn và trước những bài có nguyên tắc chung (coi những bài đó mới là “thông minh”), kết quả là học sinh bị rối loạn, không học được phương pháp tư duy đúng đắn khoa học và thông thường là: mỗi loại sự việc có một nguyên tắc giải quyết, chỉ cần nắm vững một số nguyên tắc là giải quyết được hầu hết các sự việc.

+ Tránh phê bình, trách mắng học sinh nặng lời hay tỏ thái độ khi học sinh chưa đáp ứng được yêu cầu của giáo viên.

- Cuối cùng là công tác kiểm tra kiến thức sau mỗi chủ đề để giáo viên biết được lượng kiến thức, kỹ năng mà các em tiếp thu được từ đó có kế hoạch củng cố, bồi dưỡng cho các em những kiến thức còn trống.

Trên đây là bản tham luận của tôi, rất cảm ơn sự chú ý lắng nghe của quý vị đại biểu, rất mong nhận được sự đóng góp ý kiến của quý vị đại biểu để bản tham luận của tôi được hoàn thiện hơn.

Dân Chủ, ngày 11 tháng 9 năm 2017

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BOI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI

Đàm Thị Mai Phương
Phó Hiệu trưởng, Trường THCS Hưng Đạo

Kính thưa quý vị đại biểu, khách quý!

Kính thưa các thầy giáo, cô giáo!

Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là một nhiệm vụ quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục, bồi dưỡng nhân tài cho nhà trường nói riêng và xã hội nói chung. Bồi dưỡng học sinh giỏi là một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi nhiều công sức của thầy và trò đặc biệt phải có sự quan tâm và chỉ đạo sát sao của lãnh đạo nhà trường. Trong những năm qua công tác bồi dưỡng học sinh giỏi ở trường THCS Hưng Đạo có nhiều thuận lợi và đã đạt được một số thành tích, kết quả đáng phấn khởi. Tuy nhiên, vẫn còn những khó khăn làm cho kết quả thi học sinh giỏi của một số đội tuyển chưa đạt được như mong muốn. Từ thực trạng trên và qua thực tiễn chỉ đạo công tác bồi dưỡng học sinh giỏi trong trường tôi xin tham luận “*Thực trạng và một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi trong nhà trường THCS*”.

Về thuận lợi

- Nhà trường tạo điều kiện tối đa về cơ sở vật chất, trang thiết bị, tài liệu, kinh phí, chế độ đãi ngộ với giáo viên bồi dưỡng. Đã xây dựng được những kế hoạch cụ thể, lâu dài trong công tác bồi dưỡng HSG.

- Đa số giáo viên bồi dưỡng có trình độ chuyên môn vững vàng, có nhiều kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng HSG.

- Có số học sinh đông thuận lợi cho việc sàng lọc, lựa chọn đối tượng.

- Địa phương có truyền thống hiếu học ảnh hưởng tích cực đến ý thức học tập, phấn đấu của học sinh.

Về khó khăn

- Mặc dù đồng đội đứng thứ hạng cao trong huyện song các môn chủ công như Văn, Toán, Lý một số năm gần đây kết quả còn khiêm tốn.

- Đội ngũ còn có nhiều biến động nhất là đối với môn Toán. Giáo viên bồi dưỡng chưa có nhiều kinh nghiệm, đây là một khó khăn lớn, là thách thức đối với nhà trường trong công tác xây dựng đội ngũ.

Những khó khăn trên đã ảnh hưởng không nhỏ đến kết quả công tác bồi dưỡng HSG. Tuy nhiên với sự nỗ lực, cố gắng của tập thể cán bộ- giáo viên nhà trường, chúng tôi vẫn duy trì và giữ vững được kết quả HSG nằm trong tốp đầu của huyện: Năm học 2013-2014 xếp thứ 7, năm học 2014-2015 xếp thứ 1, năm học 2015-2016 xếp thứ 2, năm học 2016-2017 xếp thứ 4 trong hệ thống các trường trong huyện.

Sau đây là một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi

Thứ nhất. Phải xây dựng được đội ngũ đúng chuyên môn, phát huy năng lực sở trường, phân công công việc đúng vị trí việc làm trên tinh thần kế thừa, xây dựng

Trong công tác bồi dưỡng học sinh giỏi, việc phân công chuyên môn cần đặc biệt chú ý năng lực chuyên môn và kinh nghiệm của mỗi giáo viên để phân công công việc cho phù hợp. Khi được đặt đúng vị trí và đúng công việc thì giáo viên đó sẽ phát huy hết khả năng, truyền đạt cho học sinh những kinh nghiệm đúc rút được qua quá trình dạy học. Tuy nhiên nếu chỉ tập trung giao việc cho những giáo viên chuyên thì kết quả các đội tuyển sẽ ổn định song về lâu dài sẽ không xây dựng được lớp giáo viên trẻ kế cận mà không dễ gì trong thời gian ngắn có thể khắc phục được.

Tại trường THCS Hưng Đạo, trong một số năm qua chúng tôi phân công những giáo viên có nhiều kinh nghiệm trong bồi dưỡng học sinh giỏi kết hợp với giáo viên trẻ có triển vọng cùng tham gia bồi dưỡng tạo động lực để phát triển đội ngũ.

Ngoài ra, chúng tôi cũng đã mạnh dạn trao đội tuyển cho giáo viên mới chưa tham gia bồi dưỡng để trao cơ hội cho các đồng chí được thể hiện, cống hiến, học hỏi, rút kinh nghiệm. Tất nhiên phương án này có thể rủi ro nhưng được về lâu dài.

Thứ hai. Xây dựng kế hoạch, thành lập và bồi dưỡng học sinh giỏi các đội tuyển học sinh giỏi từ đầu cấp học.

Bồi dưỡng học sinh giỏi là một quá trình lâu dài và kế thừa trong 4 năm với những nội dung: Kế hoạch chọn đội tuyển; kế hoạch bồi dưỡng đội tuyển. Xây dựng đội tuyển HSG theo các bước: Phát hiện, tuyển chọn, bồi dưỡng và sử dụng. Vì thế song song với công tác bồi dưỡng học sinh giỏi 9 cần phát hiện sớm, tuyển chọn, bồi dưỡng sớm các em học sinh giỏi và tạo nguồn từ lớp đầu cấp học (*lớp 6*).

Từ lớp 6, nhà trường xây dựng kế hoạch, phân công giáo viên dạy Toán, Văn ở các lớp A lựa chọn những em học sinh có tố chất, bộc lộ năng khiếu thành lập các đội tuyển học sinh giỏi Văn, Toán của các khối 6,7,8. Mỗi đội tuyển từ 15-20 học sinh. Khi được chọn, học sinh sẽ được bồi dưỡng liên tục trong 4 năm. Giáo viên dạy có trách nhiệm bồi dưỡng hứng thú cho học sinh, hướng dẫn điều dắt cho các em từng bước. Nhiều học sinh lúc đầu chưa bộc lộ khả năng nhưng sau quá trình được điều dắt đã tiến bộ rất nhanh và đạt thành tích cao trong kì thi học sinh giỏi huyện lớp 9.

Cuối năm học, nhà trường tổ chức kỳ thi học sinh giỏi Toán, Văn khối 6,7,8 cấp trường. Cấp giấy chứng nhận, khen thưởng đối với những học sinh đạt kết quả cao. Qua các đợt kiểm tra sàng lọc, giáo viên có thể bổ sung một số học sinh mới thay cho học sinh không đạt yêu cầu trong quá trình bồi dưỡng.

Mục đích của công tác bồi dưỡng học sinh giỏi Toán, Văn khối 6,7,8 là đòn bẩy, nền tảng, hỗ trợ công tác bồi dưỡng học sinh giỏi 9 những năm tiếp theo.

Thứ 3: Xây dựng chế độ đãi ngộ hợp lý đối với công tác bồi dưỡng học sinh giỏi

Xác định được yếu tố “con người” có vai trò quyết định trong công tác bồi dưỡng học sinh giỏi. Nhà trường xây dựng quy chế đãi ngộ, khen thưởng đối với giáo viên, học sinh có thành tích trong công tác bồi dưỡng học sinh giỏi các cấp trường, huyện, tỉnh và theo từng mức đạt giải.

Phối hợp với các tổ chức đoàn thể trong nhà trường cùng quan tâm và có biện pháp hỗ trợ, tạo điều kiện cho giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng. Ví dụ: Giảm bớt tiết, bớt công tác kiêm nhiệm, có chế độ ưu tiên khuyến khích đối với học sinh đạt giải; tuyên dương khen thưởng kịp thời đối với các giáo viên và học sinh đạt thành tích.

Kết quả bồi dưỡng học sinh giỏi là một tiêu chí quan trọng khi xét danh hiệu thi đua giáo viên cuối năm học.

Thứ 4: Phân công chuyên môn định hướng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi

Đội ngũ giáo viên dạy bồi dưỡng cơ bản được phân công dạy đuổi 4 năm từ lớp 6 đến lớp 9 để nắm toàn bộ chương trình của cấp học đặc biệt với môn Toán, Văn, Tiếng Anh. Riêng môn Sinh học, Hoá học phân công giáo viên dạy liên tục từ lớp 8 đến lớp 9. Như thế giáo viên sẽ được chủ động trong kế hoạch bồi dưỡng, xây dựng hệ thống kiến thức, nắm được mặt mạnh, mặt yếu của học sinh. Qua đó giáo viên xây dựng kế hoạch bồi dưỡng có hệ thống, liên tục, kế thừa từ lớp đầu cấp đến lớp cuối cấp.

Thứ 5: Tổ chức giao lưu về công tác bồi dưỡng học sinh giỏi giữa các nhà trường, cụm chuyên môn để mỗi giáo viên không ngừng nâng cao năng lực cá nhân

Việc giao lưu thông qua nhiều hình thức: Trao đổi bộ đề thi giữa các trường trong cụm chuyên môn, trong huyện, các huyện ngoài và các tỉnh khác nhằm giúp các em tiếp xúc làm quen với các dạng đề.

Tham gia giao lưu, học hỏi, chia sẻ kinh nghiệm lẫn nhau về bồi dưỡng học sinh giỏi thông qua các đợt Hội thảo, sinh hoạt chuyên môn cấp cụm, cấp huyện.

Tham gia các đợt thi học sinh giỏi tổ chức chung cho cả cụm chuyên môn hoặc thi theo đề thi chung liên trường. Qua đó, giáo viên và học sinh tự đánh giá được thực lực của mình để có biện pháp điều chỉnh phương pháp dạy và học hiệu quả.

Tạo điều kiện cho mỗi giáo viên được đọc, tham khảo các tài liệu; Hướng dẫn học sinh cách sử dụng tài liệu hỗ trợ, phù hợp với trình độ của các em, định hướng phương pháp học tập hiệu quả cho học sinh. Cung cấp hoặc giới thiệu các địa chỉ trên

mạng để học sinh có thể tự học, tự nghiên cứu, bổ sung kiến thức, tự rèn luyện thêm ở nhà.

Việc bồi dưỡng học sinh giỏi giống như ươm một mầm non. Nếu biết rào, biết thường xuyên chăm sóc, vun xới thì mầm non sẽ xanh tốt, phát triển. Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi của trường THCS Hưng Đạo trong những năm học tới vẫn còn nhiều khó khăn để tiếp tục giữ vững và phát huy các kết quả đã đạt được. Chúng tôi rất mong nhận được ý kiến của quý vị tham dự Hội thảo, giúp chúng tôi thành công hơn nữa trong công tác đào tạo, bồi dưỡng HSG.

Xin trân trọng cảm ơn!

Hưng Đạo, ngày 11 tháng 9 năm 2017

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI

Phạm Quang Duân
Phó Hiệu trưởng, Trường THCS Ngọc Kỳ

Kính thưa các vị đại biểu!

Thưa Hội thảo!

Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của ban chuyên môn trong nhà trường THCS; là nhiệm vụ quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục, bồi dưỡng nhân tài cho nhà trường, cho địa phương.

Nhận thức được nhiệm vụ quan trọng đó, ban chuyên môn của nhà trường đã xây dựng kế hoạch ngay từ đầu năm học. Bồi dưỡng HSG là một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi nhiều công sức của thầy và trò. Nhìn lại thực trạng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi, tôi nhận thấy:

1. Thuận lợi

- Được sự chỉ đạo, quan tâm sâu sát và kịp thời của BGH, ban chuyên môn với những kế hoạch cụ thể, lâu dài trong công việc bồi dưỡng HSG.

- Trường từng bước khắc phục về cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ tương đối đầy đủ giúp cho việc dạy và học.

- Giáo viên có trình độ chuyên môn vững vàng, có nhiều kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng HSG.

2. Khó khăn

- Cơ sở vật chất trường của trường còn hạn chế cũng có ảnh hưởng ít nhiều đến việc dạy và học.

- Đa số giáo viên dạy bồi dưỡng vừa phải bảo đảm chất lượng đại trà, vừa phải hoàn thành chỉ tiêu chất lượng mũi nhọn và công tác kiêm nhiệm do đó cường độ làm việc quá tải và việc đầu tư cho công tác bồi dưỡng HSG cũng có phần bị hạn chế.

- Học sinh học chương trình chính khóa phải học quá nhiều môn, lại phải học thêm những môn khác, cùng lúc tham gia thi nhiều môn cộng thêm chương trình bồi dưỡng HSG nên rất hạn chế về thời gian tự học nên các em đầu tư ít thời gian cho việc học bồi dưỡng HSG, do đó kết quả không cao là điều tất yếu.

- Một số học sinh tham gia học bồi dưỡng chưa cố gắng nhiều nên kết quả thi học sinh giỏi ở một số môn chưa cao.

- Giáo viên dạy bồi dưỡng đều phải tự soạn chương trình dạy, theo kinh nghiệm của bản thân, theo chủ quan, tự nghiên cứu, tự sưu tầm tài liệu.

Trước những thuận lợi và khó khăn đó, trường chúng tôi đã có một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi như sau:

Cần chọn học sinh giỏi và xây dựng kế hoạch bồi dưỡng

- Việc chọn học sinh giỏi cho các môn được tiến hành từ học kỳ II của lớp 8 (Lý do vì nội dung thi học sinh giỏi của một số môn học trong chương trình lớp 8 chiếm tỉ lệ

điểm khá cao: môn địa lý (địa lý 8 chiếm 20% – 30% biểu điểm) ...và chọn học sinh ngay từ lớp 8 để các em tập trung, đầu tư hơn cho môn học mà mình đã được chọn.

- Việc chọn học sinh cần chú ý đến lực học, tư chất, trí tuệ và sự yêu thích của học sinh với môn học. Chọn học sinh cần có sự thỏa thuận của giáo viên bồi dưỡng ở các đội tuyển để tránh tình trạng chông chéo giữa môn này với môn kia.

- Kế hoạch bồi dưỡng được bắt đầu ngay từ tuần đầu năm học lớp 9 và kéo dài đến khi huyện tổ chức thi (trung bình mỗi tuần 2 buổi). Bồi dưỡng đội tuyển học sinh giỏi cần được tiến hành thường xuyên cả trên lớp và các buổi chiều riêng, không nên để gần thi mới tích cực bồi dưỡng làm cho học sinh quá tải đồng thời ảnh hưởng đến kết quả học tập các môn học khác của học sinh.

Chọn giáo viên bồi dưỡng

- Cần phải phân công chuyên môn một cách hợp lý, lựa chọn giáo viên có năng lực chuyên môn giỏi, có kinh nghiệm và tinh thần trách nhiệm; cố gắng phân công theo hướng ổn định để phát huy kinh nghiệm của giáo viên.

- Ban chuyên môn, tổ cần tạo mọi điều kiện cho giáo viên tham gia các lớp học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ.

- Có những chế độ động viên, khuyến khích khen thưởng đối với giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng học sinh giỏi.

Thứ ba: Những điều giáo viên được phân công dạy bồi dưỡng cần:

- Muốn có học sinh giỏi phải có thầy giỏi vì thế người thầy phải:

+ Luôn luôn có ý thức tự rèn luyện, tích lũy tri thức và kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn, luôn xứng đáng là “người dẫn đường tin cậy” cho học sinh noi theo. Phải thường xuyên tìm tòi các tư liệu, có kiến thức nâng cao trên các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet. Lựa chọn trang Web nào hữu ích nhất, tiện dụng nhất, tác giả nào hay có các chuyên đề hay, khả quan nhất để sưu tầm tài liệu...

+ Khi dạy, giáo viên cần phải thông qua một số bài thí dụ cụ thể để khắc sâu cho học sinh đầy đủ, căn kẽ bản chất của vấn đề và biết phương pháp vận dụng của kiến thức đó. Được như vậy, khi gặp hàng chục, hàng trăm bài khác, mặc dù có những chi tiết cụ thể khác nhau nhưng học sinh vẫn làm được vì chúng giống nhau ở điểm cốt lõi.

+ Với các môn thuộc khoa học xã hội, khi dạy giáo viên cần chốt cho học sinh những ý lớn trong từng nội dung kiến thức, trong từng đề mục; giáo viên cần dạy cho học sinh biết vận dụng, liên hệ những kiến thức đã học vào thực tế và ngược lại những kiến thức thực tế với những điều mình đã học, có vậy học sinh mới năng động biết cách tư duy và logic, tích hợp vấn đề.

+ Nắm vững phương châm: dạy chắc cơ bản rồi mới nâng cao. Thông qua những bài luyện cụ thể để dạy phương pháp tư duy - dạy kiểu dạng bài có quy luật trước, loại bài có tính đơn lẻ, đặc biệt sau; với các môn thuộc khoa học xã hội giáo viên cần rèn cho học sinh kỹ năng xác định yêu cầu của bài tập và kỹ năng làm bài với từng dạng câu hỏi, tránh học thuộc mà không hiểu rõ bản chất của vấn đề, biết cách phân bố thời gian cho từng bài tùy theo biểu điểm.

+ Luôn luôn động viên, khích lệ học sinh có ý thức và tinh thần cố gắng trong suốt quá trình bồi dưỡng; đề ra mức khen thưởng kịp thời để học sinh luôn phấn khởi và có sự cố gắng trong việc học tập.

+ Cuối cùng giáo viên nên kiểm tra kiến thức học sinh sau mỗi chủ đề để giáo viên biết được lượng kiến thức, kỹ năng mà các em tiếp thu được, từ đó có kế hoạch củng cố, bồi dưỡng cho các em những kiến thức và kỹ năng còn trống.

Những điều giáo viên bồi dưỡng nên tránh:

+ Không nôn nóng, bỏ qua bước làm chắc cơ bản mà cho ngay bài tập khó, học sinh mới đầu đã gặp ngay một “mớ bòng bong”, không nhận ra và ghi nhớ được từng đơn vị kiến thức kỹ năng, kết quả là không định hình được phương pháp từ đơn giản đến phức tạp, càng học càng hoang mang.

+ Tránh coi những dạng bài đơn lẻ không có quy luật chung là quan trọng; cho học sinh làm nhiều hơn và trước những bài có nguyên tắc chung (coi những bài đó mới là “thông minh”), kết quả là học sinh bị rối loạn, không học được phương pháp tư duy đúng đắn khoa học và thông thường là: mỗi loại sự việc có một nguyên tắc giải quyết, chỉ cần nắm vững một số nguyên tắc là giải quyết được hầu hết các sự việc.

+ Tránh phê bình, trách mắng học sinh nặng lời hay tỏ thái độ khi học sinh chưa đáp ứng được yêu cầu của giáo viên.

- Cuối cùng là công tác kiểm tra kiến thức sau mỗi chủ đề để giáo viên biết được lượng kiến thức, kỹ năng mà các em tiếp thu được từ đó có kế hoạch củng cố, bồi dưỡng cho các em những kiến thức còn trống.

Trên đây là bản tham luận của tôi, rất cảm ơn sự chú ý lắng nghe của quý vị đại biểu, rất mong nhận được sự đóng góp ý kiến của quý vị đại biểu để bản tham luận của tôi được hoàn thiện hơn.

Ngọc Kỳ, ngày 11 tháng 9 năm 2017

MỘT SỐ VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI THI TỈNH TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

Nguyễn Đức Huân
Hiệu trưởng, Trường THCS Phan Bội Châu

Kính thưa các vị đại biểu khách quý!

Kính thưa các thầy giáo, cô giáo!

Được sự quan tâm của Ban tổ chức tôi xin trình bày tham luận về thực trạng và giải pháp nâng cao chất lượng bồi dưỡng HSG thi tỉnh trong giai đoạn hiện nay.

I. Thực trạng bồi dưỡng các đội tuyển HSG thi tỉnh hiện nay

1. Thuận lợi

- Công tác bồi dưỡng HSG cấp tỉnh được sự quan tâm của các cấp lãnh đạo, hàng năm UBND huyện Tứ Kỳ cũng đã cấp nguồn kinh phí hỗ trợ trường THCS Phan Bội Châu trong công tác bồi dưỡng HSG cấp tỉnh

- Trường THCS Phan Bội Châu được lãnh đạo Phòng GD&ĐT, UBND huyện giao là đơn vị chịu trách nhiệm chính thực hiện nhiệm vụ bồi dưỡng HSG cấp tỉnh, nhà trường cũng được đầu tư về CSVC, trang thiết bị phục vụ tốt cho việc dạy và học. Đội ngũ giáo viên của nhà trường có trình độ chuyên môn vững vàng, tích cực trong công tác, say mê nghiên cứu chuyên môn. Các em HS của nhà trường được chọn lựa, đa số các em có năng lực học tập tốt.

- Công tác bồi dưỡng HSG cấp tỉnh cũng được một số ít các trường THCS trong huyện quan tâm, mong muốn học sinh trường mình được dự thi cấp tỉnh.

2. Khó khăn

+ Về tâm lý của học sinh và phụ huynh

- Nhiều gia đình học sinh quá quan tâm nhiều đến kỳ thi vào THPT nên không muốn con em mình tham gia các đội tuyển HSG, nhất là với những môn Sử, Địa, Sinh vì lo ngại ảnh hưởng đến kết quả thi vào lớp 10 THPT

+ Về đội ngũ giáo viên bồi dưỡng

- Nhiều năm Phòng GD&ĐT giao cho đội ngũ giáo viên 8 môn văn hóa của trường THCS Phan Bội Châu trực tiếp phụ trách các đội tuyển, tuy nhiên trong mấy năm gần đây một số giáo viên có kinh nghiệm của nhà trường chuyển công tác, một số giáo viên kỳ cựu có nhiều kinh nghiệm không tham gia công tác bồi dưỡng, đội ngũ giáo viên kế cận chưa có nhiều thời gian tích lũy kinh nghiệm để đáp ứng yêu cầu. Bên cạnh đó, vẫn còn có những giáo viên chưa làm tốt việc động viên, khích lệ học sinh tích cực, tự giác say mê học tập.

+ Về cơ chế chính sách động viên, khích lệ giáo viên bồi dưỡng

- Dù đã được sự quan tâm của lãnh đạo các cấp tuy nhiên việc bồi dưỡng HSG thi tỉnh là một công việc khá áp lực, đòi hỏi giáo viên phải đầu tư thời gian nghiên cứu cũng như tâm huyết với công việc. Tuy nhiên, trong hai năm gần đây mức kinh

phí cho công tác bồi dưỡng HSG cấp tỉnh mà UBND huyện cấp cho nhà trường đã giảm so với các năm trước và cũng thấp hơn so với nhiều huyện, thành phố, thị xã. Bên cạnh đó so với các trường khác trong huyện, nhà trường cũng không được ưu tiên về thi đua khen thưởng, đặc biệt là khen thưởng các danh hiệu cá nhân nên chưa thực sự động viên được nhiều đối với đội ngũ giáo viên bồi dưỡng của nhà trường.

+ Về việc chọn học sinh các đội tuyển

- Tình hình giao thông phức tạp nên việc thu hút học sinh giỏi ở những địa bàn xa trung tâm huyện đến học ở trường còn hạn chế. Vì vậy ở các trường vẫn còn những nhân tố xuất sắc có thể chọn vào đội dự thi cấp tỉnh. Tuy nhiên, việc thu hút học sinh các trường xã tham gia đội tuyển dự thi cấp tỉnh còn nhiều khó khăn, mỗi năm chỉ có từ 1 đến 3 học sinh trường xã tham gia trong tổng số 80 HS dự thi 8 môn văn hóa. Nhiều năm 100% HS dự thi cấp tỉnh là HS của trường THCS Phan Bội Châu.

- Nhiều học sinh sau khi được Phòng GD&ĐT triệu tập vào đội dự tuyển, không thực sự hứng thú, nhiều phụ huynh xin cho con em mình không tiếp tục tham gia. Bên cạnh đó, các em còn lại khi tham gia các bài khảo sát đều có điểm không cao mà thời gian đến lúc chốt danh sách đội tuyển thi tỉnh chỉ còn 2, 3 tuần nên giáo viên cũng không kịp để bồi dưỡng nâng cao kiến thức, kỹ năng cho các em.

II. Một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng bồi dưỡng các đội tuyển HSG dự thi cấp tỉnh

1. Đối với Ban giám hiệu trường THCS Phan Bội Châu

+ *Quan tâm đến việc tạo nguồn cho các đội tuyển*

- Từ năm học 2016-2017 nhà trường tổ chức học nâng cao một số môn với HS khối 8 và chọn các đội tuyển trước khi kết thúc năm học, để giáo viên có thể chủ động dạy bồi dưỡng các đội tuyển năm học 2017-2018 từ hè 2017. Khi chọn học sinh các đội tuyển nhà trường quan tâm đến nguyện vọng của học sinh và sự chọn lựa của giáo viên phụ trách đội tuyển, bên cạnh đó nhà trường cũng tổ chức cho giáo viên bàn bạc, thảo luận để đưa các em vào đội tuyển phù hợp với năng lực bản thân.

+ *Tạo cơ chế động viên khích lệ giáo viên bồi dưỡng*

- Dù điều kiện kinh phí còn nhiều khó khăn, nhà trường cố gắng huy động mọi nguồn lực cùng với nguồn kinh phí UBND huyện cấp để động viên, chi trả cho các giáo viên bồi dưỡng ở mức gần bằng với một số trường trọng điểm chất lượng cao trong tỉnh.

- Bên cạnh đó, nhà trường cũng có quy chế thi đua, khen thưởng rõ ràng đối với công tác bồi dưỡng của giáo viên. Những giáo viên bồi dưỡng đội tuyển thi cấp tỉnh đạt kết quả cao đều được nhà trường đề nghị Hội đồng thi đua, khen thưởng cấp trên công nhận các danh hiệu và tặng giấy khen.

+ *Tăng cường đổi mới sinh hoạt chuyên môn, nhằm nâng cao chất lượng bồi dưỡng các đội tuyển.*

- Ban chuyên môn nhà trường trực tiếp chỉ đạo các nhóm chuyên môn sinh hoạt thảo luận hàng tháng, hàng kỳ về các chuyên đề kiến thức và các giải pháp nâng

cao chất lượng bồi dưỡng. Đặc biệt là việc xây dựng nội dung các chuyên đề bồi dưỡng đảm bảo theo hướng rõ trọng tâm, cô đọng, bám sát cấu trúc đề thi tỉnh và giúp học sinh tăng cường tự nghiên cứu, tự học. Với nhóm Toán, Ngữ Văn đã thực hiện được vài năm trở lại đây và dần đi vào nề nếp, bắt đầu phát huy hiệu quả. Tuy nhiên với một số bộ môn do điều kiện về đội ngũ nên các năm học trước việc thực hiện chưa được bài bản, chưa thực sự hiệu quả. Năm học 2017-2018, nhà trường tiếp tục chỉ đạo các bộ môn này thực hiện.

- Để đảm bảo việc bồi dưỡng đội ngũ, đặc biệt là lớp giáo viên kế cận, với những bộ môn có nhiều giáo viên nhà trường khuyến khích các giáo viên cộng tác, cùng giảng dạy bồi dưỡng một đội tuyển HSG (trong đó 1 giáo viên chịu trách nhiệm chính). Điều này giúp cho việc trao đổi, tích lũy kinh nghiệm thuận lợi hơn, nhất là với những giáo viên chưa được trực tiếp bồi dưỡng thì đây là một bước đệm quan trọng.

+ Công tác tham mưu với các Phòng ban chuyên môn và UBND huyện

- Nhà trường tích cực, chủ động tham mưu với Phòng GD&ĐT, các phòng chức năng, Huyện ủy, UBND huyện trong việc tạo cơ chế động viên, khích lệ giáo viên và học sinh, đồng thời tham mưu với Phòng GD&ĐT về công tác chỉ đạo bồi dưỡng các đội tuyển HSG nâng cao hiệu quả.

2. Đối với giáo viên bồi dưỡng

+ Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng, tích cực tự bồi dưỡng chuyên môn

- Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng chi tiết, phù hợp bám sát cấu trúc đề thi cấp huyện, cấp tỉnh. Sau khi xây dựng xong kế hoạch cần đưa ra nhóm chuyên môn thảo luận để bổ sung chỉnh sửa. Một số bộ môn cần bổ trợ kiến thức từ các môn học khác (VD như kiến thức môn Toán bổ trợ cho môn Vật lý), giáo viên cần trực tiếp trao đổi để được hỗ trợ.

- Tích cực tự bồi dưỡng chuyên môn, tích lũy kinh nghiệm. Tăng cường trao đổi, thảo luận, xây dựng và báo cáo chuyên đề trong nhóm chuyên môn, thực hiện tốt chỉ đạo đổi mới nội dung sinh hoạt nhóm chuyên môn, nhân rộng mô hình sinh hoạt nhóm chuyên môn của môn Toán, Ngữ văn.

+ Bồi dưỡng năng lực tự học, động viên khuyến khích, thu hút học sinh tham gia đội tuyển. Chú trọng rèn kỹ năng phân tích đề, kỹ năng trình bày cho học sinh

- Việc ra đề HSG cấp tỉnh gần đây theo xu hướng ra đề mở nên giáo viên cần quan tâm hơn nữa đến việc bồi dưỡng năng lực tự học, tự nghiên cứu cho học sinh

- Cần làm tốt việc động viên, khuyến khích và thu hút học sinh tham gia bồi dưỡng HSG, trong bài dạy chính khóa trên lớp giáo viên cần khơi dậy HS sự yêu thích môn học, truyền cảm hứng để HS có động lực và đam mê học tập, qua đó việc thu hút HS vào các đội tuyển sẽ dễ dàng hơn.

- Với thực tế mức độ đề thi cấp tỉnh mấy năm gần đây đã được giảm bớt thì bên cạnh việc giáo viên cung cấp cho học sinh kiến thức theo các chuyên đề, cần chú trọng đến việc rèn kỹ năng phân tích đề và kỹ năng trình bày, diễn đạt trong bài làm của học sinh để hạn chế tình trạng làm được bài nhưng điểm số không cao.

III. Đề xuất và kiến nghị

1. Với Phòng GD&ĐT

- Nên tổ chức thi HSG huyện sớm hơn để khi chọn đội tuyển chính thức có nhiều thời gian ôn tập. Có thể thực hiện thi HSG cấp huyện theo hai vòng: Vòng 1 tổ chức vào cuối tháng 10 cho tất các HS các đội tuyển ở các trường, Vòng 2 tổ chức vào đầu tháng 1 cho 20-30 học sinh ở mỗi đội tuyển đạt kết quả cao nhất ở Vòng 1. Chỉ công nhận giải Nhất, Nhì cho những HS đạt điểm cao ở Vòng 2.

- Phòng GD&ĐT cũng quan tâm đến cấu trúc đề thi cấp huyện sát với cấu trúc đề thi cấp tỉnh để việc bồi dưỡng HS thi cấp huyện có nhiều hỗ trợ cho việc ôn thi cấp tỉnh.

- Chỉ đạo các trường quan tâm hơn nữa trong việc phát hiện, bồi dưỡng cũng như khuyến khích học sinh có năng lực tham gia thi HSG tỉnh. Vì ở các trường THCS trong huyện vẫn có những HS nổi trội ở từng môn học khác nhau. Nếu mỗi năm có từ 1-5 HS ở các trường xã có năng lực ở từng môn học tham gia thi HSG cấp Tỉnh đạt giải thì kết quả HSG của huyện sẽ được nâng lên

2. Với UBND huyện

- Đề nghị với UBND huyện xem xét quan tâm kinh phí cho công tác Bồi dưỡng HSG cấp tỉnh và tăng tỷ lệ danh hiệu thi đua cá nhân cho trường đặc thù.

Trên đây là một số tham luận của trường THCS Phan Bội Châu rất mong được sự quan tâm của các đ/c lãnh đạo, các đại biểu và các nhà trường để công tác bồi dưỡng HSG của huyện đạt kết quả tốt hơn. Xin chúc các đ/c lãnh đạo các đại biểu mạnh khỏe, hạnh phúc, chúc cho hội thảo thành công tốt đẹp!

Xin trân trọng cảm ơn!

Tứ Kỳ, ngày 11 tháng 9 năm 2017

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI TẠI TRƯỜNG THCS PHƯỢNG KỲ

Trường THCS Phượng Kỳ

Như chúng ta đã biết, công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là một nhiệm vụ quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục, bồi dưỡng nhân tài cho quê hương, đất nước. Nhận thức được nhiệm vụ quan trọng đó nhà trường đã xây dựng kế hoạch ngay từ đầu năm học. Bồi dưỡng HSG là một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi nhiều công sức của thầy và trò.

Trước hết chúng ta nhìn lại thực trạng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi của trường.

1. Thuận lợi:

- Được sự chỉ đạo, quan tâm, kịp thời của BGH, có những kế hoạch cụ thể, lâu dài trong công việc bồi dưỡng HSG.
- Giáo viên có trình độ chuyên môn vững vàng, có nhiều kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng HSG nhiều năm.
- Học sinh hiếu học, yêu thích môn học, có tính tự giác cao.
- Đa số phụ huynh lo lắng, quan tâm đến chất lượng học sinh giỏi.

2. Khó khăn:

- Đa số giáo viên dạy bồi dưỡng vừa phải bảo đảm chất lượng đại trà, vừa phải hoàn thành chỉ tiêu chất lượng mũi nhọn do vậy cường độ làm việc tương đối căng thẳng, việc đầu tư cho công tác bồi dưỡng HSG cũng có phần bị hạn chế.
- Học sinh vừa phải hoàn thành chương trình chính khóa để chuẩn bị cho kì thi vào THPT vừa phải học chương trình bồi dưỡng HSG nên đã ảnh hưởng không nhỏ đến quá trình học tập cũng như kết quả, nhất là những em phải tham gia vào nhiều đội tuyển
- Cơ sở vật chất của nhà trường còn thiếu thốn, tư liệu phục vụ cho giảng dạy chưa nhiều. Giáo viên thường phải tự mua thêm các tài liệu
- Chế độ đối với giáo viên chưa thoả đáng với công sức giảng dạy và bồi dưỡng.
- Một số học sinh tham gia học bồi dưỡng chưa có hứng thú với kì thi học sinh giỏi nên kết quả thi học sinh giỏi ở một số môn chưa cao.
- Một số ít phụ huynh chưa thực sự quan tâm, tạo điều kiện đến học tập của con em mình.

Sau đây tôi trình bày: Một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi:

1. Đối với hoạt động tự bồi dưỡng của giáo viên

- Để có đội tuyển HSG lâu dài phải có lộ trình bồi dưỡng và biết thừa kế qua các năm học trước vì thế người thầy phải luôn luôn có ý thức tự rèn luyện, tích lũy tri thức và kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn, luôn xứng đáng là “người dẫn đường tin cậy” cho học sinh noi theo. Phải thường xuyên tìm tòi các tư liệu, có kiến thức nâng

cao trên các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet. Lựa chọn trang Web nào hữu ích nhất, tiện dụng nhất, tác giả nào hay có các chuyên đề hay, khả quan nhất để sưu tầm tài liệu...

- Trong công tác bồi dưỡng HSG khâu đầu tiên là khâu tuyển chọn học sinh thông qua việc trao đổi với GV giảng dạy trước đó để lựa chọn những em có khả năng, tư chất, trí tuệ, lòng đam mê, tính sáng tạo vào đội tuyển, làm nguồn cho năm học kế tiếp.

- Bước tiếp theo, chúng ta lập kế hoạch cho mình một cách cụ thể tránh tình trạng thích đâu dạy đó. Dạy theo chuyên đề là biện pháp mà cá nhân tôi thấy đó là hữu hiệu nhất.

- GV bồi dưỡng HSG cần phối hợp chặt chẽ với phụ huynh học sinh, với giáo viên chủ nhiệm trong việc dạy đối tượng HSG để tạo mọi điều kiện giúp các em phát huy hết năng lực của mình.

- Thực hiện phương châm: dạy chắc cơ bản rồi dạy nâng cao, thông qua những bài luyện cụ thể để dạy phương pháp tư duy - dạy kiểu dạng bài có quy luật, loại bài có tính đơn lẻ rồi luyện các dạng tổng quát.

- Trong mỗi bài tập cần đưa ra nhiều câu với mức độ từ dễ đến khó (có thể 4 đến 6 câu nhỏ) và câu nhỏ cuối cùng ta nên vận dụng vào thực tế để các em hiểu rõ đây là câu vận dụng tích hợp.

- Trước khi giải các dạng bài tập nâng cao, lắt léo thì GV có thể sử dụng một số pp phân tích bài toán theo pp đi lên, đi xuống hoặc sử dụng phương pháp giải hệ phương trình hai ẩn (GV bổ sung cho HS kiến thức toán học của lớp 9) quá trình giải các em giảm được một số bước rườm rà, không cần thiết và dễ hiểu hơn nhưng cũng không được quá tắt.

- Sau mỗi bài tập nâng cao GV cần đưa ra phương pháp giải hoặc những lưu ý nhằm học sinh tự khắc sâu kiến thức để cách trình bày được lập luận lôgic hơn.

- Sau mỗi chuyên đề cần có bài kiểm tra đánh giá theo các mức độ để nắm ngay được tình hình học sinh bị hỏng phần nào, những bài đa số HS làm được gọi HS trực tiếp lên bảng làm (mỗi lần ghi bảng các em nhớ hơn là ghi ở vở), bài nào chưa tốt GV sửa và khắc sâu ngay.

- Ngoài ra giáo viên sưu tầm ngân hàng bộ đề thi các cấp trường, cấp huyện và các tỉnh khác thông qua công nghệ thông tin nhằm giúp các em tiếp xúc làm quen với các dạng đề có nhiều điểm mới, hay và hữu ích.

- Nên tránh:

+ Đừng để HS tâm lý trong thi cử và không nặng thành tích đối với HS dẫn đến HS bị áp lực từ nhiều phía.

+ Một số giáo viên mới bồi dưỡng học sinh giỏi, thường hay nôn nóng, bỏ qua bài tập cơ bản, cho ngay bài khó, học sinh mới đầu đã gặp ngay một “mớ bòng bong”, không nhận ra được nên bắt đầu từ đâu hoặc việc ghi nhớ từng đơn vị kiến thức kỹ năng dễ lộn xộn hay kết quả là không định hình được phương pháp từ đơn giản đến phức tạp, càng học càng hoang mang.

+ Một số gv lại coi những bài đơn lẻ không có quy luật chung là quan trọng, cho học sinh làm nhiều hơn và trước những bài có nguyên tắc chung (coi những bài đó mới là “thông minh”), kết quả là học sinh bị rối loạn, không học được phương pháp tư duy theo kiểu đúng đắn khoa học

2. Hoạt động tự học của với học sinh

- Bồi dưỡng học sinh giỏi là một quá trình lâu dài. Cần phải bồi dưỡng hứng thú và tích cực, độc lập nghiên cứu của học sinh.

- Cần phát hiện sớm các em học sinh giỏi và bồi dưỡng sớm và tạo nguồn từ lớp đầu cấp học.

- Cách tốt nhất bồi dưỡng hứng thú cho học sinh là hướng dẫn đi dắt cho các em đạt được những thành công từ thấp lên cao. Nhiều học sinh lúc đầu chưa bộc lộ rõ năng khiếu nhưng sau quá trình được đi dắt đã trưởng thành rất vững chắc và đạt thành tích cao.

- Học sinh phải nhận thức đúng về tầm quan trọng của học tập.

- Học sinh phải yêu thích môn học, say mê trong học tập và ham học hỏi.

- Học sinh phải cần cù tích lũy và chăm chỉ rèn luyện, ngoài đọc sách giáo khoa, học sinh cần đọc thêm sách tham khảo và tài liệu khác.

Nên trách:

- Điều kiện gia đình một số em còn khó khăn gia đình không có máy tính và mạng e nên việc tìm tài liệu trên Internet là thiệt thòi lớn đến bản thân các em. Nhiều em lợi dụng điều này xin tiền cha mẹ đến các quán Internet việc tốt thì ít, việc xấu thì nhiều, cũng có khi bị bạn bè rủ rê đến quán xem chơi game, sau đó nghiện game dẫn việc học giảm sút, lừa dối thầy, cô, cha mẹ.

3. Chế độ đối với giáo viên, học sinh

- Nhà trường cần có chế độ đãi ngộ hợp lý đối với giáo viên bồi dưỡng và học sinh. Hiện nay giáo viên bồi dưỡng thường chỉ được trừ 2 tiết/tuần trong năm học. trong khi đó thời gian bồi dưỡng cũng như công sức các thầy cô bỏ ra rất nhiều. Để kết quả đội tuyển cao hơn, các thầy cô thường phải tự mua thêm tài liệu, bồi dưỡng tăng buổi.

- Việc động viên các thầy cô bồi dưỡng và các em học sinh khi tham gia đội tuyển có thành tích chưa xứng đáng, do kinh phí nhà trường còn hạn hẹp. Việc đãi ngộ chưa xứng đáng cũng ảnh hưởng ít nhiều đến nhiệt huyết của các thầy cô.

- Phòng giáo dục nên có chính sách cụ thể để nhà nước hỗ trợ kinh phí cho các trường trong công tác bồi dưỡng học sinh

4. Tổ chức thi cử, kiểm tra, đánh giá

- Thời gian học và thi học sinh giỏi các môn theo kế hoạch của Phòng GD&ĐT thường vào đầu năm học lớp 9. Vì vậy, học sinh vừa phải ôn thi vào cấp 3, vừa phải học bồi dưỡng thi học sinh giỏi nên rất mệt mỏi. Không những thế, đối với những trường có ít học sinh, có nhiều em phải tham gia 2, 3 đội tuyển nên lịch học dày đặc.

- Để thuận tiện cho các em tham gia thi các đội tuyển cugx như giáo viên bồi dưỡng, theo tôi Phòng GD&ĐT nên thay đổi thời gian thi có thể cuối năm lớp 8 hoặc thi ngay khi vào đầu năm học lớp 9 như một số huyện đã thực hiện. Tức là tổ chức kì thi học sinh giỏi cho các em khối 8 để giảm áp lực cho các em khi vào năm học lớp 9.

5. Đánh giá giáo viên, học sinh

- Phòng GD&ĐT không nên đưa tiêu chí đánh giá học sinh giỏi vào tiêu chí thi đua vì đã có tiêu chí thi vào cấp THPT. Đối với kì thi học sinh giỏi, nếu học sinh nào đạt giải thì vinh danh. Không nên đánh giá vì như vậy gây áp lực cho nhà trường, nhà trường tạo áp lực cho giáo viên và học sinh. Tạo ra một sự căng thẳng, không đúng với tiêu chí của cuộc thi là tìm ra học sinh giỏi chứ không phải là thi để xếp thứ các trường, xếp thứ giáo viên, đánh giá thi đua giáo viên.

Trên đây là một số ý kiến của tôi về vấn đề nâng cao chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi trường. Rất mong được sự quan tâm của các đồng chí lãnh đạo để kì thi học sinh giỏi của các em học sinh diễn ra trong không khí giao lưu, thoải mái, không tạo áp lực nặng nề cho giáo viên và học sinh.

Chúc công tác bồi dưỡng Học sinh giỏi cấp THCS huyện Tứ Kỳ năm học 2017-2018 thành công tốt đẹp.

Phượng Kỳ, ngày 11 tháng 9 năm 2017

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI TẠI TRƯỜNG THCS QUANG KHẢI

Hoàng Duy Hưng
Tổ trưởng KHXH, Trường THCS Quang Khải

Kính thưa các vị đại biểu. Vừa qua, tôi và các đồng chí đã được nghe các báo cáo tham luận của các trường nhằm nâng cao chất lượng đội tuyển học sinh giỏi, bản thân tôi hoàn toàn nhất trí, tôi xin được đóng góp thêm ý kiến tham luận: Một số giải pháp nâng cao chất lượng đội tuyển học sinh giỏi tại trường THCS Quang Khải.

- Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là một nhiệm vụ quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục, bồi dưỡng nhân tài cho nhà trường nói riêng, cho địa phương và đất nước nói chung. Nhận thức được nhiệm vụ quan trọng đó, các tổ đã xây dựng kế hoạch ngay từ đầu năm học. Bồi dưỡng HSG là một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi nhiều công sức của thầy và trò. Trong những năm gần đây, qua các kỳ thi HSG vòng huyện, chúng ta đã đạt được những thành công nhất định góp phần vào kết quả thi HSG chung của toàn trường.

Trước hết chúng tôi nhìn lại thực trạng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi

1. Thuận lợi:

- Được sự chỉ đạo, quan tâm sâu sát và kịp thời của BGH, có những kế hoạch cụ thể, lâu dài trong công việc bồi dưỡng HSG.

- Trường có cơ sở vật chất khá khang trang, trang thiết bị phục vụ tương đối đầy đủ giúp cho việc dạy và học đạt kết quả tốt.

- Giáo viên có trình độ chuyên môn vững vàng, có nhiều kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng HSG nhiều năm liền.

- Học sinh hiếu học, phụ huynh, các nhà hảo tâm quan tâm đến chất lượng học sinh giỏi.

2. Khó khăn:

- Đa số giáo viên dạy bồi dưỡng vừa phải bảo đảm chất lượng đại trà, vừa phải hoàn thành chỉ tiêu chất lượng mũi nhọn và công tác kiêm nhiệm do đó cường độ làm việc cũng gặp một số khó khăn, việc đầu tư cho công tác bồi dưỡng HSG cũng có phần bị hạn chế.

- Học sinh học chương trình chính khóa phải học quá nhiều môn, lại phải học thêm những môn khác, do đó có phần ảnh hưởng đến thời gian dạy và học. Các em đầu tư ít thời gian cho việc học bồi dưỡng HSG, dẫn đến kết quả không cao là điều tất yếu.

- Một số học sinh tham gia học bồi dưỡng chưa cố gắng nhiều nên kết quả thi học sinh giỏi ở một số môn chưa cao.

Sau đây tôi trình bày: Một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi:

Giải pháp 1. Về xây dựng kế hoạch bồi dưỡng học sinh giỏi

- Căn cứ vào số lượng giáo viên và trình độ đào tạo của giáo viên trong nhà trường.

- Căn cứ vào một số kết quả của các tổ năm học trước đã xây dựng kế hoạch bồi dưỡng học sinh giỏi lớp các lớp 6, 7, 8, 9, các tổ góp ý vào xây dựng các đội tuyển HSG góp phần vào xếp hạng chung của nhà trường qua từng năm để chọn lựa đội tuyển sát thực đối tượng tham gia bồi dưỡng.

Giải pháp 2. Đối với Ban giám hiệu và các giáo viên phụ trách Tổ CM

- Cần phải phân công chuyên môn một cách hợp lý, lựa chọn giáo viên có tâm huyết năng lực chuyên môn, có kinh nghiệm, tinh thần trách nhiệm, cố gắng phân công theo hướng ổn định để phát huy kinh nghiệm của giáo viên.

- Phát hiện và xây dựng nguồn bắt đầu từ lớp 6, cố gắng phân công giáo viên có kinh nghiệm dạy bồi dưỡng

- Cần tạo mọi điều kiện cho giáo viên tham gia các lớp học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ.

- Có những chế độ động viên, khuyến khích khen thưởng đối với giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng học sinh giỏi.

- Xác định công tác bồi dưỡng HSG là quá trình lâu dài và phải quyết tâm

+ Đối với lớp 8: chúng ta lựa chọn đội tuyển ngay sau khi kết thúc các kỳ khảo sát HSG của năm học thông qua việc trao đổi với giáo viên giảng dạy trước đó để lựa chọn những em có khả năng, tư chất, trí tuệ, lòng đam mê vào đội tuyển, làm nguồn cho năm học kế tiếp.

+ Định hướng HS, lên kế hoạch Bồi dưỡng ngay từ đầu, qua đó lọc dần thông qua các cuộc thi cấp trường.

+ Thông qua giáo viên chủ nhiệm định hướng, sự thỏa thuận của giáo viên bồi dưỡng ở các đội tuyển để tránh tình trạng chông chéo giữa môn này với môn kia.

+ Bồi dưỡng đội tuyển học sinh giỏi cần được tiến hành thường xuyên cả trên lớp và các buổi khác, bằng nhiều hình thức thích hợp.

Giải pháp 3. Đối với giáo viên dạy

- Để có đội tuyển HSG lâu dài phải có lộ trình bồi dưỡng và biết thừa kế qua các năm học trước vì thế người thầy phải luôn luôn có ý thức tự rèn luyện, tích lũy tri thức và kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn, luôn xứng đáng là “người dẫn đường tin cậy” cho học sinh noi theo. Phải thường xuyên tìm tòi các tư liệu, có kiến thức nâng cao trên các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet. Lựa chọn trang Web nào hữu ích nhất, tiện dụng nhất, tác giả nào hay có các chuyên đề hay, khả quan nhất để sưu tầm tài liệu...

- Trong công tác bồi dưỡng HSG khâu đầu tiên là khâu tuyển chọn học sinh thông qua việc trao đổi với GV giảng dạy trước đó để lựa chọn những em có khả năng, tư chất, trí tuệ, lòng đam mê vào đội tuyển, làm nguồn cho năm học kế tiếp.

- Thực hiện phương châm: dạy chắc cơ bản rồi dạy nâng cao, thông qua những bài luyện cụ thể để dạy phương pháp tư duy - dạy kiểu dạng bài có quy luật, loại bài có tính đơn lẻ rồi luyện các dạng tổng quát.

- Nên tránh:

+ Chúng ta tránh nôn nóng trong quá trình bồi dưỡng sợ học sinh thiếu các kiến thức nâng cao hay bỏ qua các bước cơ bản dẫn đến HS thiếu chặt chẽ trong quá trình làm bài.

+ Đừng để HS tâm lý trong thi cử và không nặng thành tích đối với HS dẫn đến HS bị áp lực từ nhiều phía.

Giải pháp 4. Về chương trình bồi dưỡng

- Giáo viên cần biên soạn chương trình, nội dung bồi dưỡng rõ ràng, cụ thể, chi tiết từng chuyên đề khai thác tối ưu các dạng bài, rèn luyện các kỹ năng trình bày từ thấp đến cao, từ dễ đến khó để các em HS bắt nhịp.

- Xác định rõ trọng tâm kiến thức giảng dạy cho từng khối lớp. Chương trình bồi dưỡng cần có sự liên thông trong suốt quá trình.

Giải pháp 5. Tài liệu bồi dưỡng

- Giáo viên sưu tầm tài liệu bồi dưỡng, các bộ đề thi các cấp trường cấp tỉnh và tìm kiếm trên internet thông qua công nghệ thông tin nhằm giúp các em tiếp xúc làm quen với các dạng đề, luôn tìm đọc, tham khảo các tài liệu hay để hướng cho học sinh.

- Giáo viên hướng dẫn học sinh các tài liệu, sách vở, băng đĩa phù hợp với trình độ của các em để tự rèn luyện thêm ở nhà. Đồng thời cung cấp hoặc giới thiệu các địa chỉ trên mạng để học sinh có thể tự học, tự nghiên cứu, bổ sung kiến thức.

Giải pháp 6. Về thời gian bồi dưỡng

- Để chương trình bồi dưỡng học sinh giỏi có hiệu quả thì nhà trường cần có kế hoạch bồi dưỡng học sinh giỏi liên tục và đều đặn, không dồn ép ở tháng cuối trước khi thi vừa quá tải đối với học sinh vừa ảnh hưởng đến quá trình tiếp thu kiến thức ở môn học khác của học sinh.

Giải pháp 7. Đối với học sinh

Bồi dưỡng học sinh giỏi là một quá trình lâu dài. Cần phải bồi dưỡng hứng thú và tính tích cực, độc lập nghiên cứu của học sinh.

- Cần phát hiện sớm các em học sinh giỏi và bồi dưỡng sớm và tạo nguồn từ lớp đầu cấp học.

- Cách tốt nhất bồi dưỡng hứng thú cho học sinh là hướng dẫn dắt cho các em đạt được những thành công từ thấp lên cao. Nhiều học sinh lúc đầu chưa bộc lộ rõ năng khiếu nhưng sau quá trình được dìu dắt đã trưởng thành rất vững chắc và đạt thành tích cao.

- Học sinh phải nhận thức đúng về tầm quan trọng của học tập.

- Học sinh phải yêu thích môn học, say mê trong học tập và ham học hỏi.

- Học sinh phải cần cù tích lũy và chăm chỉ rèn luyện, ngoài đọc sách giáo khoa, học sinh cần đọc thêm sách tham khảo và tài liệu khác.

Giải pháp 8. Đối với phụ huynh

- Quan tâm tạo điều kiện, động viên tích cực con em học tập tốt hơn.

- Trang bị đầy đủ dụng cụ học tập, tài liệu học tập.

- Thường xuyên liên lạc với Thầy cô giáo, nhà trường để nắm tình hình học tập của học sinh.

- Biết khả năng năng lực của HS để tạo điều kiện tốt nhất, tuyệt đối không xem nhẹ và phân biệt các môn học bồi dưỡng.

Giải pháp 9. Sự phối hợp giữa các tổ chức trong trường và khen thưởng

- Để hỗ trợ cho công tác dưỡng học sinh giỏi có hiệu quả, các bộ phận gián tiếp như: Chi bộ, Ban giám hiệu, Công đoàn, Đoàn thanh niên, giáo viên chủ nhiệm... cũng cần quan tâm đặc biệt và có những biện pháp hỗ trợ đúng mức như: tạo điều kiện cho giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng. Ví dụ: giảm bớt tiết, bớt công tác kiêm nhiệm, bồi dưỡng thỏa đáng cho giáo viên, có chế độ ưu tiên khuyến khích đối với học sinh đạt giải; tuyên dương khen thưởng kịp thời đối với các giáo viên và học sinh đạt thành tích; quan tâm theo dõi và đáp ứng các nhu cầu chính đáng của giáo viên và học sinh về mọi mặt.

- Trên đây là kinh nghiệm và giải pháp về công tác bồi dưỡng học sinh giỏi của bản thân. Rất mong được sự đóng góp của các đồng chí. Cuối cùng, xin kính chúc các vị đại biểu khách quý, các đồng chí mạnh khỏe, hạnh phúc. Chúc hội thảo thành công tốt đẹp.

Quang Khải, ngày 11 tháng 9 năm 2017

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI

Đàm Xuân Nam
Phó Hiệu trưởng, Trường THCS Quang Phục

I. Đặc điểm tình hình

1. Thuận lợi

- **Đội ngũ:** Đội ngũ giáo viên của nhà trường đều có trình độ đạt chuẩn và trên chuẩn có kinh nghiệm giảng dạy, có kinh nghiệm tổ chức và quản lý học sinh. Đa số giáo viên có tinh thần trách nhiệm cao trong công tác, có tinh thần đoàn kết xây dựng tập thể vững mạnh, có tâm huyết với nghề. Nhiều giáo viên bồi dưỡng đạt kết quả cao, ổn định.

- **Học sinh:** có truyền thống hiếu học, có nhiều học sinh hăng say học tập, rèn luyện đạo đức.

- Các đoàn thể giáo dục khác: CMHS, địa phương quan tâm đến giáo dục.

- Cơ sở vật chất của nhà trường đảm bảo các hoạt động.

2. Khó khăn

- Trường có vị trí địa lý gần trường THCS Phan Bội Châu – trường chuyên của huyện nên tỉ lệ học sinh giỏi chuyển xuống trường chuyên khá nhiều so với các trường THCS khác trong huyện, ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng mũi nhọn của nhà trường hàng năm.

- Cha mẹ học sinh chưa thực sự quan tâm giáo dục con em trong môi trường gia đình bởi tham gia lao động tại các doanh nghiệp rất thiếu thời gian.

- Nhu cầu tự học, tự bồi dưỡng để nâng cao chuyên môn nghiệp vụ trong đội ngũ chưa cao, một số giáo viên kinh nghiệm bồi dưỡng chưa nhiều.

II. Các giải pháp và kết quả bồi dưỡng học sinh giỏi trong các năm qua (Từ năm học 2012-2013 đến năm học 2016-2017)

1. Làm tốt công tác tổ chức chỉ đạo

Phân công giáo viên phụ trách các đội tuyển: Từ đầu mỗi năm học BGH lên kế hoạch phân công, bố trí giáo viên giảng dạy hợp lí ở các khối lớp, các đội tuyển. Việc phân công giáo viên phải dựa trên năng lực, kinh nghiệm và khả năng hoàn thành nhiệm vụ được giao.

Tổ chức lựa chọn đội tuyển: Hiệu trưởng phân công GV kiểm tra, theo dõi rà soát để không bỏ sót những học sinh có tiềm năng tham gia các đội tuyển. Công việc lựa chọn học sinh phải được tiến hành ngay từ lớp đầu cấp, căn cứ để lựa chọn là xem xét kết quả học tập, kết quả các năm học ở THCS, qua theo dõi trên lớp và qua các bài kiểm tra. Khi kiểm tra cần có những câu hỏi nâng cao, mang tính sáng tạo để phát hiện học sinh có năng khiếu, chú trọng các năng lực tiềm ẩn của các em, không nặng về kiến thức mà chủ yếu là những tố chất cần thiết cho bộ môn đó. Sau khi có được những đánh giá sơ bộ ban đầu, GV tiến hành kiểm tra riêng để thành lập đội dự tuyển.

Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng: Dựa theo kế hoạch chuyên môn của nhà trường: Hiệu trưởng chỉ đạo giáo viên phụ trách đội tuyển nghiên cứu cấu trúc chương trình, cùng tổ CM lập kế hoạch bồi dưỡng HSG, kế hoạch thể hiện số chuyên đề mà GV sẽ thực hiện, thời gian, thời lượng thực hiện mỗi chuyên đề, các tài liệu tham khảo, kế hoạch KTĐG chất lượng học sinh qua mỗi chuyên đề. Những chuyên đề do giáo viên khác trong tổ CM tham gia hỗ trợ. Với giáo viên mới dạy đội tuyển, nhà trường hỗ trợ về phương pháp, tài liệu, phân công các giáo viên có kinh nghiệm tư vấn, giúp đỡ.

Tổ chức thực hiện và kiểm tra đánh giá chất lượng đội tuyển: Nhà trường thường xuyên bám sát, kiểm tra đánh giá chất lượng đội tuyển, việc thực hiện kế hoạch bồi dưỡng của giáo viên, kịp thời có các biện pháp giúp đỡ và điều chỉnh để từng bước nâng cao chất lượng dạy của giáo viên. Việc kiểm tra đánh giá cần được tiến hành thường xuyên qua mỗi chuyên đề. Trong năm học, ít nhất nhà trường cũng phải tổ chức kiểm tra chung tất cả các đội tuyển từ 2-3 lần, theo hình thức và nội dung bám sát như yêu cầu của kì thi HSG. Từ kết quả đó, Hiệu trưởng có được đánh giá chính xác về kết quả dạy và học của mỗi đội tuyển để có những điều chỉnh trong việc chỉ đạo hoạt động dạy học của GV và HS.

Trong quá trình dạy học, Hiệu trưởng phải nắm bắt đầy đủ thông tin về việc thực hiện chương trình bồi dưỡng qua các hình thức dự giờ thăm lớp, kiểm tra hồ sơ bồi dưỡng, từ đó có những tư vấn về nội dung, phương pháp bồi dưỡng cho GV. Kịp thời điều chỉnh và giúp đỡ để tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc mà GV và HS đang gặp phải.

2. Nâng cao chất lượng dạy bồi dưỡng của giáo viên

Giáo viên là nhân tố chủ đạo trong quá trình dạy học nói chung và quá trình bồi dưỡng HSG nói riêng, sự chủ đạo thể hiện ở chỗ: GV là người xây dựng, tổ chức thực hiện chương trình bồi dưỡng là người trực tiếp thực hiện các bài giảng trên lớp. Giáo viên phải là người hướng dẫn, tư vấn và khơi dậy hứng thú học tập cho học sinh.

Mỗi giáo viên dạy đội tuyển phải xác định được mục tiêu, kế hoạch dạy bồi dưỡng phù hợp với thực tế và năng lực học sinh. Giáo viên nghiên cứu kỹ cấu trúc đề thi học sinh giỏi huyện, tỉnh các năm gần đây để thấy được cách ra đề như thế nào, cần huy động những kiến thức, những kỹ năng gì vào cách làm bài cho học sinh. Cấu trúc đề thi giúp giáo viên biết điều chỉnh cách dạy và học sinh biết cách tự học, tự bồi dưỡng.

Trong giai đoạn đầu, giáo viên chú trọng hình thành kỹ năng, phương pháp học tập không quá nặng về dạy kiến thức. Vì thế, học sinh có thể làm quen và chủ động bắt nhịp với yêu cầu ngày càng cao của chương trình bồi dưỡng do giáo viên đề ra.

Việc dạy bồi dưỡng HSG không chỉ thực hiện ở các buổi bồi dưỡng riêng cho các đội tuyển, mà phải được chú ý trong mỗi lớp học. Muốn vậy ngay trong mỗi tiết chính khóa, GV phải yêu cầu HS nắm chắc kiến thức cơ bản của chương trình, vì nó là gốc của mọi kiến thức, ngoài ra, tùy theo trình độ tiếp thu của HS mà GV có những câu hỏi gợi mở để HS phát huy năng lực vận dụng kiến thức, có những yêu cầu riêng thích hợp cho những cá nhân HS của đội tuyển.

Với việc thực hiện chương trình BDHSG, tổ chuyên môn phân công giáo viên bồi dưỡng các chuyên đề cụ thể. Giáo viên nghiên cứu, chuẩn bị các tài liệu và giáo

án đầy đủ trước khi lên lớp, thường xuyên tham khảo các đề thi từ các trường khác, các năm trước và khai thác từ Internet một cách có chọn lọc phù hợp với năng lực học sinh. Việc dạy của giáo viên phải luôn bám sát năng lực học sinh.

Quá trình bồi dưỡng học sinh giỏi sẽ thành công hơn nếu người giáo viên xem công tác bồi dưỡng không chỉ là nhiệm vụ mà còn là niềm đam mê và sáng tạo. Đây cũng là động lực để làm tốt công tác tự học, tự bồi dưỡng, nhằm nâng cao năng lực chuyên môn nghiệp vụ của giáo viên.

3. Tổ chức có hiệu quả hoạt động học tập cho học sinh:

Việc dạy của thầy sẽ không hiệu quả nếu không có sự chăm chỉ, nỗ lực và say mê học tập của học sinh. Tuy đầu vào thấp, nhưng với bản chất cần cù, chịu khó, hiếu học, các em đã vượt qua mọi khó khăn để vươn lên học khá, học giỏi. Các em đã xác định động cơ học tập, tận dụng thời gian để học, học ở thầy, ở bạn và tự đặt ra cho mình mục tiêu phấn đấu. Có những môn thì các em xác định “mưa dầm thấm lâu”, học một lần chưa nhớ, chưa hiểu thì học nhiều lần.

Giáo viên phải dạy học phân hóa theo từng đối tượng học sinh, hệ thống bài tập và yêu cầu đưa ra phải phù hợp với năng lực và trình độ mỗi em. Sau mỗi buổi học, học sinh có một hệ thống bài tập về nhà để củng cố kiến thức đồng thời cũng phải có những bài khó nhằm kích thích sự sáng tạo, phát huy cao độ tính tích cực chủ động cho các em.

Giáo viên là người truyền cho học sinh ngọn lửa đam mê vào môn học, không ngừng đổi mới phương pháp dạy học tạo cảm giác hứng khởi, say mê trong học tập. Việc để cho mỗi học sinh tự suy nghĩ, giải bài độc lập và trình bày ý tưởng của mình sẽ giúp các em phát triển năng lực tư duy, sáng tạo. Ngoài ra, giáo viên phải bồi dưỡng phương pháp tự học, tự nghiên cứu tài liệu cho học sinh, thường xuyên trao đổi với các em về những khó khăn vướng mắc trong quá trình tự học.

4. Tạo điều kiện hỗ trợ cho giáo viên và học sinh

Nhà trường luôn xem việc nâng cao chất lượng đội tuyển là một việc làm có tính chiến lược, việc phát hiện, bồi dưỡng học sinh giỏi được tiến hành thường xuyên, liên tục và là nhiệm vụ của tập thể, từ BGH, tổ CM đến tất cả các giáo viên.

BGH và các tổ chức trong trường đã huy động mọi nguồn lực để động viên khuyến khích giáo viên, học sinh. Ngoài ra, nhà trường cũng đã sử dụng hợp lí, có hiệu quả các kinh phí khác cho việc khuyến dạy, khuyến học.

Với đội ngũ nhiệt tình với tinh thần trách nhiệm, hầu hết các giáo viên đã cố gắng phấn đấu để đạt được thành tích cao nhất, tự đặt ra chỉ tiêu phấn đấu, việc được tham gia các đội tuyển là vinh dự của mỗi học sinh. Nhà trường cũng đã thường xuyên gặp gỡ, động viên các học sinh tham gia bồi dưỡng HSG có hoàn cảnh khó khăn, kịp thời biểu dương những giáo viên và học sinh có nhiều cố gắng để có thành tích cao.

Quang Phục, ngày 11 tháng 9 năm 2017

VỀ CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI

Tiêu Văn Hải

Hiệu trưởng, Trường THCS Quang Trung

Kính thưa các đồng chí!

Như chúng ta đã biết, công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là một nhiệm vụ quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục, bồi dưỡng nhân tài cho quê hương, đất nước. Nhận thức được nhiệm vụ quan trọng đó trường THCS Quang Trung đã xây dựng kế hoạch ngay từ đầu năm học. Bồi dưỡng HSG là một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi nhiều công sức của thầy và trò. Trong những năm gần đây, kết quả thi HSG cấp huyện của trường THCS Quang Trung đã có nhiều khởi sắc. Tuy nhiên để đạt được những thành tích đáng nể đó, đòi hỏi sự nỗ lực, sự cố gắng không hề nhỏ của thầy và trò nhà trường.

Trước hết tôi xin trình bày thực trạng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi của trường

1. Thuận lợi:

*** Về phía giáo viên**

- Được sự chỉ đạo, quan tâm, kịp thời của BGH, có những kế hoạch cụ thể, lâu dài trong công việc bồi dưỡng HSG. Nhà trường xây dựng kế hoạch công tác bồi dưỡng học sinh giỏi từ năm lớp 8. Nhà trường yêu cầu giáo viên bộ môn lựa chọn đội tuyển học sinh giỏi từ lớp 8. Giáo viên xây dựng đội tuyển và có kế hoạch bồi dưỡng.

- Giáo viên có trình độ chuyên môn vững vàng, có nhiều kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng HSG nhiều năm. Đặc biệt đội ngũ giáo viên bồi dưỡng học sinh giỏi đa số là giáo viên trẻ, có nhiệt huyết. Các giáo viên đều dạy tăng buổi ngay từ ban đầu.

*** Về phía học sinh**

- Học sinh hiếu học, yêu thích môn học, có tính tự giác cao.

- Đa số phụ huynh lo lắng, quan tâm đến chất lượng học sinh giỏi.

2. Khó khăn:

*** Về phía giáo viên**

- Cơ sở vật chất của nhà trường quá khó khăn. Trường học hai ca cho nên không có đầy đủ phòng bồi dưỡng cho các đội tuyển. Giáo viên và học sinh phải dạy và học ở bất cứ chỗ nào nếu có thể: phòng bác bảo vệ, phòng thư viện, lán xe thậm chí dưới gốc cây...Điều đó ảnh hưởng không nhỏ tới việc trình bày của giáo viên (thiếu bảng để viết).

- Đa số giáo viên dạy bồi dưỡng vừa phải bảo đảm chất lượng đại trà, vừa phải hoàn thành chỉ tiêu chất lượng mũi nhọn do vậy cường độ làm việc tương đối căng thẳng, việc đầu tư cho công tác bồi dưỡng HSG cũng có phần bị hạn chế.

- Giáo viên tự tìm tòi các loại sách tham khảo để có được dạng bài tập phù hợp với các em học sinh.

*** Về phía học sinh**

- Học sinh vừa phải hoàn thành chương trình chính khóa vừa phải học chương trình bồi dưỡng HSG nên đã ảnh hưởng không nhỏ đến quá trình học tập cũng như kết quả.

- Có em phải tham gia nhiều đội tuyển dẫn đến việc học rất căng thẳng, áp lực.

- Các em thường thích tham gia vào các đội tuyển môn khoa học tự nhiên, ngại học môn khoa học xã hội vì các em và gia đình cho rằng môn khoa học xã hội không thiết thực sau này con đường thi cử của các em. Học thuộc nhiều, mất quá nhiều thời gian, công sức.

- Có đội tuyển gần đến ngày thi mới chọn được học sinh chính thức vì các em học chưa tốt, tư tưởng dao động, trong quá trình học chưa có nhiều cố gắng.

Sau đây tôi trình bày: Một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi của nhà trường:

Giải pháp 1: Đối với Ban giám hiệu nhà trường:

- Cần tiếp tục quan tâm hơn nữa đến công tác bồi dưỡng học sinh giỏi của nhà trường: đầu tư mua sách tham khảo cho giáo viên, bồi dưỡng đội ngũ giáo viên, tổ chức hội thảo, chuyên đề về công tác bồi dưỡng học sinh giỏi, có hình thức khuyến khích động viên kịp thời đối với giáo viên và học sinh có thành tích cao...

- Đầu tư cơ sở vật chất để tạo điều kiện thuận lợi cho giáo viên và học sinh.

Giải pháp 2: Đối với giáo viên bồi dưỡng:

- Để có đội tuyển HSG lâu dài phải có lộ trình bồi dưỡng và biết thừa kế qua các năm học trước vì thế người thầy phải luôn luôn có ý thức tự rèn luyện, tích lũy tri thức và kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn, luôn xứng đáng là “người dẫn đường tin cậy” cho học sinh noi theo. Phải thường xuyên tìm tòi các tư liệu, có kiến thức nâng cao trên các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet. Lựa chọn trang Web nào hữu ích nhất, tiện dụng nhất, tác giả nào hay có các chuyên đề hay, khả quan nhất để sưu tầm tài liệu...

- Trong công tác bồi dưỡng HSG khâu đầu tiên là khâu tuyển chọn học sinh thông qua việc trao đổi với GV giảng dạy trước đó để lựa chọn những em có khả năng, tư chất, trí tuệ, lòng đam mê, tính sáng tạo vào đội tuyển, làm nguồn cho năm học kế tiếp.

- Bước tiếp theo, chúng ta lập kế hoạch cho mình một cách cụ thể tránh tình trạng thích đâu dạy đó. Dạy theo chuyên đề là biện pháp mà cá nhân tôi thấy đó là hữu hiệu nhất.

- GV bồi dưỡng HSG cần phối hợp chặt chẽ với phụ huynh học sinh, với giáo viên chủ nhiệm trong việc dạy đối tượng HSG để tạo mọi điều kiện giúp các em phát huy hết năng lực của mình.

- Thực hiện phương châm: dạy chắc cơ bản rồi dạy nâng cao, thông qua những bài luyện cụ thể để dạy phương pháp tư duy - dạy kiểu dạng bài có quy luật, loại bài có tính đơn lẻ rồi luyện các dạng tổng quát.

- Trong mỗi bài tập cần đưa ra nhiều câu với mức độ từ dễ đến khó 4 đến và câu nhỏ cuối cùng ta nên vận dụng vào thực tế để các em hiểu rõ đây là câu vận dụng tích hợp.

- Sau mỗi bài tập nâng cao GV cần đưa ra phương pháp giải hoặc những lưu ý nhằm học sinh tự khắc sâu kiến thức để cách trình bày được lập luận logic hơn.

- Sau mỗi chuyên đề cần có bài kiểm tra đánh giá theo các mức độ để nắm ngay được tình hình học sinh bị hỏng phần nào, những bài đa số HS làm được gọi HS trực tiếp lên bảng làm (mỗi lần ghi bảng các em nhớ hơn là ghi ở vở), bài nào chưa tốt GV sửa và khắc sâu gay.

- Ngoài ra giáo viên sưu tầm ngân hàng bộ đề thi các cấp trường, cấp huyện và các tỉnh khác thông qua công nghệ thông tin nhằm giúp các em tiếp xúc làm quen với các dạng đề có nhiều điểm mới, hay và hữu ích.

- Nên tránh:

+ Đừng để HS tâm lý trong thi cử và không nặng thành tích đối với HS dẫn đến HS bị áp lực từ nhiều phía.

+ Một số giáo viên mới bồi dưỡng học sinh giỏi, thường hay nôn nóng, bỏ qua bài tập cơ bản, cho ngay bài khó, học sinh mới đầu đã gặp ngay một “mớ bòng bong”, không nhận ra được nên bắt đầu từ đâu hoặc việc ghi nhớ từng đơn vị kiến thức kỹ năng dễ lộn xộn hay kết quả là không định hình được phương pháp từ đơn giản đến phức tạp, càng học càng hoang mang.

+ Một số gv lại coi những bài đơn lẻ không có quy luật chung là quan trọng, cho học sinh làm nhiều hơn và trước những bài có nguyên tắc chung (coi những bài đó mới là “thông minh”), kết quả là học sinh bị rối loạn, không học được phương pháp tư duy theo kiểu đúng đắn khoa học

Giải pháp 3. Đối với học sinh:

- Bồi dưỡng học sinh giỏi là một quá trình lâu dài. Cần phải bồi dưỡng hứng thú và tích cực, độc lập nghiên cứu của học sinh.

- Cần phát hiện sớm các em học sinh giỏi và bồi dưỡng sớm và tạo nguồn từ lớp đầu cấp học.

- Cách tốt nhất bồi dưỡng hứng thú cho học sinh là hướng dẫn dắt cho các em đạt được những thành công từ thấp lên cao. Nhiều học sinh lúc đầu chưa bộc lộ rõ năng khiếu nhưng sau quá trình được dìu dắt đã trưởng thành rất vững chắc và đạt thành tích cao.

- Học sinh phải nhận thức đúng về tầm quan trọng của học tập.

- Học sinh phải yêu thích môn học, say mê trong học tập và ham học hỏi.

- Học sinh phải cần cù tích lũy và chăm chỉ rèn luyện, ngoài đọc sách giáo khoa, học sinh cần đọc thêm sách tham khảo và tài liệu khác.

Nên tránh:

- Điều kiện gia đình một số em còn khó khăn gia đình không có máy tính và mạng e nên việc tìm tài liệu trên Internet là thiệt thòi lớn đến bản thân các em. Nhiều

em lợi dụng điều này xin tiền cha mẹ đến các quán Internet việc tốt thì ít, việc xấu thì nhiều, cũng có khi bị bạn bè rủ rê đến quán xem chơi game, sau đó nghiện game dẫn việc học giảm sút, lừa rôi thầy, cô, cha mẹ.

Một số kiến nghị:

- Phụ huynh cần quan tâm tạo điều kiện, động viên tích cực con em học tập tốt hơn.
- Phụ huynh thường xuyên liên lạc với Thầy cô giáo, nhà trường để nắm tình hình học tập của học sinh.
- GV bồi dưỡng cần quản lí học sinh của mình một cách nghiêm túc.

Nhà trường cần quan tâm đến công tác tuyên truyền để cán bộ và nhân dân hiểu được tầm quan trọng của công tác bồi dưỡng HSG, để từ đó có sự động viên, hỗ trợ tích cực đối với học sinh và đội ngũ.

Trên đây là kinh nghiệm và giải pháp về công tác bồi dưỡng học sinh giỏi của bản thân.

Tôi rất mong nhận được sự góp ý của các đồng chí.

Xin chân thành cảm ơn!

Quang Trung, ngày 11 tháng 9 năm 2017

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI TẠI TRƯỜNG THCS TÂN KỲ

Trường THCS Tân Kỳ

Thưa toàn thể Hội thảo!

Lời đầu tiên cho phép tôi được gửi tới quý vị đại biểu khách quý những lời chúc tốt đẹp nhất, chúc Hội nghị thành công rực rỡ!

Kính thưa quý vị đại biểu! Thưa toàn thể Hội nghị!

Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là một nhiệm vụ quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục, bồi dưỡng nhân tài cho trường THCS Tân Kỳ nói riêng, cho huyện nhà nói chung. Đây là một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi nhiều công sức của thầy và trò. Trong những năm gần đây qua các kỳ thi HSG huyện nhà trường đã đạt được những thành tích nhất định. Được sự cho phép của Ban tổ chức thay mặt cho nhà trường tôi xin phép được tham luận về: **“Một số giải pháp nâng cao chất lượng đội tuyển Học sinh giỏi tại trường THCS Tân Kỳ”**.

1. Trước hết chúng tôi nhìn lại thực trạng bồi dưỡng HSG của trường THCS Tân Kỳ trong những năm qua.

1.1. Thuận lợi:

- Ban chuyên môn của nhà trường luôn nhận được sự chỉ đạo, quan tâm sâu sắc và kịp thời của Phòng GD và ĐT huyện cũng như của chính quyền địa phương, BGH đã luôn có những kế hoạch lâu dài trong công tác bồi dưỡng HSG.

- Nhà trường đã từng bước khắc phục CSVC trang thiết bị phục vụ tương đối đầy đủ giúp cho công tác bồi dưỡng HSG trong nhà trường có được những thành tích như hiện nay.

1.2. Khó khăn.

- Những năm về trước CSVC của nhà trường còn hạn chế cũng có ảnh hưởng ít nhiều đến công tác bồi dưỡng HSG có những đội tuyển vẫn phải bồi dưỡng ở lán xe...

- Đa số GV dạy bồi dưỡng vừa phải đảm bảo chất lượng đại trà vừa phải hoàn thành chỉ tiêu chất lượng mũi nhọn thậm chí còn phải làm cả công tác kiêm nhiệm. Do vậy việc đầu tư cho công tác bồi dưỡng có phần hạn chế.

- GV bồi dưỡng phải tự biên soạn chương trình không theo một quy định cụ thể nào cả mà chỉ theo kinh nghiệm của bản thân, theo quan điểm chủ quan tự nghiên cứu, tự sưu tầm tài liệu.

- Lượng HS giỏi để đảm bảo cho các đội tuyển không nhiều hầu hết một em phải tham gia vào 2 đội tuyển thậm chí là 3 đội (tính cả Casio).

- Về phía phụ huynh gần đây đã có xu hướng không muốn cho con em mình tham gia vào các đội tuyển HSG đặc biệt là các đội tuyển Địa lý, Lịch sử, Sinh học, Hóa học. Vì họ lo lắng con em mình không có thời gian để ôn tập các bộ môn để thi đỗ vào cấp 3.

2. Trên cơ sở những thực trạng nêu trên trường chúng tôi mạnh dạn áp dụng một số các giải pháp sau để nâng cao chất lượng bồi dưỡng HSG tại trường THCS Tân Kỳ.

2.1. Về phía nhà trường

- Cần phải phân công chuyên môn một cách hợp lí, lựa chọn GV có năng lực chuyên môn giỏi, có kinh nghiệm, tinh thần trách nhiệm cao, cố gắng phân công theo hướng ổn định để phát huy kinh nghiệm của GV, đồng thời lựa chọn được GV có khả năng thu hút, quy tụ HS tham gia vào đội tuyển của mình.

- Cần có Kế hoạch bồi dưỡng HSG ngay từ đầu cấp, nhà trường yêu cầu các GV đầu cấp khi dạy phải lựa chọn kiến thức không chỉ đảm bảo chuẩn kiến thức kĩ năng mà còn phải có kiến thức nâng cao để phát hiện và xây dựng nguồn HSG ngay từ lớp 6 đối với các môn và lớp 8 đối với môn Hóa ngay trên từng tiết dạy.

- Để chương trình bồi dưỡng học sinh giỏi có hiệu quả thì nhà trường cần có kế hoạch bồi dưỡng học sinh giỏi liên tục và đều đặn, không nên dồn ép ở tháng cuối trước khi thi vừa quá tải đối với HS vừa ảnh hưởng đến quá trình tiếp thu kiến thức ở môn học khác của các em.

- Ban chuyên môn nhà trường tổ chức cuộc họp với phụ huynh HS của các đội tuyển để có những giải thích thỏa đáng tạo cho phụ huynh HS sự tin tưởng và yên tâm cho con em mình tham gia vào các đội tuyển các môn.

2.2. Về phía GV dạy bồi dưỡng.

- GV bồi dưỡng cần lựa chọn đội tuyển ngay sau kết thúc năm học lớp 8 hoặc đầu hè lớp 9 cần thông qua trao đổi với GV giảng dạy trước đó để lựa chọn các em có kinh nghiệm, tư chất, trí tuệ, lòng đam mê vào các đội tuyển làm nguồn cho năm học lớp 9. Trong công tác bồi dưỡng HSG khâu đầu tiên là khâu tuyển chọn học sinh. Theo chúng tôi, khâu này rất quan trọng.

Để phát hiện HS giỏi, thường có các dấu hiệu sau:

Học sinh năng khiếu: số học sinh này thường không nhiều và chỉ do các giáo viên trực tiếp dạy phát hiện được. Ví dụ ở bộ môn toán, lí các học sinh này đôi khi có những cách giải lạ, độc đáo hoặc thỉnh thoảng đặt ra những vấn đề giáo viên không ngờ trước được.

Học sinh say mê bộ môn: các học sinh này có thể chưa thật giỏi nhưng với sự say mê, yêu thích bộ môn nên dễ trở thành HSG nếu được hướng dẫn và bồi dưỡng.

Học sinh cần cù chăm học: đối với một số bộ môn cần nhiều đến trí nhớ (sử, địa...) học sinh nhờ cần cù, chăm chỉ học tập mà trở nên giỏi cũng không ít, nhất là khi được giáo viên giỏi bồi dưỡng.

- GV bồi dưỡng cần thông qua GVCN lớp nhờ sự định hướng và cũng cần có sự thỏa thuận với các GV bồi dưỡng ở các đội tuyển khác để tránh chồng chéo HS ở các môn này với môn kia.

- Bước tiếp theo, sau khi lựa chọn được học sinh, GV bồi dưỡng phải lập kế hoạch về nội dung và số tiết cho việc bồi dưỡng một cách cụ thể, tránh tình trạng thích đâu dạy đó. Dạy theo chuyên đề là biện pháp mà chúng tôi thấy là hữu hiệu nhất.

- Với phương châm: dạy chắc cơ bản rồi mới nâng cao. Thông qua những bài luyện cụ thể để dạy phương pháp tư duy - dạy dạng bài có quy luật trước, dạng bài có tính đơn lẻ, đặc biệt sau.

- VD để giải được các bài toán dạng khó, học sinh cần phải hiểu kiến thức một cách cơ bản có hệ thống, vững chắc, là tiền đề để vận dụng linh hoạt, rèn kỹ năng, kỹ xảo giải các bài toán khó.

+ Mỗi loại kiến thức (khái niệm, định luật, định lý...) đều có nội hàm riêng và cách vận dụng (hay quy tắc, phương pháp, công thức) đặc trưng của nó. Khi dạy cần phải thông qua một số bài thí dụ cụ thể để khắc sâu cho học sinh đầy đủ, cặn kẽ nội hàm và phương pháp vận dụng của kiến thức đó. Được như vậy, khi gặp hàng chục, hàng trăm bài khác, mặc dù có những chi tiết cụ thể khác nhau nhưng học sinh vẫn làm được vì chúng giống nhau ở điểm cốt lõi.

+ Có những loại bài liên quan đến đến rất nhiều loại kiến thức kỹ năng khác nhau, học sinh muốn làm được cần phải biết chia bài đó thành nhiều bài toán nhỏ, trong mỗi bài nhỏ dùng kiến thức, kỹ năng nào. Muốn làm được như vậy, học sinh phải nắm thật vững nội hàm và phương pháp vận dụng của từng loại kiến thức, biết được chúng liên quan với nhau như thế nào (hay từng kiến thức nằm trong một hệ thống như thế nào, sử dụng công thức nào...), từ đó mới biết khi nào cần sử dụng kiến thức nào. Dù cho bài toán biến hoá nhiều kiểu, nhưng cũng không ra ngoài những kiến thức và phương pháp trong chương trình đã học.

- Muốn có thành công trong việc bồi dưỡng HSG, giáo viên phải biết cách biên soạn chương trình, nội dung bồi dưỡng rõ ràng, cụ thể, chi tiết cho từng khối lớp, về từng mảng kiến thức và rèn luyện các kỹ năng, kỹ xảo theo số tiết quy định, nhất định và nhất thiết phải bồi dưỡng theo quy trình từ thấp đến cao, từ dễ đến khó để các em HS bắt nhịp dần.

- Giáo viên sưu tầm các bộ đề thi các cấp trong tỉnh nhà và các tỉnh khác thông qua công nghệ thông tin nhằm giúp các em tiếp xúc làm quen với các dạng đề, luôn tìm đọc, tham khảo các tài liệu hay định hướng cho học sinh.

- Ngoài việc dạy trên lớp, giáo viên hướng dẫn học sinh tìm đọc các tài liệu, sách vở, phù hợp với trình độ của các em để tự rèn luyện kỹ năng làm bài tập ở nhà. Đồng thời cung cấp hoặc giới thiệu các địa chỉ trên mạng để học sinh có thể tự học, tự nghiên cứu, bổ sung kiến thức nâng cao bộ môn.

- GV bồi dưỡng cần phải kiểm tra kiến thức sau mỗi chủ đề để nắm bắt khả năng tiếp thu, vận dụng của học sinh. Từ đó các em rút ra được những sai sót cần sửa chữa, GV cũng có kế hoạch bù đắp những kiến thức chưa hoàn thiện để Hs nắm sâu hơn.

- GV bồi dưỡng cần thường xuyên trao đổi với GVCN và với phụ huynh HS để đồng viên nhắc nhở các em học tập bộ môn đây là một khâu rất quan trọng. Bởi vì có sự hỗ trợ từ phía gia đình là một thành công rất lớn của GV.

Tóm lại muốn có HSG phải có người thầy tâm huyết và trách nhiệm với công việc được giao. Vì thế người thầy phải luôn có ý thức tự rèn luyện, tự tích lũy tri thức và tích lũy kinh nghiệm, luôn trau dồi chuyên môn, biết học hỏi tiếp thu kinh nghiệm ở những người đi trước, là “người dẫn đường tin cậy” cho bản thân mình và cho học sinh noi theo. Trong quá trình bồi dưỡng HSG GV cần thường xuyên tìm tòi và tích

cực đọc các tài liệu tham khảo để có kiến thức vừa sâu vừa rộng để bồi dưỡng cho học sinh, đặc biệt là những kiến thức trên mạng internet. Lựa chọn trang Web nào hữu ích nhất, tiện dụng nhất, tác giả nào hay có các chuyên đề hay, khả quan nhất để sưu tầm tài liệu...

Trên đây là một vài kinh nghiệm và giải pháp về công tác bồi dưỡng học sinh giỏi của trường THCS Tân Kỳ trong những năm qua. Rất mong được sự đóng góp của các đồng chí trong Hội nghị để hiệu quả bồi dưỡng HSG ngày càng được nâng cao.

Cuối cùng, xin kính chúc các quý vị đại biểu mạnh khỏe, hạnh phúc. Chúc Hội thảo thành công tốt đẹp!

Tân Kỳ, ngày 11 tháng 9 năm 2017

CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI TẠI TRƯỜNG THCS THỊ TRẦN TỨ KỶ

Trường THCS Thị trấn Tứ Kỳ

Như chúng ta đã biết công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là một nhiệm vụ quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục, bồi dưỡng nhân tài cho nhà trường nói riêng, cho địa phương nói chung. Nhận thức được nhiệm vụ quan trọng đó trường THCS Thị Trấn đã xây dựng kế hoạch ngay từ đầu năm học. Bồi dưỡng HSG là một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi nhiều công sức của thầy và trò. Vì vậy để nâng cao chất lượng và tìm ra giải pháp bồi dưỡng hiệu quả cho các bộ môn Ban chuyên môn nhà trường đã phân tích lại thực trạng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi của các năm học trước, tìm ra những thuận lợi, khó khăn, những kết quả đã làm được và chưa làm được của từng bộ môn nói riêng và của nhà trường nói chung. Sau đó ban chuyên môn nhà trường đã bàn bạc thống nhất với tổ, nhóm chuyên môn đưa ra các giải pháp cụ thể như sau:

1. Tìm kiếm đội ngũ bồi dưỡng học sinh giỏi

Tuyển chọn giáo viên bồi dưỡng học sinh giỏi phải là giáo viên có phẩm chất chính trị, đạo đức tốt; có trình độ năng lực chuyên môn và sư phạm giỏi. Đồng thời, phải có trách nhiệm cao, nhiệt tình say mê với công việc, có kiến thức và hiểu biết sâu rộng. Có kinh nghiệm và phương pháp dạy phù hợp bộ môn và là người biết tạo cho học sinh động cơ thái độ học tập đúng đắn, tạo niềm say mê yêu thích và niềm hứng thú trong học tập cho học sinh.

Bồi dưỡng giáo viên theo các nội dung: Nhận thức về tư tưởng chính trị, phẩm chất nghề nghiệp; năng lực chuyên môn; năng lực sư phạm; kinh nghiệm thực tế và bồi dưỡng các kiến thức hỗ trợ

Với những nội dung trên, ngay từ đầu năm học căn cứ vào điều kiện thực tế đội ngũ và năng lực tay nghề của mỗi giáo viên, Ban giám hiệu nhà trường nghiên cứu phân công giáo viên đã được công nhận là giáo viên giỏi, có chuyên môn vững vàng, có lòng yêu nghề mến trẻ, tâm huyết với các công việc dạy bồi dưỡng các đội tuyển học sinh giỏi.

Tổ chức các chuyên đề phục vụ cho nâng cao chất lượng giảng dạy, chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi giúp giáo viên học hỏi nâng cao nghiệp vụ chuyên môn. Tổ chức các buổi trao đổi, tọa đàm nêu kinh nghiệm bồi dưỡng học sinh giỏi để đạt được kết quả cao để giáo viên khác học tập.

Tạo điều kiện cho giáo viên đi học nâng chuẩn, nâng cao năng lực chuyên môn phục vụ có hiệu quả cho công tác giảng dạy đặc biệt là công tác bồi dưỡng học sinh giỏi.

2. Phát hiện và tuyển chọn học sinh giỏi

Việc phát hiện học sinh giỏi của nhà trường được thông qua các tiết dạy, dựa trên nền kiến thức học sinh đại trà. Giáo viên theo dõi sự nhạy bén của học sinh đối với từng môn học thông qua những câu trả lời trên lớp, quan tâm đến những học sinh có nhận thức tư duy thể hiện tính linh hoạt, sáng tạo mềm dẻo khi giải quyết nhiệm vụ học tập.

Ngoài ra, việc phát hiện học sinh giỏi còn được kết hợp với các bài kiểm tra khảo sát chất lượng, với việc phỏng vấn để tìm ra những học sinh thông minh, trí tuệ, có khả năng sáng tạo, tinh thần say mê ham học.

Để tuyển chọn đúng đối tượng học sinh giỏi, Ban giám hiệu chỉ đạo giáo viên dạy các đội tuyển xây dựng các căn cứ cơ bản để tuyển chọn học sinh giỏi như:

+ Căn cứ vào thành tích học tập ở trường của học sinh như tốc độ tiếp thu kiến thức của tiết học. Điểm học lực môn học đạt được của năm học trước, điểm kiểm tra thường xuyên...

+ Căn cứ vào sự lựa chọn của giáo viên phụ trách môn học; vào sự sáng tạo, trí tuệ của cá nhân.

+ Căn cứ vào đức tính: Kiên trì, tò mò ham hiểu biết, luôn hoàn thành mọi công việc được giao, sự tôn trọng, độc lập trong công việc và sự lựa chọn của bạn bè, gia đình...

Dựa trên những căn cứ đó, nhà trường đã tổ chức cho học sinh đăng ký dự thi vào các đội tuyển ngay trong các tuần đầu mỗi năm học. Trong quá trình bồi dưỡng đội tuyển đi thi học sinh giỏi vòng huyện, trường tổ chức thi vòng trường xét duyệt để chọn học sinh có đủ điều kiện đi thi đạt kết quả cao.

Học sinh trong các đội tuyển được nhà trường, tổ chuyên môn quan tâm để có hướng động viên, kiểm tra đôn đốc, nhắc nhở. Có thể bổ sung vào danh sách này những học sinh giỏi của các lớp khác mà qua quá trình dạy học phát hiện thêm. Biện pháp bồi dưỡng, phát triển học sinh giỏi. Để học sinh được chuẩn bị tốt nhất khi tham gia các kì thi học sinh giỏi, nhà trường phải đảm bảo cho các em được học đầy đủ những kiến thức cơ bản của chương trình giáo dục theo chuẩn kiến thức kỹ năng và kiến thức nâng cao.

3. Về chương trình bồi dưỡng

Nhà trường chỉ giáo viên biên soạn chương trình, nội dung bồi dưỡng rõ ràng, cụ thể, chi tiết cho từng khối lớp, về từng mảng kiến thức rèn luyện các kỹ năng ngôn ngữ theo số tiết quy định nhất định và nhất thiết phải bồi dưỡng theo quy trình từ thấp đến cao, từ dễ đến khó để các em HS bắt nhịp dần.

Các môn bồi dưỡng cần xác định rõ trọng tâm kiến thức giảng dạy cho từng khối lớp để tránh trùng lặp. Chương trình bồi dưỡng cần có sự liên thông, các môn và có sự mở rộng ứng dụng thực tiễn cuộc sống. Ban chuyên môn thường xuyên kiểm tra, duyệt giáo án, chương trình bồi dưỡng.

4. Tài liệu bồi dưỡng

Ban chuyên môn nhà trường luôn tạo điều kiện cho giáo viên sưu tầm các bộ đề thi các cấp trong tỉnh nhà và các tỉnh khác thông qua công nghệ thông tin nhằm giúp các em tiếp xúc làm quen với các dạng đề, luôn tìm đọc, tham khảo các tài liệu hay định hướng cho học sinh. Từ đó giáo viên hướng dẫn học sinh các tài liệu, sách vở, phù hợp với trình độ của các em để tự rèn luyện thêm ở nhà. Đồng thời cung cấp hoặc giới thiệu các địa chỉ trên mạng để học sinh có thể tự học, tự nghiên cứu, bổ sung kiến thức.

5. Về thời gian bồi dưỡng

Để chương trình bồi dưỡng học sinh giỏi có hiệu quả thì nhà trường đã có kế hoạch bồi dưỡng học sinh giỏi liên tục và đều đặn, không dồn ép ở tháng cuối trước khi thi vừa quá tải đối với học sinh vừa ảnh hưởng đến quá trình tiếp thu kiến thức ở môn học khác của học sinh.

6. Đối với học sinh

Học sinh trong các đội tuyển được nhà trường gặp gỡ, động viên, phân tích tìm hiểu mong muốn nguyện vọng của các em. Từ đó các em xác định được:

- Học sinh phải nhận thức đúng về tầm quan trọng của học tập.
- Học sinh phải yêu thích môn học, say mê trong học tập và ham học hỏi (đây là điều quan trọng).
- Học sinh phải cần cù tích lũy và chăm chỉ rèn luyện, ngoài luyện sách giáo khoa, học sinh cần luyện thêm ở sách tham khảo và tài liệu khác.

7. Đối với phụ huynh:

Nhà trường phối hợp cùng Hội cha mẹ học sinh.

- Quan tâm tạo điều kiện, động viên tích cực con em học tập tốt hơn.
- Trang bị đầy đủ dụng cụ học tập.
- Thường xuyên liên lạc với GV, nhà trường để nắm tình hình học tập của con mình.

8. Sự phối hợp giữa các tổ chức trong trường và khen thưởng

Để hỗ trợ cho công tác dưỡng học sinh giỏi có hiệu quả, các bộ phận gián tiếp như: Chi bộ, Ban giám hiệu, Công đoàn, Đoàn thanh niên, giáo viên chủ nhiệm... cũng cần quan tâm đặc biệt và có những biện pháp hỗ trợ đúng mức như: tạo điều kiện cho giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng. Ví dụ: giảm bớt tiết, bớt công tác kiêm nhiệm, bồi dưỡng thỏa đáng cho giáo viên, có chế độ ưu tiên khuyến khích đối với học sinh đạt giải; tuyên dương khen thưởng kịp thời đối với các giáo viên và học sinh đạt thành tích; quan tâm theo dõi và đáp ứng các nhu cầu chính đáng của giáo viên và học sinh về phòng học, điện, nước...

Trên đây là các giải pháp nâng cao hiệu quả bồi dưỡng học sinh giỏi mà trường THCS Thị trấn đã làm. Rất mong sự đóng góp chia sẻ của các trường bạn để chúng tôi có thể học hỏi, bổ sung vào kế hoạch chỉ đạo công tác nâng cao chất lượng mũi nhọn nhà trường trong năm học 2017 - 2018 và các năm tiếp sau.

Xin chân thành cảm ơn!

Thị trấn Tứ Kỳ, ngày 11 tháng 9 năm 2017

**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG
ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN TOÁN CẤP THCS
HUYỆN TỨ KỲ - GIAI ĐOẠN 2017-2020**

**Đặng Thị Hà
Giáo viên Trường THCS Phan Bội Châu**

Kính thưa các vị đại biểu khách quý!

Thưa toàn thể Hội thảo!

Người xưa đã từng nói: Hiền tài là nguyên khí quốc gia.

Trong nghị quyết hội nghị trung ương 8 khóa XI, Đảng ta khẳng định: Giáo dục và đào tạo là quốc sách hàng đầu, là sự nghiệp của Đảng, của Nhà nước và của toàn dân. Đầu tư cho giáo dục là đầu tư cho phát triển, được ưu tiên đi trước trong các chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội.

Xuất phát từ quan điểm chỉ đạo của Đảng về giáo dục – đào tạo, thực hiện chiến lược phát triển giáo dục trong giai đoạn hiện nay, ngành GD cả nước nói chung và huyện nhà nói riêng đang tích cực từng bước đổi mới chương trình, đổi mới phương pháp dạy học, đổi mới công tác quản lí giáo dục nhằm hoàn thành mục tiêu: “Nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài”.

Thực hiện mục tiêu đó, công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là nhiệm vụ quan trọng, là bước đi đầu tiên để tạo nên nhân tài cho đất nước. Bồi dưỡng học sinh giỏi là một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi rất nhiều công sức, trí tuệ của cả thầy và trò. Trường THCS Phan Bội Châu là trường trọng điểm chất lượng cao của huyện, nhà trường phải gánh một trọng trách rất nặng nề đó là bồi dưỡng đội tuyển học sinh giỏi cấp tỉnh cho huyện. Xác định rõ nhiệm vụ to lớn đó, ban lãnh đạo nhà trường cùng đội ngũ giáo viên cũng luôn trăn trở tìm giải pháp để nâng cao chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi.

Trước hết, chúng ta nhìn lại thực trạng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi của nhà trường:

1. Thuận lợi:

- Nhà trường luôn nhận được sự quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo, động viên của lãnh đạo huyện, của lãnh đạo phòng giáo dục,

- Nhà trường được huyện quan tâm, đầu tư cơ sở vật chất khang trang, trang thiết bị đầy đủ, chất lượng giúp cho việc dạy và học đạt kết quả tốt,

- Lãnh đạo nhà trường luôn đầu tư, quan tâm, trăn trở, tìm giải pháp, lên kế hoạch cho công tác bồi dưỡng học sinh giỏi của từng năm học (Ngay từ đầu học kì 2, nhà trường đã cho học sinh lớp 8 đăng kí nguyện vọng học nâng cao các môn và tiến hành chọn lựa, dạy nâng cao cho học sinh với mục đích tạo nguồn cho các đội tuyển học sinh giỏi ở lớp 9. Cuối năm học lớp 8, nhà trường đã phân công GV dạy và các đội tuyển học sinh giỏi các môn đã thành lập xong, một số đội được giáo viên tiến hành bồi dưỡng ngay từ hè)

- Đội ngũ giáo viên nhà trường có trình độ chuyên môn vững, nghiệp vụ sư phạm tốt, tâm huyết, yêu nghề (chất lượng đội tuyển toán của nhà trường luôn được duy trì ở tốp đầu của tỉnh).

- Học sinh hiếu học, nhận thức tốt, được phụ huynh học sinh quan tâm, đầu tư.

2. Khó khăn:

- Học sinh phải đi học xa, số lượng học sinh tham gia mỗi đội nhiều nên trong mỗi đội tuyển vẫn có những học sinh chưa thực sự tốt, chưa say học, chưa tự giác nên kết quả chưa cao.

- Giáo viên dạy bồi dưỡng vừa phải đảm bảo chất lượng mũi nhọn, vừa phải đảm bảo chất lượng đại trà và chất lượng thi tuyển sinh vào 10 nên áp lực công việc lớn, cường độ làm việc căng thẳng, việc đầu tư cho giáo viên dạy học sinh giỏi chưa nhiều.

- Giáo viên dạy đội tuyển môn Toán không thường xuyên, nếu dạy đuổi từ lớp 6 lên lớp 9 thì ít nhất 4 năm mới lại bồi dưỡng một lần, nên khi ôn lại sẽ gặp nhiều khó khăn.

- Cấu trúc đề thi học sinh giỏi cấp huyện không đồng nhất với cấu trúc đề thi học sinh giỏi tỉnh.

- Thực tế có nhiều học sinh giỏi ở một số trường do điều kiện gia đình khó khăn hoặc ở xa trường nên các em không lên học ở Phan Bội Châu, khi thi vòng huyện các em đạt giải cao nhưng lại không tham gia ôn thi cấp tỉnh. Các trường xã hầu như chỉ quan tâm đến cuộc thi học sinh giỏi cấp huyện nên không đầu tư bồi dưỡng cho học sinh tham gia tiếp vòng thi cấp tỉnh.

- Thời gian thi vòng huyện muộn, nên từ khi thi xong vòng thi huyện đến khi chọn đội tuyển tỉnh chính thức rất ngắn, dẫn đến việc khảo sát chưa nhiều, lựa chọn gặp khó khăn

Từ những thuận lợi và khó khăn nêu trên, tôi xin đưa ra một số giải pháp và kiến nghị để nâng cao được chất lượng trong công tác bồi dưỡng học sinh giỏi:

1. Đối với giáo viên

- Phải thực sự tâm huyết, yêu nghề, luôn có ý thức tự rèn luyện, tự tích lũy tri thức và kinh nghiệm cho bản thân, trau dồi chuyên môn, nghiệp vụ, xứng đáng là người “ dẫn đường tin cậy” cho học sinh. Phải thường xuyên tìm tòi các tư liệu có kiến thức nâng cao của bộ môn mình dạy qua các phương tiện sách, tạp chí, trên trang mạng..... để tham khảo, bổ sung vào chương trình giảng dạy của mình.

- Phát hiện và tuyển chọn học sinh là việc làm rất quan trọng, thông qua các tiết dạy, dựa trên nền kiến thức đại trà, giáo viên cần theo dõi sự nhạy bén, linh hoạt, sáng tạo, trí tuệ, tính kiên trì, tò mò, ham hiểu biết của học sinh khi giải quyết vấn đề học tập kết hợp với việc theo dõi kết quả các bài kiểm tra, khảo sát để lựa chọn.

- Giáo viên phải lập kế hoạch cho mình một cách cụ thể, tránh trường hợp thích đâu thì dạy đó, dạy cho học sinh cách tư duy, nhìn nhận vấn đề từ đơn giản đến phức tạp, từ đơn lẻ đến tổng hợp, dạy từ cơ bản đến nâng cao. Sau mỗi chủ đề cần có bài kiểm tra để đánh giá mức độ tiếp thu kiến thức của học sinh, phát hiện chỗ hổng của học sinh để sửa chữa kịp thời.

- Giáo viên phải bồi dưỡng cho học sinh niềm say mê, hứng thú với môn học, phải truyền được nhiệt huyết cho học sinh, khen, chê, động viên kịp thời, đúng để khích lệ tinh thần học tập của các em.

2. Đối với học sinh

- Phải nhận thức rõ được tầm quan trọng của việc học tập, nhận thức được nhiệm vụ của mình khi tham gia đội tuyển học sinh giỏi, phải thực sự yêu thích, say mê, ham học hỏi, tự giác, độc lập nghiên cứu tài liệu để mở rộng vốn kiến thức của mình ngoài kiến thức thầy, cô cung cấp.

3. Đối với nhà trường

- Bồi dưỡng học sinh giỏi là một quá trình lâu dài, cần phải có lộ trình, vì vậy cần phát hiện và bồi dưỡng sớm ngay từ các lớp đầu cấp, nhà trường có thể thành lập các đội tuyển học sinh giỏi ở các lớp dưới đối với một số môn, có tổ chức thi học sinh giỏi cấp trường, có đánh giá, xếp giải để chọn học sinh giỏi cho lớp 9 và cũng để khuyến khích học sinh tích cực hơn trong học tập.

- Với trường THCS Phan Bội Châu, nhà trường luôn quan tâm việc bồi dưỡng đội ngũ, các nhóm chuyên môn (nhóm Toán) thường xuyên sinh hoạt nhóm để trao đổi, thảo luận, bàn bạc, tháo gỡ những khó khăn vướng mắc trong quá trình dạy chính khóa và dạy ôn thi, thống nhất trong nhóm về chương trình dạy thêm... Tuy nhiên, việc dạy bồi dưỡng học sinh giỏi nên phân công 2 hoặc 3 GV cùng dạy, mỗi người một mảng kiến thức, có cả GV ôn thi mới và GV ôn thi cũ để hỗ trợ nhau trong công tác bồi dưỡng, giúp giảm được cường độ làm việc cho 1 GV và cũng để nhiều GV được tham gia bồi dưỡng (vì nếu một người dạy quay vòng thì ít nhất 4 năm mới bồi dưỡng đội tuyển sẽ gặp khó khăn).

4. Đối với Phòng Giáo dục và Đào tạo

- Ra đề thi cần bám sát hơn với cấu trúc của đề thi học sinh giỏi cấp tỉnh giúp giáo viên ôn thi vòng huyện đến vòng thi tỉnh được thuận lợi hơn.

- Khâu ra đề cần đảm bảo tuyệt mật, sáng tạo, không bắt chước, không sao chép và phân loại được học sinh.

- Khâu chấm bài phải đảm bảo thật nghiêm túc, công bằng, khách quan.

- Vì GV trường Phan Bội Châu phải gánh trọng trách nặng nề trong việc ôn thi học sinh giỏi cấp tỉnh cho nên GV của nhà trường cũng cần được biết tinh thần của đề thi cấp huyện và tham gia trong việc chấm để chọn học sinh.

- Cần thay đổi cách chọn đội tuyển học sinh đội tuyển tỉnh, sau vòng thi huyện lần 1, có thể chọn một số lượng học sinh đạt điểm cao để tiếp tục ôn vòng 2, vòng 3, học sinh trường nào, trường đó ôn. Cuối cùng, 10 học sinh có giải cao sẽ phải có trách nhiệm ôn thi cấp tỉnh (không nhất thiết cứ phải lấy tất cả học sinh Phan Bội Châu). Vòng ôn thi cấp tỉnh, GV nào chịu trách nhiệm ôn thi sẽ do Phòng GD&ĐT quyết định (Tránh tình trạng có những HS đạt giải Nhất cấp huyện ở trường xã lại không tham gia ôn thi cấp tỉnh).

- Phòng GD&ĐT và lãnh đạo huyện vẫn luôn quan tâm đến công tác bồi dưỡng học sinh giỏi, vẫn thường xuyên lãnh đạo, chỉ đạo, động viên kịp thời, và mong muốn

của các GV ôn đội tuyển tỉnh cũng như toàn thể GV nhà trường là có sự hiện diện, động viên của các cấp lãnh đạo trong các buổi gặp mặt học sinh và đặc biệt là buổi lễ xuất quân thi tỉnh để buổi lễ được thêm phần long trọng, cũng là món quà vô cùng to lớn để động viên tinh thần cho thầy và trò trước khi đi thi.

Trên cương vị của một giáo viên đang tham gia bồi dưỡng đội tuyển, tôi xin đóng góp một vài ý kiến mang tính cá nhân về thực trạng và giải pháp nâng cao chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi môn Toán. Mong được sự đóng góp và tham khảo ý kiến của các vị đại biểu và các thầy cô.

Xin chân thành cảm ơn!

Tứ Kỳ, ngày 09 tháng 9 năm 2017

VỀ CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN TOÁN

Lê Tiến Thành
Giáo viên, Trường THCS Tái Sơn

I. Đặt vấn đề

Kính thưa các đồng chí, đối với người giáo viên bên cạnh công tác đứng lớp giảng dạy thì công tác bồi dưỡng HSG là một trong những công tác chuyên môn quan trọng nhất. Tuy nhiên bồi dưỡng HSG như thế nào cho hiệu quả luôn là vấn đề được các giáo viên tham gia bồi dưỡng quan tâm nhất.

Sau đây tôi trình bày: Một số kinh nghiệm và giải pháp nhằm nâng cao chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi môn Toán:

II. Biện pháp nâng cao chất lượng bồi dưỡng HSG

1. Nâng cao nhận thức của bản thân và của học sinh về tầm quan trọng của công tác bồi dưỡng HSG.

2. Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng HSG

2.1. Để xây dựng kế hoạch tôi căn cứ vào những vấn đề sau:

- Chương trình bộ môn Toán THCS.

- Cấu trúc đề thi học sinh giỏi các cấp.

Nghiên cứu kỹ cấu trúc đề thi HSG huyện để định hướng xây dựng chương trình.

- Năng lực nhận thức của học sinh.

- Định mức thời gian nhà trường giao.

2.2. Trên cơ sở đó tôi xây dựng kế hoạch, chương trình bồi dưỡng phù hợp với đối tượng học sinh gồm 3 phần:

Phần 1: Bao quát chung chương trình (Phần kiến thức này đối với HSG có thể nhắc lại nhanh hoặc cho học sinh tự ôn lại nhưng giáo viên phải kiểm tra)

Phần 2: Nội dung trọng tâm gồm các chuyên đề Số học, Đại số, Hình học

Phần 3: Những nội dung cảm nhận riêng về chuyên đề, dạng toán có thể thi năm đó.

3. Xây dựng giáo án bồi dưỡng

- Căn cứ vào mạch kiến thức, xây dựng các chuyên đề bồi dưỡng.

+ Giáo viên cần biên soạn chương trình, nội dung bồi dưỡng rõ ràng, cụ thể, chi tiết cho từng khối lớp, về từng mảng kiến thức rèn luyện các kỹ năng ngôn ngữ theo số tiết quy định nhất định và nhất thiết phải bồi dưỡng theo quy trình từ thấp đến cao, từ dễ đến khó để các em học sinh bắt nhịp dần.

+ Xác định rõ trọng tâm kiến thức giảng dạy cho từng khối lớp để tránh trùng lặp. Chương trình bồi dưỡng cần có sự liên thông trong suốt 4 năm liền.

- Nghiên cứu tìm tài liệu, tổng hợp để chọn ví dụ mẫu, bài tập tự luyện, bài tập nâng cao, bài tập kiểm tra cho mỗi chuyên đề.

- Soạn giáo án chi tiết

4. Lựa chọn học sinh

- Phát hiện học sinh có tư chất, năng khiếu về môn Toán ở lớp dưới

- Bồi dưỡng đam mê hứng thú, yêu thích bộ môn

- Bồi dưỡng bằng cách dạy ở trên lớp, phụ đạo buổi chiều, bồi dưỡng riêng theo buổi.

- Học sinh phải yêu thích môn học, say mê trong học tập và ham học hỏi (đây là điều quan trọng). Cần phải hiểu kiến thức một cách cơ bản, hệ thống, vững chắc, sâu sắc và có khả năng vận dụng linh hoạt.

- Học sinh phải cần cù tích lũy và chăm chỉ rèn luyện, ngoài luyện sách giáo khoa, học sinh cần luyện thêm ở sách tham khảo và tài liệu khác đặc biệt là dùng internet.

5. Bản thân giáo viên cũng phải tự bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ

- Tôi luôn có ý thức rèn luyện, tích lũy tri thức kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn để luôn xứng đáng là “người dẫn đường tin cậy” cho học sinh noi theo. Luôn xác định tư tưởng cho mình và tâm huyết với công việc bồi dưỡng HSG.

- Tôi luôn phải thường xuyên tìm tòi các đầu sách, tư liệu, kiến thức nâng cao trên các nhà sách, nơi bán sách báo cũ và đặc biệt là tìm kiếm trên các diễn đàn giáo dục, các trang web giáo dục trên mạng internet. Lựa chọn những tài liệu biên soạn dưới dạng văn bản, những bài giảng video, hướng dẫn trực tuyến trên mạng để tham khảo từ đó tổng hợp kiến thức, kỹ năng.

- Căn cứ vào cấu trúc đề thi và năng lực học sinh tôi xác định một số chuyên đề nào đi sâu và chuyên đề nào chỉ giới thiệu (*Chứng minh chia hết, Toán tổ hợp: Toán rời rạc, suy luận logic (Nguyên líDirichlet...)*)

- Trước khi tiến hành vào giảng dạy tôi xác định dạy theo chuyên đề, dạy theo phương châm: Dạy chắc cơ bản rồi mới nâng cao. Thông qua những bài luyện cụ thể để dạy phương pháp tư duy; dạy kiểu dạng bài có quy luật trước, loại bài có tính đơn lẻ, đặc biệt sau:

+ Tôi nhận thấy mỗi loại kiến thức (khái niệm, định luật, định lý) đều có nội hàm riêng và cách vận dụng (hay quy tắc, phương pháp, công thức) đặc trưng của nó. Khi dạy cần phải thông qua một số bài thí dụ cụ thể để khắc sâu cho học sinh đầy đủ căn kẽ nội hàm và phương pháp vận dụng của kiến thức đó. Được như vậy, khi gặp hàng chục, hàng trăm bài khác nhau mặc dù có những chi tiết cụ thể khác nhau nhưng học sinh vẫn làm được vì chúng giống nhau ở điểm cốt lõi.

+ Có những loại bài liên quan đến rất nhiều loại kiến thức kỹ năng khác nhau, học sinh muốn làm được cần phải chia bài toán đó thành nhiều bài toán nhỏ, trong những bài toán nhỏ dùng kiến thức và kỹ năng nào. Muốn làm được như vậy học sinh phải nắm vững nội hàm và phương pháp vận dụng của từng loại kiến thức, biết chúng liên quan với nhau như thế nào, sử dụng kiến thức nào, phương pháp nào. Dù cho bài toán biến hóa nhiều kiểu bài nhưng cũng không ra ngoài kiến thức và phương pháp trong trương trình đã học.

- Khi tiến hành giảng dạy tôi dạy theo phương châm như trên, tôi dạy những bài toán dễ, chỉ liên quan đến một hoặc một vài kiến thức kỹ năng, cần phải luyện tập cho học sinh nắm vững từng loại trước đã. Sau đó mới nâng dần những bài tập tổng hợp nhiều loại kiến thức, học sinh đã nắm vững từng loại sẽ dễ dàng nhận ra và giải quyết được. Đối với HS giỏi bước này có thể làm nhanh hoặc để cho học sinh tự học nhưng phải kiểm tra nếu bỏ qua bước này thì trình độ của học sinh không ổn định và không vững chắc. Mỗi loại cần thông qua một hoặc hai bài toán điển hình sau đó quan trọng và là phải rút ra phương pháp rồi cho thêm một số bài cho học sinh tự vận dụng thành thạo phương pháp, cần kiểm tra thăm định xem học sinh đã nắm chắc chưa, nếu chưa chắc chắn thì phải củng cố đến khi được mới thôi.

- Hầu hết các bài đều có thể qui về một loại nào đó hoặc giống dạng với nhiều bài khác và chúng có qui tắc giải chúng. Bên cạnh đó mỗi loại bài toán có một loại nguyên tắc, cứ xác định đúng loại bài, sử dụng đúng nguyên tắc là giải quyết được. Nhưng cá biệt có một số ít bài không theo quy tắc chung, thuộc tình huống cá biệt, có thể sử dụng quy tắc riêng, thường không có quy luật cố định nào. Để giải quyết được những bài toán dạng này đòi hỏi rất nhiều thời gian và công sức nên kinh nghiệm của tôi ở đây là gửi những đường link có video miễn phí của những giáo viên giỏi trên cả nước có những chuyên đề có liên quan để học sinh xem nghe và ngâm (ở đây có thể kể đến một số thầy cô như: Nguyễn Cao Cường trường THCS Thái Thịnh, Đống Đa, HN, Hồng Trí Quang trường Đại học Quốc Gia HN (BĐT Cauchy- Phương pháp chọn điểm rơi-Bất đẳng thức), Trịnh Thị Thúy (Đa thức), Trần Phương (Phương trình vô tỷ)... sau đó giáo viên sẽ giải đáp thắc mắc nếu có chỗ nào các em không hiểu.

- Cuối cùng là công tác kiểm tra kiến thức sau mỗi chủ đề để nắm chắc khả năng tiếp thu, vận dụng của các em. Từ đó các em rút ra được những sai sót mà sửa chữa, giáo viên cũng có kế hoạch bù đắp những kiến thức hổng (nếu có).

6. Thực hiện kế hoạch bồi dưỡng theo đúng kế hoạch đã xây dựng

2. Kiến nghị

2.1. Đối với Cha mẹ học sinh

- Quan tâm tạo điều kiện, động viên, khích lệ tích cực con em học tập tốt hơn.
- Trang bị đầy đủ dụng cụ học tập cho con em.
- Thường xuyên liên lạc với giáo viên, nhà trường để nắm tình hình học tập của con mình.

2.2. Giáo viên bộ môn Toán lớp dưới: Quan tâm nhiều hơn đối với đối tượng học sinh giỏi.

2.3. Giáo viên chủ nhiệm: Gần gũi động viên các em nhiều hơn so với học sinh đại trà.

2.4. Đối với nhà trường:

- Cần phải phân công chuyên môn một cách hợp lý, lựa chọn giáo viên có năng lực chuyên môn giỏi, có kinh nghiệm, tinh thần trách nhiệm, cố gắng phân công theo hướng ổn định để phát huy kinh nghiệm của giáo viên.

- Phát hiện và xây dựng nguồn bắt đầu từ lớp 6 cử giáo viên có kinh nghiệm dạy bồi dưỡng.

- Cần tạo mọi điều kiện cho giáo viên tham gia các lớp học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ.

- Có những chế độ động viên, khuyến khích khen thưởng kịp thời đối với giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng học sinh giỏi đạt kết quả cao.

- Để chương trình bồi dưỡng học sinh giỏi có hiệu quả thì nhà trường có kế hoạch bồi dưỡng học sinh giỏi liên tục và đều đặn, không dồn ép ở tháng cuối trước khi thi vừa quá tải đối với học sinh vừa ảnh hưởng đến quá trình tiếp thu kiến thức ở môn học khác của học sinh.

Trên đây là tham luận bồi dưỡng HSG môn Toán của tôi, trước khi ngừng lời xin kính chúc thầy, cô sức khỏe, công tác tốt, chúc hội thảo thành công tốt đẹp!

Tái Sơn, ngày 11 tháng 9 năm 2017

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP TRONG BOI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN VẬT LÝ

Nguyễn Thị Huệ
Tổ trưởng KHTN, Trường THCS Nguyễn Giáp

I. Thực trạng công tác bồi dưỡng HSG môn Vật lí ở trường THCS

Qua nhiều năm bồi dưỡng học sinh giỏi huyện, tôi nhận thấy rằng công tác bồi dưỡng còn gặp không ít những khó khăn. Những khó khăn vướng mắc này ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng mũi nhọn của mỗi nhà trường

* Về đặc thù bộ môn: Vật lí là môn khoa học thực nghiệm, kiến thức liên quan chặt chẽ với các môn học khác đặc biệt là môn Toán; có nhiều công thức, ký hiệu các đại lượng, đơn vị, nhiều khái niệm, định luật khá phức tạp. Vì vậy học sinh không hứng thú học tập, tâm lý ngại học bộ môn không chỉ có ở những HS yếu, mà cả những học sinh học khá, giỏi.

* Về phía học sinh tham gia bồi dưỡng: Kiến thức, kĩ năng còn nhiều lỗ hổng vì các em thường không được bồi dưỡng bộ môn từ đầu cấp ít nhất là từ lớp 8.

Do áp lực việc thi vào lớp 10 THPT, nên có HS không muốn tham gia học bồi dưỡng vì môn Vật lí cũng như môn Hoá, Sinh, Sử, Địa, không là môn thi tuyển sinh, thay vào việc đi học bồi dưỡng, các em tham gia học thêm, kể cả học thêm ngoài nhà trường. Và phụ huynh lại ủng hộ việc này.

Việc chọn đội tuyển HSG cũng gặp khó khăn bởi thi HSG 8 môn văn hoá, vì vậy cần đủ về số lượng HSG cho cả 8 đội tuyển, nhất là những trường quy mô nhỏ, số HS lớp 9 ít (1-2 lớp); riêng bộ môn Vật lí càng khó khăn vì yêu cầu HSG Vật lí phải ít nhất là học khá môn Toán.

* Về phía Giáo viên: Khó khăn nhìn thấy đầu tiên ở giáo viên là việc lựa chọn tài liệu bồi dưỡng. Kinh nghiệm bồi dưỡng chỉ ảnh hưởng một phần đến kết quả còn chương trình bồi dưỡng, tài liệu tham khảo mới là các quyết định đến chất lượng của công tác mũi nhọn này. Rất nhiều năm giáo viên thường mò mẫm để ôn cho học sinh, không biết lựa chọn nội dung kiến thức nào làm trọng tâm, dẫn đến tình trạng thầy thì ôn “bài tử” còn trò thì học “bài tử”. Phòng Giáo dục cũng đã tổ chức một vài cuộc Hội thảo bàn về công tác bồi dưỡng học sinh giỏi bộ môn, tuy nhiên hiệu quả chưa cao, tuy thống nhất được nội dung bồi dưỡng nhưng chưa có tư liệu tham khảo. Một bộ phận giáo viên còn chậm đổi mới, chưa có sự tích lũy kiến thức, kinh nghiệm...

Hơn nữa, giáo viên còn kiêm nhiệm nhiều công việc: GV dạy môn Vật lí ngoài việc dạy đủ số tiết quy định với nhiều bài thực hành, thí nghiệm chuẩn bị rất vất vả mà lại không có phòng học bộ môn thì cũng giống như các giáo viên khác phải tham gia các cuộc thi khác như Dạy học chủ đề tích hợp, thi GVĐG, thi tìm hiểu, rồi tham gia các hoạt động chuyên đề, hội giảng, các đợt sinh hoạt chuyên môn như SHCM theo chuyên đề, SHCM theo NCBH vv...rồi hướng dẫn HS tham gia thi sáng tạo khoa học kĩ thuật, thi Vận dụng kiến thức liên môn...Do vậy việc tập trung chuyên tâm vào bồi dưỡng đội tuyển là một thách thức.

* Về phía nhà trường: Nhiều năm trở lại đây các nhà trường đặc biệt quan tâm đến công tác bồi dưỡng học sinh giỏi các bộ môn, tuy nhiên việc phát hiện và bồi dưỡng học sinh giỏi chưa đáp ứng được chỉ tiêu đặt ra. Ở một số nhà trường cơ sở vật chất hạn hẹp, thiếu thốn không có phòng học phải dạy ở các phòng Y tế, phòng Đoàn đội, đôi khi hai đội tuyển cùng học chung một phòng... không tạo tâm thế học tập cho HS. Đội ngũ giáo viên thì chưa đồng bộ thừa thiếu cục bộ, có trường còn phải thuê giáo viên trường ngoài tham gia bồi dưỡng và hầu hết các trường không tổ chức ôn thi cho học sinh giỏi môn Vật lí ngay từ đầu cấp.

Cũng do áp lực thi vào lớp 10 THPT nên nhà trường cùng ưu tiên xếp lịch học, phòng học cho lớp phụ đạo (học thêm) đối với lớp 9.

Nguồn tài liệu cung cấp cho giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng tuy phong phú, đa dạng nhưng lại chưa có hệ thống, chưa có chương trình bồi dưỡng cụ thể đối với từng môn học hoặc từng mảng kiến thức, điều này gây khó khăn cho giáo viên, họ phải mất rất nhiều thời gian để nghiên cứu, chọn lọc bài tập phù hợp với nội dung bồi dưỡng, phù hợp với đối tượng học sinh của mình.

* Khó khăn khác: Một số phụ huynh chưa quan tâm đến việc học bồi dưỡng, thậm chí còn ủng hộ học sinh đi học thêm môn Toán, Văn, Anh mà không tham gia bồi dưỡng vì sợ con mình không thi đỗ vào lớp 10 THPT.

II. Giải pháp nâng cao chất lượng đội tuyển HSG môn Vật Lí

2.1. Giáo dục động cơ, thái độ học tập bộ môn

Trong quá trình giảng dạy trên lớp, GV phải nhiệt tình, trách nhiệm, tạo hứng thú cho học sinh học tập bộ môn thông qua từng bài giảng. Phát huy lợi thế của bộ môn là kiến thức gắn liền với thực tế đời sống, kỹ thuật, GV tạo cảm hứng cho HS thông qua các ví dụ, ứng dụng thực tiễn các chủ đề kiến thức môn Vật lí.

2.2. Thành lập đội tuyển

- Tổ chức khảo sát cho học sinh (Đề đáp ứng được mức độ học sinh thông hiểu và vận dụng, sáng tạo). Thông qua bài kiểm tra phân loại được đúng học lực của học sinh và kết hợp với giáo viên chủ nhiệm rà soát, lựa chọn mỗi khối một đội tuyển học sinh giỏi.

- Mỗi HS không chọn quá hai đội tuyển, tốt nhất là HS chỉ nên tham gia một đội tuyển để đảm bảo thời gian, chất lượng và hiệu quả bồi dưỡng

- Chọn HSG môn Vật lí phải là HS yêu thích học bộ môn, năng lực học Toán khá trở lên. Do HSG ít, mà số môn thi nhiều, nên nhà trường cần có sự chỉ đạo, xét duyệt danh sách các đội tuyển theo đề nghị của GV bộ môn; tránh tình trạng tranh chấp HS.

- Thông qua cuộc họp hội cha mẹ học sinh thông báo với cha mẹ học sinh về kế hoạch bồi dưỡng của nhà trường, của tổ chuyên môn trong năm học và bàn biện pháp phối hợp.

2.3. Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng

Ngay sau khi được phân công bồi dưỡng, GV cần lập kế hoạch cụ thể về thời gian, nội dung kiến thức cần ôn luyện cho HS. Mỗi nội dung kiến thức cần xác định cụ thể số tiết, số buổi và thời gian hoàn thành đảm bảo chất lượng HSG được nâng cao

Giáo viên lên lớp phải có giáo án, kế hoạch cụ thể cho từng buổi dạy.

Tham mưu với tổ chuyên môn, với nhà trường về tổ chức thực hiện kế hoạch bồi dưỡng HSG

Phản ánh kịp thời với nhà trường, phụ huynh về tình hình đội tuyển

2.4. Xây dựng nội dung kiến thức bồi dưỡng

a) Xây dựng hệ thống chuẩn kiến thức theo chương trình sách giáo khoa

Kiến thức mà chúng ta bồi dưỡng cho HS không nằm cụ thể trong một khung chương trình nhất định. Giáo viên phải nắm được trọng tâm kiến thức cần bồi dưỡng, tránh bồi dưỡng tràn lan. Khi xây dựng hệ thống kiến thức bồi dưỡng cho HS chú ý bám sát nội dung chương trình học chính khoá, có kiến thức cơ bản và bổ sung phần kiến thức mở rộng, nâng cao. Đó là hệ thống kiến thức Cơ, nhiệt, điện, điện từ học và Quang học (nếu ôn thi cấp Tỉnh).

b) Lựa chọn, phân dạng, hệ thống các bài tập theo các mảng kiến thức

Sau khi xây dựng được nội dung bồi dưỡng, cần tìm tòi, nghiên cứu chọn lọc bài tập từ các sách tham khảo: sách bài tập, sách chọn lọc nâng cao, từ nguồn tài liệu phong phú trong các cơ sở phát hành sách, từ mạng Internet... Việc nghiên cứu, lựa chọn rất quan trọng vì không ít các sách có những trùng lặp cả về nội dung, hình thức; đòi hỏi giáo viên phải có thời gian, có sự sáng tạo, có phương pháp chọn lọc khoa học. Trong mỗi phần chú ý hệ thống kiến thức cơ bản, sau đó đưa ra một số bài tập có đáp án hoặc hướng dẫn giải cụ thể, và cuối cùng là các bài tập tương tự để có thể lựa chọn trong quá trình bồi dưỡng. Suốt năm các bộ đề thi năm trước, nghiên cứu xem cách ra đề như thế nào, bài tập dạng nào là chủ yếu để có thể chọn lọc các dạng bài tập cơ bản nhất.

c) Biên tập chương trình bồi dưỡng

Khi có hệ thống bài tập, bước tiếp theo là soạn thảo chương trình bồi dưỡng các mảng kiến thức theo cấu trúc sau:

Chủ đề > Kiến thức trọng tâm > Bài tập cơ bản > Bài tập tương tự > Bài tập nâng cao > Bài tập tổng hợp hay gặp trong các đề thi > Đề thi chọn HSG những năm gần nhất

Việc có tài liệu bồi dưỡng rất quan trọng, song phải tùy thuộc vào thời gian bồi dưỡng, khả năng tiếp thu của học sinh mà lựa chọn mức độ bài khó và luyện tập từng dạng bài nhiều hay ít.

2.5. Kiểm tra đánh giá năng lực HSG

Trong quá trình bồi dưỡng, GV phải có kế hoạch kiểm tra, đánh giá năng lực học sinh giỏi, gồm:

- + Kiểm tra định kỳ: Sau mỗi nội dung kiến thức hoặc sau mỗi dạng bài tập
- + Kiểm tra sau mỗi chủ đề bồi dưỡng
- + Thi thử HSG (cấp trường hoặc tham gia liên trường)

Sau mỗi đợt kiểm tra cần chữa bài, sửa lỗi cho HS và rút kinh nghiệm cho đợt bồi dưỡng tiếp theo

2.6. Các giải pháp khác

- Kiến nghị đề xuất với nhà trường cần quan tâm tạo điều kiện về tài liệu, CSVC (phòng học, bảng, bàn ghế); xếp lịch học hợp lý, không quá chú trọng ôn luyện thi vào lớp 10 (học thêm). Trong mỗi phiên họp tổ nhóm chuyên môn đều phải chú ý đến việc bàn bạc và kiểm điểm công tác bồi dưỡng HSG để từ đó tăng cường phối kết hợp hiệu quả. Cuối học kỳ, cuối năm học đều phải tổ chức rút kinh nghiệm về công tác bồi dưỡng.

- Khuyến khích GV và HS tìm hiểu các đề thi của các trường, các huyện, tỉnh khác. Giáo viên dạy bồi dưỡng có thể mượn tài liệu tham khảo trong Thư viện của nhà trường và hướng dẫn HS tìm mua các cuốn sách, các tài liệu bổ ích có liên quan.

- GV dạy bồi dưỡng thường xuyên phối hợp với cha mẹ học sinh trong quá trình bồi dưỡng vừa tạo động lực cho HS học tập, vừa tạo sự ủng hộ, đồng thuận của cha mẹ học sinh.

Nguyễn Giáp, ngày 08 tháng 9 năm 2017

**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BOI DƯỠNG
ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN VẬT LÝ CẤP THCS
HUYỆN TỨ KỲ - GIAI ĐOẠN 2017-2020**

Phạm Thị Thảo
Giáo viên, Trường THCS Phan Bội Châu

Kính thưa các vị đại biểu khách quý!

Thưa toàn thể Hội thảo!

Bồi dưỡng học sinh giỏi là một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi rất nhiều công sức, trí tuệ của cả thầy và trò. Trường THCS Phan Bội Châu là trường trọng điểm chất lượng cao của huyện, nhà trường phải gánh một trọng trách rất nặng nề đó là bồi dưỡng đội tuyển học sinh giỏi cấp tỉnh cho huyện. Xác định rõ nhiệm vụ to lớn đó, ban lãnh đạo nhà trường cùng đội ngũ giáo viên cũng luôn trăn trở tìm giải pháp để nâng cao chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi.

Là một giáo viên được nhà trường giao nhiệm vụ bồi dưỡng HSG môn Vật lí nhiều năm nhưng kết quả đội tuyển một số năm gần đây đi xuống, tôi xin tự đánh giá về những thuận lợi, khó khăn trong công tác bồi dưỡng HSG hiện nay để mong muốn từ đó tìm ra cách thức làm nâng cao chất lượng đội tuyển .

1. Thuận lợi

- Phòng GD&ĐT tin tưởng giao nhiệm vụ.
- Nhà trường được đầu huyện đầu tư để có cơ sở vật chất khang trang, trang thiết bị phục vụ tương đối đầy đủ giúp cho việc dạy và học đại trà và bồi dưỡng HSG.
- BGH, Ban chuyên môn luôn chỉ đạo sát sao, có kế hoạch cụ thể, phân công giao nhiệm vụ trong nhóm chuyên môn, tới giáo viên phụ trách bồi dưỡng. Ban chuyên môn luôn tổ chức các buổi thảo luận trong tổ, nhóm chuyên môn về nâng cao chất lượng HSG.
- Giáo viên có trình độ chuyên môn vững vàng, có nhiều kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng HSG.
- Học sinh nhà trường có lực học Khá, Giỏi; ý thức học tập và rèn luyện tốt.
- Đa số phụ huynh học sinh quan tâm tới việc học tập, rèn luyện của con em.

2. Khó khăn

- Về phía GV:
 - + Chưa sáng tạo, chưa đổi mới phương pháp bồi dưỡng để phù hợp với tình hình hiện tại.
 - + Lực lượng giáo viên trực tiếp tham gia bồi dưỡng HSG ít, đối với môn Vật lí nhiều năm nay liền chỉ có 01 giáo viên bồi dưỡng nên không có cơ hội để học hỏi, đổi mới nên kết quả đội tuyển Vật lí một số năm gần đây đi xuống.
 - + Với trường THCS Phan Bội Châu, ngoài đảm bảo thi HSG cấp huyện, chúng tôi phải đảm nhiệm trọng trách bồi dưỡng HSG cấp tỉnh. Thời gian bồi dưỡng kéo dài 12 tháng (Từ tháng 4 năm học trước đến giữa tháng 3 năm học sau) rất vất vả, áp lực.

- Về phía HS:

Đội tuyển học sinh giỏi được thành lập ở khối 9, nhiều HS chỉ thích học các môn Toán, Ngữ văn, tiếng Anh, là những môn dùng để thi tuyển vào THPT nên các em không muốn tham gia học đội tuyển môn Vật lí, sợ ảnh hưởng đến kết quả thi vào THPT.

+ Một vật lí phải dùng nhiều kiến thức toán để làm công cụ làm bài, một số kiến thức đến đầu học kì II mới học nên học sinh không giải được bài.

+ Nhiều học sinh đạt giải cao ở trường xã không tham gia vào đội tuyển thi tỉnh.

- Về phía phụ huynh:

Một số phụ huynh nhận thức chưa đúng về công tác bồi dưỡng HSG. Phụ huynh sợ con em học áp lực, vất vả, đồng thời chạy theo xu thế, không muốn con học các môn ngoài ba môn Toán, Văn, tiếng Anh nên không hợp tác với giáo viên bồi dưỡng.

- Về phía Phòng GD&ĐT và UBND Huyện.

+ Kỳ thi HSG huyện lớp 9 tổ chức đầu tháng 1, thời gian thi HSG tỉnh vào giữa tháng 3 nên thời gian tập trung vào bồi dưỡng HSG tỉnh rất ít, mà vòng thi tỉnh thêm rất nhiều kiến thức, kiến thức lại nâng cao hơn hẳn vòng thi cấp huyện nên không đủ thời gian để ôn luyện.

+ Cấu trúc đề thi không cố định, không thống nhất với đề thi HSG cấp tỉnh nên khó khăn cho giáo viên bồi dưỡng lựa chọn kiến thức để dạy.

+ Chưa có hình thức khuyến khích học sinh các trường xã, rất nhiều trường có HS đạt giải cao kì thi HSG cấp huyện nhưng không tham gia bồi dưỡng HSG cấp tỉnh.

+ Chế độ khen thưởng cho giáo viên bồi dưỡng chưa hợp lí. Việc động viên các em tham gia đội tuyển và giáo viên bồi dưỡng chưa kịp thời. Việc làm này chỉ giao cho trường Phan Bội Châu.

3. Giải pháp

- Đối với giáo viên

+ Bản thân tôi luôn nêu cao tinh thần trách nhiệm, tự giác, nhiệt tình, sáng tạo trong công tác bồi dưỡng HSG. Không ngừng tự bồi dưỡng, tự học hỏi thông qua sách, tập chí, đề thi, các sáng kiến của đồng nghiệp, tham khảo các đề thi của địa phương khác.

+ Trao đổi thường xuyên với nhóm chuyên môn để cùng tháo gỡ những khó khăn trong quá trình bồi dưỡng, phát huy sức mạnh tập thể. Kết hợp với giáo viên dạy toán trang bị tốt các kỹ năng tính toán có liên quan như giải phương trình, hệ phương trình, bài toán tìm cực trị...

+ Soạn và dạy theo chủ đề kiến thức, theo dạng bài tập để học sinh dễ hiểu và có thể áp dụng một cách sáng tạo nhất. Sau mỗi chủ đề cần có bài kiểm tra đánh giá để điều chỉnh phương pháp phù hợp với học sinh.

+ Dạy học bằng tâm huyết của mình, từ đó truyền cho học sinh tình yêu, sự say mê đối với môn học. Có hình thức khen, chê động viên phù hợp, kịp thời.

+ Kết hợp được các phương pháp để có thể phân loại, lựa chọn học sinh có năng lực phù hợp nhất cho bộ môn.

- Đối với học sinh

+ Tạo hứng thú yêu thích bộ môn từ lớp 6,7,8.

+ Học sinh phải nhận thức đúng về tầm quan trọng môn học, có niềm say mê tìm tòi, tự học.

+ Có phương pháp học môn Vật lí hợp lí, hiệu quả: Biết phân tích hiện tượng vật lí, kỹ năng tính toán tốt, làm quen với những dạng đề, biết xử lí đề...

- Đối với Ban giám hiệu và Tổ chuyên môn

+ Có kế hoạch bồi dưỡng từ những lớp 8 để tạo nguồn cho đội tuyển lớp 9.

+ Làm tốt hơn nữa công tác giáo dục, tuyên truyền để phụ huynh và HS nhận thức được tầm quan trọng của công tác bồi dưỡng HSG, coi trọng đều các môn, để từ đó thu hút HSG vào đội tuyển các môn xã hội.

+ Phân công giáo viên bồi dưỡng luân phiên các năm.

+ Quan tâm hơn nữa đến việc động viên, khen thưởng đối với giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng đạt thành tích cao.

+ Tổ chuyên môn tăng cường hơn nữa các chuyên đề bồi dưỡng HSG với từng môn thiết thực, hiệu quả.

- Đối với phụ huynh

+ Quan tâm tạo điều kiện, động viên các em tham gia bồi dưỡng HSG.

+ Thường xuyên liên lạc với giáo viên, nhà trường để nắm tình hình của con mình.

- Với Phòng GD &ĐT, UBND huyện

+ Thống nhất nội dung chương trình ôn luyện HSG cấp huyện theo cấu trúc cấp tỉnh.

+ Tổ chức sớm kỳ thi HSG cấp huyện để phân loại, chọn HS bồi dưỡng cấp tỉnh hiệu quả.

+ Nghiêm túc, bảo mật tuyệt đối từ khâu ra đề việc chấm thi, lên điểm đảm bảo công bằng, khách quan.

+ Sử dụng các giáo viên có thành tích cao trong bồi dưỡng HSG các trường khác.

+ Phòng Giáo dục có biện pháp khích lệ học sinh đạt giải cao cấp huyện phải tham gia bồi dưỡng vòng tỉnh. Coi đây là nhiệm vụ, quyền lợi của các em.

+ Quan tâm hơn nữa đến GV bồi dưỡng; khen thưởng GV và HS có thành tích cao trong công tác bồi dưỡng HSG để tạo động lực phấn đấu. Phòng GD&ĐT không nên giao trắng cho trường Phan Bội Châu trong việc động viên HS tham gia đội tuyển và GV bồi dưỡng trong quá trình ôn luyện cũng như khi đi thi.

Tứ Kỳ, ngày 09 tháng 9 năm 2017

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN VẬT LÝ TẠI TRƯỜNG THCS TIÊN ĐỘNG

Nguyễn Thị Trang
Giáo viên, Trường THCS Tiên Động

Kính thưa quý vị đại biểu khách quý!

Thưa toàn thể hội thảo!

Năm học 2017 – 2018 là năm học tiếp tục thực hiện chủ đề “ *Đổi mới công tác quản lý, nâng cao chất lượng dạy học*”. Để thực hiện tốt nhiệm vụ năm học, nhà trường ngoài chú trọng chất lượng đại trà thì chất lượng mũi nhọn được xem là vấn đề trọng tâm, nó có tác dụng thiết thực mạnh mẽ, nhằm nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ của các thầy cô, nâng cao chất lượng giáo dục, khẳng định uy tín, danh dự và tiến đến xây dựng thương hiệu của mỗi nhà trường. Ngoài ra còn tạo ra khí thế hăng say vươn lên để giành những đỉnh cao trong học tập của học sinh.

Một trong những công tác mũi nhọn đó là công tác bồi dưỡng học sinh giỏi trong trường THCS. Trong những năm học vừa qua Phòng Giáo Dục và Đào tạo huyện nhà rất chú trọng đến vấn đề về bồi dưỡng học sinh giỏi cấp Tỉnh, cấp huyện, cấp cụm và xem đây là chỉ tiêu để đánh giá thi đua của các trường.

Đến với hội thảo khoa học “*Nâng cao chất lượng bồi dưỡng đội tuyển học sinh giỏi cấp THCS huyện Tứ Kỳ giai đoạn 2017 – 2020*” hôm nay tôi xin được thay mặt cho các giáo viên của trường THCS Tiên Động xin phép được đưa ra một số giải pháp nâng cao chất lượng đội tuyển học sinh giỏi môn Vật Lý và đóng góp ý kiến về một số kinh nghiệm mà tôi đã rút ra được trong quá trình bồi dưỡng học sinh giỏi nhiều năm qua tại trường THCS Tiên Động.

Thưa toàn thể hội thảo!

Trước hết tôi xin nêu lên thực trạng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi trong những năm qua của trường THCS Tiên Động có những thuận lợi và khó khăn như sau:

1. Thuận lợi:

- Được sự chỉ đạo, quan tâm sâu sát và kịp thời của BGH, có những kế hoạch cụ thể, lâu dài trong công việc bồi dưỡng HSG.
- Trường có cơ sở vật chất khá khang trang, trang thiết bị phục vụ tương đối đầy đủ giúp cho việc dạy và học đạt kết quả tốt.
- Giáo viên có trình độ chuyên môn vững vàng, có nhiều kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng HSG nhiều năm liền.

2. Khó khăn:

- Đa số giáo viên dạy bồi dưỡng vừa phải bảo đảm chất lượng đại trà, vừa phải hoàn thành chỉ tiêu chất lượng mũi nhọn và công tác kiêm nhiệm do đó cường độ làm việc quá tải và việc đầu tư cho công tác bồi dưỡng HSG cũng có phần bị hạn chế.
- Học sinh học chương trình chính khóa phải học quá nhiều môn, lại phải học thêm những môn khác, cộng thêm chương trình bồi dưỡng HSG nên rất hạn chế về

thời gian tự học. Do đó các em đầu tư ít thời gian cho việc học bồi dưỡng HSG, kết quả không cao là điều tất yếu.

- Một số học sinh tham gia học bồi dưỡng chưa cố gắng nhiều nên kết quả thi học sinh giỏi ở một số môn chưa cao.

- Giáo viên dạy bồi dưỡng đều phải tự soạn chương trình dạy, theo kinh nghiệm của bản thân, theo chủ quan, tự nghiên cứu, tự sưu tầm tài liệu.

Vì vậy với tôi cũng như các đồng chí giáo viên tham gia bồi dưỡng luôn phải trăn trở, băn khoăn, suy nghĩ làm thế nào để có thể nâng cao chất lượng đội tuyển học sinh giỏi để đạt kết quả cao trong các kỳ thi học sinh giỏi cấp huyện và lựa chọn những học sinh giỏi có đủ năng lực để tham gia cuộc thi học sinh giỏi cấp tỉnh. Hôm nay trong buổi hội thảo này tôi xin mạnh dạn đưa ra một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng đội tuyển học sinh giỏi môn Vật lý như sau:

Giải pháp 1: Phát hiện và xây dựng nguồn

Trong công tác bồi dưỡng HSG khâu đầu tiên là khâu tuyển chọn học sinh, khâu này rất quan trọng. Giáo viên phải để ý đến những học sinh có năng lực học tập môn vật lý để đào tạo bồi dưỡng các em ngay từ lớp 6. Hướng dẫn các em biết cách trình bày một bài toán Vật lý và cách giải thích các hiện tượng Vật lý trong tự nhiên liên quan đến kiến thức mà các em đã được học.

Lựa chọn đội tuyển ngay sau khi kết thúc năm học thông qua việc trao đổi với GV giảng dạy trước đó và cả giáo viên trực tiếp giảng dạy môn Toán để lựa chọn những em có khả năng, tư chất, trí tuệ, lòng đam mê vào đội tuyển, làm nguồn cho năm học kế tiếp.

Đầu năm học lớp 9 giáo viên bồi dưỡng cần phải thành lập được đội tuyển học sinh giỏi. Lựa chọn các em có niềm yêu thích học môn Vật Lý, đam mê với môn học và có năng lực học tập tốt. Đây là bước tiền đề để tạo nên kết quả cao trong cuộc thi học sinh giỏi.

Giải pháp 2: Về xây dựng kế hoạch bồi dưỡng học sinh giỏi

Giáo viên tham gia bồi dưỡng HSG cần phải lập ra kế hoạch bồi dưỡng HSG ngay từ đầu theo từng phần và từng chương với thời gian hợp lý và trong quá trình giảng dạy cần có phương pháp dạy học tích cực nhằm phát huy tính tích cực, chủ động sáng tạo của học sinh, giúp học sinh tự giải quyết được các vấn đề.

Giáo viên cần phải nắm được cấu trúc đề thi học sinh giỏi môn vật lý để lập ra kế hoạch giảng dạy cho phù hợp với từng phần và từng chương để có hướng bồi dưỡng đúng đắn và đạt hiệu quả cao.

Lập kế hoạch bồi dưỡng một cách cụ thể theo buổi, theo từng phần Cơ, Nhiệt, Điện, Quang và theo từng chương nhỏ tránh tình trạng thích đâu dạy đó. Dạy theo chuyên đề là biện pháp mà cá nhân tôi thấy đó là hữu hiệu nhất mà tôi sử dụng.

Để chương trình bồi dưỡng học sinh giỏi có hiệu quả thì chúng ta cần có kế hoạch bồi dưỡng liên tục và đều đặn, không dồn ép ở tháng cuối trước khi thi vừa quá tải đối với học sinh vừa ảnh hưởng đến quá trình tiếp thu kiến thức ở môn học khác của học sinh.

Giải pháp 3: Xác định rõ trọng tâm kiến thức giảng dạy, chương trình giảng dạy

Giáo viên cần biên soạn chương trình, nội dung bồi dưỡng rõ ràng, cụ thể, chi tiết cho từng nội dung học của các khối: về từng mảng kiến thức rèn luyện các kỹ năng ngôn ngữ theo số tiết quy định nhất định và nhất thiết phải bồi dưỡng theo quy trình từ thấp đến cao, từ dễ đến khó để các em HS bắt nhịp dần.

Xác định rõ trọng tâm kiến thức giảng dạy cho từng khối lớp để tránh trùng lặp. Chương trình bồi dưỡng cần có sự liên thông trong suốt 4 năm liền (từ lớp 6 đến lớp 9)

Nắm vững phương châm : Dạy chắc cơ bản rồi mới nâng cao - Thông qua những bài luyện cụ thể để dạy phương pháp tư duy - dạy kiểu dạng bài có quy luật trước, loại bài có tính đơn lẻ, đặc biệt sau.

Để giải được các bài toán dành cho học sinh giỏi, học sinh cần phải hiểu kiến thức một cách cơ bản, hệ thống, vững chắc, sâu sắc và có khả năng vận dụng linh hoạt.

+ Mỗi loại kiến thức (*khái niệm, định luật, định lý...*) đều có nội hàm riêng và cách vận dụng (*hay quy tắc, phương pháp*) đặc trưng của nó. Khi dạy cần phải thông qua một số bài thí dụ cụ thể để khắc sâu cho học sinh đầy đủ, căn kẽ nội hàm và phương pháp vận dụng của kiến thức đó. Được như vậy, khi gặp hàng chục, hàng trăm bài khác, mặc dù có những chi tiết cụ thể khác nhau nhưng học sinh vẫn làm được vì chúng giống nhau ở điểm cốt lõi.

+ Có những loại bài liên quan đến đến rất nhiều loại kiến thức kỹ năng khác nhau, học sinh muốn làm được cần phải biết chia bài đó thành nhiều bài toán nhỏ, trong mỗi bài nhỏ dùng kiến thức, kỹ năng nào. Muốn làm được như vậy, học sinh phải nắm thật vững nội hàm và phương pháp vận dụng của từng loại kiến thức, biết được chúng liên quan với nhau như thế nào (*hay từng kiến thức nằm trong một hệ thống nh thế nào*), từ đó mới biết khi nào cần sử dụng kiến thức nào. Nói cách khác, phải dạy một cách *cơ bản, vững chắc và hệ thống*. Nếu dạy được học sinh đến trình độ đó, thì từ yêu cầu và điều kiện của bài ra, học sinh sẽ biết chia việc giải một bài toán khó ra nhiều công đoạn, mỗi công đoạn dùng kiến thức, phương pháp nào. Dù cho bài toán biến hoá nhiều kiểu, nhưng cũng không ra ngoài những kiến thức và phương pháp trong chương trình đã học.

Lý do phải dạy theo những phương châm nêu trên:

+ Dạy chắc cơ bản trước rồi mới nâng cao: Các bài cơ bản là những bài dễ, chỉ liên quan đến một hoặc vài loại kiến thức kỹ năng, cần phải luyện tập nắm vững từng loại trước đã. Sau đó mới nâng cao dần những bài tổng hợp nhiều loại kiến thức, học sinh đã nắm vững từng loại sẽ dễ dàng nhận ra và giải quyết được. Đối với học sinh giỏi bước này có thể làm nhanh, hoặc cho tự làm nhưng phải kiểm tra biết chắc chắn là chắc cơ bản rồi mới nâng cao, nếu bỏ qua bước này trình độ của học sinh sẽ không ổn định và không vững chắc.

+ Mỗi loại cần *thông qua một hoặc hai bài điển hình, quan trọng là phải rút ra phương pháp* rồi cho thêm một số bài cho học sinh tự vận dụng cho thành thạo phương pháp, cần kiểm tra thẩm định xem học sinh đã nắm chắc chưa, nếu chưa chắc chắn cần phải củng cố đến khi được mới thôi.

+ Hầu hết các bài đều có thể quy về một loại nào đó cùng nhiều bài khác có quy tắc giải chung, đó là phổ biến : mỗi loại bài toán có một loại nguyên tắc, cứ xác định

đúng loại bài, sử dụng đúng nguyên tắc là giải quyết được. Nhưng cá biệt có một ít bài không theo những nguyên tắc chung, thuộc những tình huống cá biệt, có thể sử dụng những cách riêng, thường không rõ quy luật, nhưng giải quyết nhanh. *Cần phải coi trọng loại bài có nguyên tắc là chính.* Loại sau chỉ nên giới thiệu sau khi đã học kỹ loại trên, vì loại đó học bài nào chỉ biết bài đó mà không áp dụng cho nhiều bài khác được.

Nên tránh:

+ Một số giáo viên mới bồi dưỡng học sinh giỏi, thường hay nôn nóng, bỏ qua bước làm chắc cơ bản, cho ngay bài khó, học sinh mới đầu đã gặp ngay một “mớ bòng bong”, không nhận ra và ghi nhớ được từng đơn vị kiến thức kỹ năng, kết quả là không định hình được phong pháp từ đơn giản đến phức tạp, càng học càng hoang mang.

+ Một số lại coi những bài đơn lẻ không có quy luật chung là quan trọng, cho học sinh làm nhiều hơn và trước những bài có nguyên tắc chung (coi những bài đó mới là “thông minh”), kết quả là học sinh bị rối loạn, không học được phong pháp tư duy theo kiểu đúng đắn khoa học và thông thường là : *mỗi loại sự việc có một nguyên tắc giải quyết, chỉ cần nắm vững một số nguyên tắc là giải quyết được hầu hết các sự việc.*

Giải pháp 4: Nghiên cứu tài liệu tham khảo

Giáo viên sưu tầm các bộ đề thi các cấp trong tỉnh nhà và các tỉnh khác thông qua công nghệ thông tin nhằm giúp các em tiếp xúc làm quen với các dạng đề, luôn tìm đọc, tham khảo các tài liệu hay để hướng cho học sinh.

Giáo viên hướng dẫn học sinh các tài liệu, sách vở, băng đĩa phù hợp với trình độ của các em để tự rèn luyện thêm ở nhà. Đồng thời cung cấp hoặc giới thiệu các địa chỉ trên mạng để học sinh có thể tự học, tự nghiên cứu, bổ sung kiến thức.

Sau khi học xong chương trình học sinh cần dành nhiều thời gian làm các dạng đề để củng cố kiến thức và làm quen với các dạng đề khác nhau. Học sinh có thể tham khảo các đề ở trên mạng hoặc giáo viên có thể sưu tầm cho học sinh các đề của các năm trước trong huyện.

Trên đây là những giải pháp mà tôi thu thập được trong quá trình bồi dưỡng học sinh giỏi môn Vật Lý. Để các giải pháp trên đạt hiệu quả thì tôi xin có một số kiến nghị và đề xuất sau:

1. Đối với ban giám hiệu và nhà trường

- Cần phải phân công chuyên môn một cách hợp lý, lựa chọn giáo viên có năng lực chuyên môn giỏi, có kinh nghiệm, tinh thần trách nhiệm, cố gắng phân công theo hướng ổn định để phát huy kinh nghiệm của giáo viên.

- Cần tạo mọi điều kiện cho giáo viên tham gia các lớp học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ. Tổ chức các buổi hội thảo và sinh hoạt chuyên môn cấp cụm và cấp huyện nhằm bày tỏ những khó khăn trong quá trình bồi dưỡng học sinh giỏi cũng như chia sẻ những kinh nghiệm thực tế khi bồi dưỡng từng phần, từng chương trong Vật lý.

- Có những chế độ động viên, khuyến khích khen thưởng đối với giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng học sinh giỏi.

2. Đối với giáo viên bồi dưỡng

Muốn có HSG phải có Thầy giỏi vì thế người thầy phải luôn luôn có ý thức tự rèn luyện, tích lũy tri thức và kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn, luôn xứng đáng là “người dẫn đường tin cậy” cho học sinh noi theo.

Phải thường xuyên tìm tòi các tư liệu, có kiến thức nâng cao trên các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet. Lựa chọn trang Web nào hữu ích nhất, tiện dụng nhất, tác giả nào hay có các chuyên đề hay, khả quan nhất để sưu tầm tài liệu...

3. Đối với học sinh

Bồi dưỡng học sinh giỏi là một quá trình lâu dài. Cần phải bồi dưỡng hứng thú và tính tích cực, độc lập nghiên cứu của học sinh. Cách tốt nhất bồi dưỡng hứng thú cho học sinh là hướng dẫn dần dần cho các em đạt được những thành công từ thấp lên cao. Nhiều học sinh lúc đầu chưa bộc lộ rõ năng khiếu nhưng sau quá trình được dần dần đã trưởng thành rất vững chắc và đạt thành tích cao.

Học sinh phải nhận thức đúng về tầm quan trọng của học tập, phải yêu thích môn học, say mê trong học tập và ham học hỏi.

Học sinh phải cần cù tích lũy và chăm chỉ rèn luyện, ngoài đọc sách giáo khoa, học sinh cần đọc thêm sách tham khảo và tài liệu khác.

Tôi nghĩ rằng người thầy giáo có vai trò quyết định nhất đối với kết quả HSG, các em HS có vai trò quyết định trực tiếp đối với kết quả của mình; Kết quả công tác bồi dưỡng học sinh giỏi có đạt hay không, điều đó còn phụ thuộc rất lớn ở các em học HS. Việc bồi dưỡng học sinh giỏi giống như chúng ta ương một mầm non. Nếu chúng ta biết rào, biết thường xuyên chăm sóc, vun xới thì mầm non sẽ xanh tốt, phát triển.

Trên đây là kinh nghiệm và giải pháp về công tác bồi dưỡng học sinh giỏi của tôi. Rất mong được sự đóng góp của các đồng chí.

Cuối cùng, xin kính chúc các vị đại biểu khách quý, các đồng chí mạnh khỏe, hạnh phúc. Chúc hội thảo khoa học “*Nâng cao chất lượng bồi dưỡng đội tuyển học sinh giỏi cấp THCS huyện Tứ Kỳ*” thành công tốt đẹp.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Tiên Động, ngày 11 tháng 9 năm 2017

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG THI HỌC SINH GIỎI MÔN HÓA

Phạm Xuân Ảnh

Hiệu trưởng, Trường THCS Hà Thanh

Để công tác bồi dưỡng học sinh giỏi tiếp tục nâng cao chất lượng, theo tôi cần có một số giải pháp sau:

Giải pháp 1. Đối với giáo viên bồi dưỡng

- Muốn có HSG phải có Thầy giỏi vì thế người thầy phải luôn luôn có ý thức tự rèn luyện, tích lũy tri thức và kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn, luôn xứng đáng là “người dẫn đường tin cậy” cho học sinh noi theo. Phải thường xuyên tìm tòi các tư liệu, có kiến thức nâng cao trên các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet. Lựa chọn trang Web nào hữu ích nhất, tiện dụng nhất, tác giả nào hay có các chuyên đề hay, khả quan nhất để sưu tầm tài liệu... đặc biệt là GV ôn thi HSG thi Tỉnh thì cần nắm chắc cấu trúc đề thi của Tỉnh và phải tự giải nhanh, chính xác và khoa học các đề thi của Tỉnh qua các năm đã thi.

- Việc bồi dưỡng HSG tham gia thi Tỉnh theo tôi cần có sự tham gia của một nhóm GV tiêu biểu và có một GV của trường Phan Bội Châu.

- Trong công tác bồi dưỡng HSG khâu đầu tiên là khâu tuyển chọn học sinh. Việc chọn HS và dạy cần chọn ngay từ đầu lớp 8 thông qua việc trao đổi với GV giảng dạy trước đó để lựa chọn những em có khả năng, tư chất, trí tuệ, lòng đam mê, tính sáng tạo vào đội tuyển, làm nguồn cho năm học kế tiếp. Đối với trường THCS Phan Bội Châu nguồn HS để thành lập đội tuyển thì không khó.

- Bước tiếp theo, Nhóm tham gia giảng dạy lập kế hoạch cho nhóm một cách cụ thể tránh tình trạng thích đâu dạy đó. Dạy theo chuyên đề là biện pháp mà cá nhân tôi thấy đó là hữu hiệu nhất. Nhiều GV dạy đội tuyển cần chia ra các chuyên đề phân công dạy theo các chuyên đề theo hướng chuyên sâu, chất lượng và hiệu quả.

- Nhóm GV bồi dưỡng HSG cần phối hợp chặt chẽ với phụ huynh học sinh, với giáo viên chủ nhiệm trong việc dạy đối tượng HSG để tạo mọi điều kiện giúp các em phát huy hết năng lực của mình.

- Thực hiện phương châm: dạy chắc cơ bản rồi dạy nâng cao, thông qua những bài luyện cụ thể để dạy phương pháp tư duy - dạy kiểu dạng bài có quy luật, loại bài có tính đơn lẻ rồi luyện các dạng tổng quát.

- Để giải được các bài toán dành cho học sinh giỏi, học sinh cần phải hiểu kiến thức một cách cơ bản, hệ thống, vững chắc, sâu sắc và có khả năng vận dụng linh hoạt.

- Mỗi loại kiến thức (khái niệm, định luật, định lý...) đều có nội hàm riêng và cách vận dụng (hay quy tắc, phương pháp, công thức) đặc trưng của nó. Khi dạy cần phải thông qua một số bài thí dụ cụ thể để khắc sâu cho học sinh đầy đủ, cặn kẽ nội hàm và phương pháp vận dụng của kiến thức đó. Được như vậy, khi gặp hàng chục, hàng trăm bài khác, mặc dù có những chi tiết cụ thể khác nhau nhưng học sinh vẫn làm được vì chúng giống nhau ở điểm cốt lõi.

- Có những loại bài liên quan đến rất nhiều loại kiến thức kỹ năng khác nhau, học sinh muốn làm được cần phải biết chia bài đó thành nhiều bài toán nhỏ,

trong mỗi bài nhỏ dùng kiến thức, kỹ năng nào. Muốn làm được như vậy, học sinh phải nắm thật vững nội hàm và phương pháp vận dụng của từng loại kiến thức, biết được chúng liên quan với nhau như thế nào (hay từng kiến thức nằm trong một hệ thống như thế nào, sử dụng công thức nào...), từ đó mới biết khi nào cần sử dụng kiến thức nào. Dù cho bài toán biến hoá nhiều kiểu, nhưng cũng không ra ngoài những kiến thức và phương pháp trong chương trình đã học.

- Lý do phải dạy theo những phương châm nêu trên:

+ Dạy chắc cơ bản trước rồi mới nâng cao: Các bài cơ bản là những bài dễ, chỉ liên quan đến một hoặc vài loại kiến thức kỹ năng, cần phải luyện tập nắm vững từng loại trước đã. Sau đó mới nâng cao dần những bài tổng hợp nhiều loại kiến thức, học sinh đã nắm vững từng loại sẽ dễ dàng nhận ra và giải quyết được. Đối với học sinh giỏi bước này có thể làm nhanh, hoặc cho tự làm nhưng phải kiểm tra, biết nắm chắc cơ bản rồi mới nâng cao, nếu bỏ qua bước này trình độ của học sinh sẽ không ổn định và không vững chắc. khi dạy HSG Tỉnh GV thường hay mắc cái này vì cứ nghĩ HS Nắm chắc rồi nên chủ quan dạy qua loa.

+ Mỗi loại cần thông qua một hoặc hai bài điển hình, quan trọng là phải rút ra phương pháp rồi cho thêm một số bài cho học sinh tự vận dụng cho thành thạo phương pháp, cần kiểm tra thẩm định xem học sinh đã nắm chắc chưa, nếu chưa chắc chắn cần phải củng cố đến khi được mới thôi.

+ Hầu hết các bài đều có thể quy về một loại nào đó cùng nhiều bài khác có quy tắc giải chung, đó là phổ biến: mỗi loại bài toán có một loại nguyên tắc, cứ xác định đúng loại bài, sử dụng đúng nguyên tắc là giải quyết được. Nhưng cá biệt có một ít bài không theo những nguyên tắc chung, thuộc những tình huống cá biệt, có thể sử dụng những cách riêng, thường không rõ quy luật, nhưng giải quyết nhanh. Cần phải coi trọng loại bài có nguyên tắc là chính. Loại sau chỉ nên giới thiệu sau khi đã học kỹ loại trên, vì loại đó học bài nào chỉ biết bài đó mà không áp dụng cho nhiều bài khác được.

- Sau mỗi bài tập nâng cao GV cần đưa ra phương pháp giải hoặc những lưu ý nhằm học sinh tự khắc sâu kiến thức để cách trình bày được lập luận logic hơn.

- Sau mỗi chuyên đề cần có bài kiểm tra đánh giá theo các mức độ để nắm ngay được tình hình học sinh bị hỏng phần nào, bài nào chưa tốt GV sửa và khắc sâu ngay.

- Trong quá dạy đội tuyển nhóm giảng dạy cần thường xuyên trao đổi về phương pháp, kiến thức và tình hình HS từ đó có những biện pháp khắc phục trong thời gian tới.

- Chú trọng bài tập hóa học đây là dạng khó đối với các em HS: GV cần lựa chọn những chuyên đề bài tập hay và sát với chương trình để dạy có hiệu quả (bài tập Hóa vô cơ và hữu cơ rất phức tạp và khó)

- Cần có biện pháp dạy cho HS có sự đam mê và hăng say với chuyên đề cũng như môn mình dạy.

- Nên tránh:

+ Quá tạo áp lực với HS làm HS mất tự tin và tâm lý.

+ Một số giáo viên mới bồi dưỡng học sinh giỏi, thường hay nôn nóng, bỏ qua bài tập cơ bản, cho ngay bài khó, học sinh mới đầu đã gặp ngay một “mớ bòng

bong”, không nhận ra được nên bắt đầu từ đâu hoặc việc ghi nhớ từng đơn vị kiến thức kỹ năng dễ lộn xộn hay kết quả là không định hình được phương pháp từ đơn giản đến phức tạp, càng học càng hoang mang.

+ Một số GV lại coi những bài đơn lẻ không có quy luật chung là quan trọng, cho học sinh làm nhiều hơn và trước những bài có nguyên tắc chung (coi những bài đó mới là “thông minh”), kết quả là học sinh bị rối loạn, không học được phương pháp tư duy theo kiểu đúng đắn, khoa học

Giải pháp 2. Đối với học sinh

- Bồi dưỡng học sinh giỏi là một quá trình lâu dài. Cần phải bồi dưỡng hứng thú và tính tích cực, độc lập nghiên cứu của học sinh.

- Cần phát hiện sớm các em học sinh giỏi và bồi dưỡng sớm và tạo nguồn từ đầu lớp 8.

- Cách tốt nhất bồi dưỡng hứng thú cho học sinh là hướng dẫn đi dắt cho các em đạt được những thành công từ thấp lên cao. Nhiều học sinh lúc đầu chưa bộc lộ rõ năng khiếu nhưng sau quá trình được đi dắt đã trưởng thành rất vững chắc và đạt thành tích cao.

- Học sinh phải nhận thức đúng về tầm quan trọng của học tập.

- Học sinh phải yêu thích môn học, say mê trong học tập và ham học hỏi.

- Học sinh phải cần cù tích lũy và chăm chỉ rèn luyện, ngoài đọc sách giáo khoa, học sinh cần đọc thêm sách tham khảo và tài liệu khác đồng thời chịu khó hỏi và trao đổi với thầy.

Giải pháp 3. Đối với phụ huynh học sinh

- Phụ huynh cần quan tâm tạo điều kiện, động viên tích cực con em học tập tốt hơn.

- Phụ huynh thường xuyên liên lạc với Thầy cô giáo, nhà trường để nắm tình hình học tập của học sinh.

Giải pháp 4. Đối với trường THCS Phan Bội Châu

- Phân công GV phụ trách đội tuyển môn Hóa từ lớp 8 và theo lên.

- Phối hợp chặt chẽ với PHHS để làm tốt công tác tư tưởng cho HS để HS tập trung cao độ cho môn học.

- Phối hợp với PHHS, huy động mọi nguồn lực quan tâm chăm lo GV bồi dưỡng đội tuyển.

Giải pháp 5. Đối với Phòng Giáo dục

- Lựa chọn giáo viên trường ngoài có trình độ kiến thức tốt, trách nhiệm với công việc và có khả năng sư phạm để cùng với GV trường Phan Bội Châu.

- Chỉ đạo trường THCS Phan Bội Châu thành lập và dạy đội tuyển từ lớp 8.

- Chỉ đạo và động viên các trường đăng ký HSG tham gia thi tỉnh để dạy và tạo nguồn từ năm lớp 8 (trường có HS có trí tuệ tốt không đi Phan Bội Châu thì đăng ký tạo nguồn).

- Tham mưu với UBND huyện tăng kinh phí để động viên GV trực tiếp giảng dạy.

- Thi HSG huyện sớm để tìm nhân tố đặc biệt từ các trường ngoài.

Giải pháp 6. Đối với UBND huyện

- Tăng kinh phí để động viên GV trực tiếp giảng dạy.
- Động viên và thưởng kịp thời nhóm Gv ôn có thành tích cao
- Có cơ chế thi đua riêng đối với nhóm GV tham gia dạy đội tuyển huyện thi tỉnh khi đạt thành tích cao.

Trên đây là các giải pháp về công tác bồi dưỡng học sinh giỏi Tỉnh môn Hóa. Rất mong được sự đóng góp của các đồng chí.

Hà Thanh, ngày 11 tháng 9 năm 2017

**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG
ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN HOÁ HỌC CẤP THCS
HUYỆN TỨ KỲ - GIAI ĐOẠN 2017-2020**

**Nhóm Hoá học
Trường THCS Phan Bội Châu**

Kính thưa các vị đại biểu khách quý!

Thưa toàn thể Hội thảo!

Cố Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã từng nói, muốn có trò giỏi thì trước hết phải có thầy giỏi, nói thế không có nghĩa là cứ có thầy giỏi thì sẽ có trò giỏi, nó còn phụ thuộc vào nhiều yếu tố khác, tuy nhiên, qua đó muốn khẳng định rằng, vai trò của người thầy trong công tác phát hiện và bồi dưỡng HSG là hết sức quan trọng.

Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là nhiệm vụ quan trọng, một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi rất nhiều công sức, trí tuệ của cả thầy và trò. Một vài năm gần đây chất lượng đồng đội cấp tỉnh không cao, chưa có giải pháp mang tính đột phá. Để nhìn nhận rõ vấn đề theo tôi chúng ta cần đánh giá được thực trạng và từ đó đưa ra các giải pháp cụ thể để cho chất lượng các đội tuyển được nâng lên. Sau đây tôi xin được trình bày một số vấn đề sau.

I. THỰC TRẠNG

1. Thuận lợi:

- Trường được sự quan tâm rất lớn của lãnh đạo huyện đã tạo điều kiện về cơ sở vật chất, trang thiết bị đầy đủ cho việc dạy và học của giáo viên và học sinh
- Ban lãnh đạo nhà trường quan tâm tạo điều kiện và có kế hoạch phân công cụ thể đối với giáo viên dạy ngay từ đầu năm trong việc bồi dưỡng HSG.
- Giáo viên có trình độ chuyên môn vững vàng, nhiệt tình trong giảng dạy.
- HS đông, khá đồng đều về chất lượng

2. Khó khăn:

- Trong những năm gần đây việc thi vào THPT chỉ tập trung vào 3 môn Toán, Văn, Ngoại ngữ nên dẫn đến việc học sinh và phụ huynh không còn quá mặn mà với các môn còn lại và Hóa học không phải là ngoại lệ nên việc chọn đội tuyển của các môn này gặp rất nhiều khó khăn.
- Đa số các em ở xa trường nhiều em đi xe buýt nên đôi khi không chủ động được thời gian, ảnh hưởng đến tâm lý học tập của các em.
- Học sinh học chương trình chính khóa phải học quá nhiều môn, lại phải học thêm những môn khác, cộng thêm chương trình bồi dưỡng HSG nên rất hạn chế về thời gian tự học nên các em đầu tư ít thời gian cho việc học bồi dưỡng HSG.
- Kinh phí hỗ trợ GV bồi dưỡng và hình thức tuyên dương khen thưởng còn hạn chế và chưa tạo được động lực cho cả người dạy và người học.

II. MỘT SỐ GIẢI PHÁP

1. Về phía GV

Cô Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã từng nói, muốn có trò giỏi thì trước hết phải có thầy giỏi, nói thế không có nghĩa là cứ có thầy giỏi thì sẽ có trò giỏi, nó còn phụ thuộc vào nhiều yếu tố khác, tuy nhiên, qua đó muốn khẳng định rằng, vai trò của người thầy trong công tác phát hiện và bồi dưỡng HSG là hết sức quan trọng. Là giáo viên (GV) bồi dưỡng đội tuyển, theo tôi, chúng ta phải là một người thầy *vừa hồng vừa chuyên*, hay nói theo cách khác, phải *đủ tâm và đủ tầm*. Phải có ý thức tích cực trau dồi, tích lũy chuyên môn, đọc nhiều, hiểu sâu vấn đề mà mình dạy học sinh (HS), theo phương châm *biết mười dạy một*. Thường xuyên tham khảo và học hỏi kinh nghiệm của các GV *gạo cội* trong và ngoài huyện, tỉnh, chủ động tìm tòi tư liệu trên các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet. Lựa chọn trang web nào hữu ích, các tác giả giỏi, các đề thi hay, chuyên đề hấp dẫn... để sưu tầm tài liệu.

Một điều hết sức quan trọng, có thể nói là quan trọng hàng đầu, đó là truyền cho HS niềm say mê, hứng thú, tinh thần ham học hỏi tìm tòi, cái mà chúng ta hay nói nôm na là *truyền lửa* cho HS. Giáo viên cần tôn trọng các lời giải khác của HS, đưa lời giải đó ra trước đội tuyển để phân tích ưu nhược, đề cao cái hay cái sáng tạo của HS đó, có thể có một quyển sổ riêng chuyên biên tập các lời giải độc đáo của HS mình, coi đây là tài liệu tham khảo cho toàn đội (năm đó và cả các năm sau). Ngoài ra, khuyến khích động viên các em tìm tòi, nghiên cứu. Với một sáng kiến của các em, có thể là rất nhỏ, nhưng ta khéo léo khuyến khích coi nó là một *công trình nhỏ* của HS, nhen nhóm nó thành ngọn lửa say mê nghiên cứu, giúp đỡ em để dần có được *công trình lớn hơn*, biết đâu chính HS đó có thể có những *công trình vĩ đại* sau này!

Một biện pháp nữa không thể thiếu là GV phải lập kế hoạch cho mình một cách thật cụ thể, chi tiết, chia ra nhiều giai đoạn (mỗi giai đoạn phải cụ thể đến từng tuần), tránh tình trạng thích đâu dạy đó. Cá nhân tôi thấy rằng, kế hoạch càng cụ thể chi tiết thì càng dễ thực hiện và dễ rút kinh nghiệm. Sau mỗi giai đoạn cần rút kinh nghiệm một cách nghiêm túc, đề ra phương hướng thực hiện và điều chỉnh cho các giai đoạn tiếp sau đó.

Trong công tác bồi dưỡng HSG, với thời lượng lên lớp với đội tuyển là không nhiều, thì việc hướng dẫn HS tự học là đặc biệt quan trọng. Thực tế cho thấy HS nào có tinh thần và phương pháp tự học tốt thì sẽ thành công cao hơn các bạn khác. GV cần hướng dẫn cho HS (và cả phụ huynh HS) cách sử dụng quỹ thời gian của mình (con em mình) một cách hợp lý và hiệu quả, tránh lãng phí thời gian, nhưng cũng đảm bảo thời gian nghỉ ngơi giải trí. Thực tế cho thấy, có HS học rất nhiều, thâu đêm suốt sáng, không thu xếp được thời gian nghỉ ngơi, nên hậu quả là không những không thành công mà còn gây mù mắt đầu óc, cơ thể mệt mỏi kéo dài...

Mặt khác, người thầy cần bồi dưỡng HS dưới nhiều hình thức, trực tiếp và gián tiếp (qua giờ giảng trên lớp, qua gặp gỡ ngoài giờ, qua email, các diễn đàn, câu lạc bộ...) với lòng nhiệt tình, tận tụy cao độ, đem hết cái tâm của mình ra để truyền tải kiến thức kỹ năng và phương pháp cho trò.

Một giải pháp quan trọng nữa là việc lựa chọn HS vào đội tuyển. GV đứng lớp phải để ý HS ngay từ những ngày đầu lớp 8. Ngoài việc lựa chọn qua điểm số của HS thì việc lựa chọn thông qua các lời giải độc đáo là hết sức quan trọng. Thực tế cho

thấy, các HS năng khiếu là các HS có những lời giải (hay câu hỏi) khác với thầy và các bạn, có thể nó còn dài dòng và lủng củng, nhưng không sao, ta sẽ uốn nắn sau. Có những HS lại có kiểu ghi chép rất lạ, không giống những gì GV ghi trên bảng, nhưng khi ta đọc kĩ cách ghi ấy thì lại vừa đủ kiến thức của bài, lại vừa có sự ghi nhớ độc đáo của cá nhân HS đó. Tức là, kĩ năng quan sát tinh tế để phát hiện sớm HSG của GV là rất quan trọng.

Cuối cùng, tôi muốn trao đổi với các thầy cô về giải pháp về tâm lý. Người thầy, ngoài việc dạy HS kiến thức, kĩ năng, phương pháp còn phải kết hợp các biện pháp về tâm lý. Tôi nghĩ sau mỗi kỳ thi của các em, sẽ có những em thành công và có những em thất bại, nên chẳng giáo viên gợi ý các em viết ra suy nghĩ của mình về nguyên nhân thành công (thất bại) của bản thân, đề ra phương hướng, kế hoạch và mục tiêu đạt giải mấy cho vòng thi sau. Sau đó cho các em dán lên góc học tập của mình, ngày nào các em cũng nhìn thấy những điều mà mình đã viết, từ đó tạo động lực không nhỏ cho thành công sau này.

2. Về phía HS

Trước hết, HSG phải có kiến thức và lòng say mê. Sau đó, ta cần ở các em sự chăm chỉ rèn luyện, cần cù tích lũy. Ngoài kiến thức kĩ năng học được trên lớp và đọc được trong sách giáo khoa, học sinh cần chủ động tìm đọc thêm sách tham khảo và tài liệu khác qua các kênh thông tin khác nhau. Hiện nay, tài liệu tham khảo rất phong phú, dưới sự tư vấn của GV, các em cần tìm đọc các tài liệu hay để tích lũy cho mình (*dẫn chứng GV mượn sách thư viện, mua sách hay cho HS...*). Mặt khác, các diễn đàn trao đổi về kiến thức trên Internet cũng rất nhiều, ở đó thường hội tụ các GV và HS rất giỏi, chúng ta và cả HS nên tham khảo có chọn lọc các kiến thức PP trên các diễn đàn đó.

3. Về phía PHHS

- Quan tâm tạo điều kiện, động viên tích cực con em học tập tốt hơn.
- Trang bị đầy đủ dụng cụ học tập, tài liệu tham khảo, hướng dẫn con em mình sử dụng hợp lý và hiệu quả quỹ thời gian ở nhà.
- Thường xuyên liên lạc với GVCN, với giáo viên dạy đội tuyển, với nhà trường, với bạn bè của con em mình để nắm bắt kịp thời tình hình học tập của con mình.

4. Về phía BGH, nhà trường

- Phát hiện và xây dựng nguồn bắt đầu từ lớp 8, cử giáo viên dạy bồi dưỡng
- Việc bồi dưỡng HSG tỉnh là một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi rất nhiều công sức, trí tuệ của cả thầy và trò, tạo ra nhiều áp lực cho giáo viên và học sinh, tôi nghĩ nhà trường nên cử ít nhất 2 giáo viên cùng bồi dưỡng (1 chính, 1 phụ) mỗi người một mảng kiến thức, một mặt để giảm áp lực cho giáo viên đứng chính mặt khác giáo viên có nhiều thời gian tự nghiên cứu. Như vậy thì bộ môn hóa năm nào chúng tôi cũng bồi dưỡng, một mặt giáo viên không quên kiến thức mặt khác sẽ chất lọc được kiến thức rút ra những kinh nghiệm cho sang năm.
- Nhà trường cũng cần coi trọng việc giám sát, kiểm tra thường xuyên.
- Cần làm tốt công tác xã hội hóa giáo dục để kết hợp với nhà trường có những chế độ động viên, khuyến khích khen thưởng kịp thời và hợp lý đối với giáo viên và học sinh có thành tích cao.

5. Một số kiến nghị, đề xuất

** Với nhà trường:*

- Bên cạnh hệ thống tài liệu hiện tại trong thư viện, trường nên mua bổ sung kịp thời những tài liệu nâng cao mới để giúp giáo viên cập nhật những nội dung mới mang tính thời sự để đưa vào giảng dạy.

Trường nên tổ chức thêm nhiều sân chơi cho đối tượng học sinh khá giỏi (các diễn đàn, câu lạc bộ)

** Với Phòng Giáo dục:*

- Đầu năm học gửi câu trúc đề thi về các trường để giáo viên bám sát cấu trúc để có kế hoạch dạy bồi dưỡng và ra đề bám sát cấu trúc đề thi

- Có thể mời các giáo viên cấp 3 hoặc giáo viên có uy tín ở huyện khác ra đề đảm bảo tính bí mật, khách quan và công bằng.

- Tổ chức thi sớm và có thể tổ chức thi vòng 2 để chọn học sinh dự thi cấp tỉnh.

Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là công việc khó khăn, vất vả, nó đòi hỏi giáo viên tham gia bồi dưỡng, giáo viên chủ nhiệm và lãnh đạo trường, Phòng Giáo dục phải tốn nhiều công sức, trí tuệ. Bài viết trên của tôi ít nhiều còn mang tính cá nhân. Vì vậy, tôi rất mong được sự đóng góp ý kiến của các thầy cô.

Tứ Kỳ, ngày 11 tháng 9 năm 2017

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN SINH HỌC CẤP THCS HUYỆN TỨ KỲ - GIAI ĐOẠN 2017-2020

Phạm Thuỳ Minh
Giáo viên, Trường THCS Phan Bội Châu

Kính thưa toàn thể hội thảo!

Tôi xin có một số ý kiến trao đổi, tham luận về một số giải pháp nâng cao chất lượng bồi dưỡng HSG thi tỉnh.

1. Việc phân công, giao nhiệm vụ bồi dưỡng

Từ trước đến nay việc phân công bồi dưỡng chủ yếu do giáo viên Phan Bội Châu đảm nhiệm, nhưng xét thấy bản thân mình thực hiện công việc này hiệu quả chưa được cao, trong khi ở trong huyện có một số đồng chí cũng rất tâm huyết và công tác bồi dưỡng có hiệu quả cao (Đ/c Trang, đ/c Huyền (Văn Tố), đ/c Huyền (Hưng Đạo)...), nên tôi mong các đồng chí lãnh đạo cấp trên có thể giao nhiệm vụ và phát huy vai trò, năng lực của các đồng chí.

2. Việc tự bồi dưỡng nâng cao trình độ, tích lũy kinh nghiệm của giáo viên

Việc tự bồi dưỡng nâng cao trình độ, năng lực của mỗi giáo viên có một vai trò quan trọng. Bản thân tôi vẫn thường xuyên tìm tòi nguồn tư liệu thông qua các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet. Tích cực chủ động nghiên cứu, tìm tòi, khám phá, tận dụng công nghệ thông tin để tích lũy kiến thức nâng cao trình độ, cập nhật đề thi tỉnh, thi vào trường chuyên của các năm trước từ đó bổ sung vào giáo án của mình các câu hỏi khó, các dạng bài tập hay. Lấy nỗ lực của bản thân là chính, coi việc học hỏi vốn kiến thức, kinh nghiệm của các thế hệ đi trước là quan trọng.

3. Việc bồi dưỡng năng lực tự học cho học sinh

Mỗi giáo viên thực hiện công tác bồi dưỡng HSG cần có hình thức khuyến khích, động viên học để các em trước hết thấy được tầm quan trọng và có ích của việc được bồi dưỡng, từ đó các em có định hướng cho bản thân mình. Đối với chương trình bồi dưỡng thường có kiến thức nhiều và khó, học sinh cần phải có niềm đam mê tìm tòi, ngoài kiến thức giáo viên cung cấp, hướng dẫn, các em cần nghiêm túc thực hiện và học theo hướng dẫn, không để kiến thức bị dòn đong. Bên cạnh đó bản thân các em cần tự tìm tòi các dạng câu hỏi, bài tập suy luận, có những quan điểm ban đầu của mình về kiến thức, các em cần có những cuộc trao đổi, thậm chí tranh luận với nhau, nếu chưa sáng tỏ thì giáo viên hỗ trợ, giảng giải để làm rõ kiến thức. Cần tranh thủ các buổi rảnh rỗi trên lớp để ôn bài cùng nhau, làm sao để những bạn khá, giỏi có thể hỗ trợ thêm các bạn khác.

4. Về chế độ hỗ trợ giáo viên, học sinh

Để giáo viên bồi dưỡng các đội tuyển học sinh giỏi của nhà trường nhận thức sâu sắc hơn trọng trách của mình, đồng thời phấn khởi, say mê hơn với công việc được giao, nhà trường cần luôn đổi mới, cải tiến chế độ, chính sách thi đua, khen thưởng kịp thời, công bằng, khách quan, dựa trên những tiêu chí cụ thể, phù hợp.

Khuyến khích, động viên giáo viên bồi dưỡng học sinh giỏi bằng việc trừ giờ giảng dạy, đánh giá thi đua, khen thưởng những đội đạt giải cao theo các mức khác nhau. Với học sinh, nhà trường tổ chức gặp mặt động viên, tuyên dương trước học sinh toàn trường và thưởng bằng hiện vật và bằng tiền như quy định.

5. Giáo viên tích cực đổi mới nội dung, phương pháp bồi dưỡng

Giáo viên bám sát nội dung kiến thức trên lớp, chương trình bồi dưỡng phải rõ ràng, cụ thể về từng mảng kiến thức, chi tiết cho từng khối, lớp và nội dung nhất thiết phải được sắp xếp từ thấp đến cao, từ dễ đến khó. Mỗi bài dạy, giáo viên luôn tìm nội dung mới mẻ, làm cho học sinh cảm nhận được cái hay, cái đẹp, tầm quan trọng của môn học, khơi dậy trong học sinh niềm đam mê khám phá. Hạn chế việc giáo viên làm thay học sinh những điều mà học sinh có thể làm được.

Sau khi trang bị cho học sinh kiến thức cơ bản của bộ môn, giáo viên chú ý nhiều hơn đến việc dạy học sinh phương pháp học: Cho học sinh tự nghiên cứu, học thuộc nội dung rồi yêu cầu các nhóm tự kiểm tra, vấn đáp, giúp đỡ nhau cùng học nội dung.

Giáo viên bám sát nội dung kiến thức trên lớp, chương trình bồi dưỡng phải rõ ràng, cụ thể về từng mảng kiến thức, chi tiết cho từng chương và nội dung nhất thiết phải được sắp xếp từ thấp đến cao, từ dễ đến khó. Với môn Sinh trước hết tôi soạn nội dung giảng dạy theo chương, mỗi bài trong chương đều được nhắc lại kiến thức cơ bản sau đó mới nâng cao. Mỗi chương đều hình thành hệ thống câu hỏi được phân loại thành câu hỏi nhận biết, thông hiểu, vận dụng từ cấp độ dễ đến khó, mỗi học sinh đều có vở đề cương lý thuyết thuận lợi cho việc ôn và cập nhật lý thuyết qua các vòng. Nội dung bài tập được soạn và yêu cầu học sinh có vở bài tập riêng. Dạy HS phương pháp làm theo dạng để HS không gặp trở ngại với những dạng bài tổng hợp. Thường xuyên kiểm tra, cho các em luyện đề thi của tỉnh các năm trước để các em cập nhật cấu trúc đề và cũng luyện được kỹ năng trình bày của học sinh.

6. Tổ chức thi cử, kiểm tra, đánh giá

Tôi đề nghị Phòng GD&ĐT sẽ tổ chức thi HSG cấp huyện sớm hơn để việc thành lập đội tuyển được ổn định và hiệu quả. Với những trường có học sinh đạt giải huyện cần có biện pháp khuyến khích để các em tham gia thi tỉnh. Sau vòng thi huyện cần tổ chức khảo sát (từ 2 đến 3 bài) chọn HS thi cấp tỉnh một cách khách quan để không bỏ sót nguồn lực của các trường. Nếu học sinh không có điều kiện tham gia bồi dưỡng tập trung thì học sinh của trường nào được chọn vào vòng thi tỉnh thì giáo viên của trường đó sẽ bồi dưỡng, dẫn dắt để các em có kiến thức thi tỉnh.

7. Đánh giá giáo viên, học sinh

Qua mỗi kỳ thi học sinh giỏi tỉnh cần nhìn nhận khách quan về đội ngũ học sinh và giáo viên, nếu thành công hay thất bại cũng mong lãnh đạo các cấp tìm hiểu, phân tích tình hình xem mấu chốt vấn đề ở chỗ nào để khi thành công giáo viên cảm thấy mình được công nhận, còn khi hiệu quả chưa cao thì giáo viên có hướng điều chỉnh để những năm tiếp theo đạt hiệu quả cao hơn, không nên dồn hết trách nhiệm lên người trực tiếp giảng dạy. Bản thân chúng tôi khi nhận nhiệm vụ cũng rất trăn trở và tìm mọi cách để nâng cao chất lượng.

Trên cương vị của một giáo viên đang tham gia bồi dưỡng đội tuyển, tôi xin đóng góp một vài ý kiến mang tính cá nhân về một số giải pháp nâng cao chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi môn Sinh học. Mong được sự đóng góp và tham khảo ý kiến của các vị đại biểu và các thầy cô.

Xin chân thành cảm ơn!

Từ Kỳ, ngày 11 tháng 9 năm 2017

VỀ THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP TRONG CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN SINH HỌC

Nguyễn Thị Bích Hằng
Phó Hiệu trưởng, Trường THCS Quảng Nghiệp

Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của các nhà trường trong năm học. Công tác này được coi là công tác mũi nhọn hàng đầu của nhà trường.

Kết quả học sinh giỏi là một tiêu chí thi đua quan trọng nhất để đánh giá thi đua giữa các đơn vị, các cá nhân trong năm học. Bởi vì: từ chất lượng học sinh giỏi sẽ đánh giá được trình độ chuyên môn của các giáo viên và công tác chỉ đạo hoạt động chuyên môn trong công tác nhà trường.

Xác định được nhiệm vụ rất nặng nề nhưng vô cùng vinh quang đó, nên mỗi người giáo viên được bồi dưỡng học sinh giỏi cần luôn phấn đấu nỗ lực hết sức mình để có thành tích cao trong công tác bồi dưỡng HSG, góp sức nhỏ bé của mình vào sự nghiệp giáo dục - đào tạo.

I. THỰC TRẠNG

1. Thuận lợi:

- Được sự chỉ đạo, quan tâm sâu sát và kịp thời của Phòng GD&ĐT, Ban lãnh đạo các nhà trường, có những kế hoạch cụ thể, lâu dài trong công việc bồi dưỡng HSG.

- Các nhà trường trong huyện từng bước có khắc phục cơ sở vật chất, trang thiết bị, sách tham khảo và các tài liệu phục vụ tương đối đầy đủ giúp cho việc dạy các đội tuyển.

- Nhiều giáo viên có nhiều kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng HSG nhiều năm liền như các đồng chí dạy HSG môn Sinh học trong các trường THCS Phan Bội Châu, Văn Tố, Quang Trung, Hưng Đạo, Đông kỳ, Đại Hợp...

- Nội dung các đề thi HSG môn sinh học nằm trong chương trình sinh học lớp 9 nên thuận lợi cho công tác bồi dưỡng

- Ở trường THCS thường có 1 đến 2 giáo viên dạy môn sinh trong một trường nên có điều kiện để đào tạo đội tuyển của mình ở các lớp dưới.

2. Khó khăn:

- Cơ sở vật chất của nhiều nhà trường còn hạn chế cũng có ảnh hưởng ít nhiều đến việc bồi dưỡng học sinh giỏi

- Một số giáo viên mới ra trường nên chưa có nhiều kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng học sinh giỏi.

- Giáo viên dạy bồi dưỡng đều phải tự soạn chương trình dạy, dạy theo kinh nghiệm của bản thân, theo chủ quan, tự nghiên cứu, tự sưu tầm tài liệu.... phần nào ảnh hưởng đến chất lượng dạy không đồng đều

- Ở một số trường có ít học sinh nên việc lựa chọn học sinh đi học tập bồi dưỡng là rất khó khăn hơn nữa môn sinh học thường là môn ít thi vào THPT nên nhiều học sinh không hứng thú khi tham gia vào đội tuyển học sinh giỏi môn sinh.

Nhiều phụ huynh không muốn cho con em mình tham gia vào đội tuyển môn này vì sợ con em mình không tập trung học các môn thi vào cấp THPT

- Học sinh học chương trình chính khóa phải học quá nhiều môn, cộng thêm chương trình bồi dưỡng HSG nên rất hạn chế về thời gian tự học, các em đầu tư ít thời gian cho việc học bồi dưỡng HSG, do đó kết quả không cao

- Một số học sinh tham gia học bồi dưỡng chưa cố gắng nhiều nên kết quả thi học sinh giỏi ở một số môn chưa cao.

- Chương trình sinh học lớp 9 tương đối khó với học sinh, ngoài việc nắm được kiến thức lý thuyết học sinh còn phải có kỹ năng giải các bài tập sinh học

3. Giải pháp để nâng cao chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi

3.1. Đối với Ban giám hiệu

- Đẩy mạnh tuyên truyền, quán triệt sâu sắc đến giáo viên và học sinh trong công tác bồi dưỡng HSG nhằm tạo ra hứng thú cho học sinh trong việc học tập và tinh thần cho giáo viên trong việc giảng dạy

- Phân công chuyên môn một cách hợp lý chọn lựa những đồng chí giáo viên có năng lực chuyên môn giỏi, có kinh nghiệm, tinh thần trách nhiệm cao trong công tác

- Xây dựng kế hoạch dạy học sinh giỏi ngay từ đầu năm học, cho các giáo viên dạy đội tuyển lựa chọn học sinh giỏi và lên lịch dạy HSG sớm nhất. Trang bị đầy đủ sách nâng cao, tài liệu tham khảo cho giáo viên được phân công dạy.

- Tạo mọi điều kiện cho giáo viên tham gia các lớp học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ và kiến thức. Có những chế độ động viên, khuyến khích, khen thưởng đối với giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng học sinh giỏi

- Phân chia các học sinh trong các đội tuyển tương đối đồng đều, tránh để hiện tượng môn có quá nhiều học sinh học tốt, có môn lại không có học sinh học tốt nào.

3.2. Đối với giáo viên dạy bồi dưỡng

- Phải tạo ra hứng thú cho học sinh khi học môn học

- Tích cực tìm tòi trau dồi kinh nghiệm bồi dưỡng, xây dựng kế hoạch bồi dưỡng theo tuần, tháng, tích cực sưu tầm tài liệu, bộ đề liên quan. Thực hiện đúng theo lịch đề ra, cần đầu tư thích đáng và hiệu quả trong các giờ dạy, có kế hoạch và đề ra được mục tiêu yêu cầu cần đạt tới, phần đầu trong quá trình bồi dưỡng phải có học sinh giỏi theo chỉ tiêu đề ra.

- Phải luôn luôn có ý thức tự rèn luyện, tích lũy tri thức và kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn, phải thường xuyên tìm tòi các tư liệu, có kiến thức nâng cao trên các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet. Lựa chọn trang Web nào hữu ích nhất, tiện dụng nhất, tác giả nào hay có các chuyên đề hay, khả quan nhất để sưu tầm tài liệu... Thường xuyên cập nhật kiến thức

- Lựa chọn học sinh giỏi ngay từ các lớp dưới và tiến hành bồi dưỡng bằng các hình thức khác nhau như ra câu hỏi tư duy trên lớp, giao các bài tập về nhà, dạy học phân hóa các đối tượng học sinh để phát hiện các nhân tố tạo tiền đề cho đội tuyển

- Lên kế hoạch dạy một cách tỉ mỉ chi tiết ở nội dung kiến thức từng phần, từng chương, dạy chắc kiến thức cơ bản rồi mới dạy kiến thức nâng cao để học sinh hiểu kiến thức một cách cơ bản, hệ thống, vững chắc và có khả năng vận dụng linh hoạt.

- Dạy học sinh giải bài tập sinh học cũng như vậy, cho học sinh làm các bài có kiến thức đơn giản trước sau đó mới nâng cao dần ở từng dạng bài cụ thể từ đó rút ra cách làm từng dạng bài tập, khi dạy gần xong chương trình bồi dưỡng thì cho học sinh làm các dạng bài tập tổng hợp liên quan đến nhiều kiến thức xuyên suốt nội dung bồi dưỡng

- Kiểm tra tra thức thường xuyên ở các chương bằng nhiều cách có thể trả lời vấn đáp, có thể trình bày ra giấy, có thể cho học sinh giải một số đề để học sinh có kỹ năng làm bài... Qua kiểm tra giáo viên nắm được tình hình học tập của học sinh để điều chỉnh cách dạy.

- Cần làm tốt việc hệ thống hóa kiến thức.

3.3. Tài liệu bồi dưỡng

- Giáo viên sưu tầm các bộ đề thi các cấp trong tỉnh nhà và các tỉnh khác thông qua công nghệ thông tin nhằm giúp các em tiếp xúc làm quen với các dạng đề, luôn tìm đọc, tham khảo các tài liệu hay định hướng cho học sinh.

- Giáo viên hướng dẫn học sinh các tài liệu, sách vở, phù hợp với trình độ của các em để tự rèn luyện thêm ở nhà. Đồng thời cung cấp hoặc giới thiệu các địa chỉ trên mạng để học sinh có thể tự học, tự nghiên cứu, bổ sung kiến thức.

3.4. Về thời gian bồi dưỡng

- Để chương trình bồi dưỡng học sinh giỏi có hiệu quả thì nhà trường đã có kế hoạch bồi dưỡng học sinh giỏi liên tục và đều đặn (Mỗi tuần một đến hai buổi bồi dưỡng), bồi dưỡng bắt đầu từ tuần 2 hoặc tuần 3 không dồn ép ở tháng cuối trước khi thi vừa quá tải đối với học sinh vừa ảnh hưởng đến quá trình tiếp thu kiến thức ở môn học khác của học sinh.

3.5. Đối với học sinh

- Học sinh phải yêu thích và có hứng thú học tập môn học, say mê trong học tập và ham học hỏi, nhận thức đúng về tầm quan trọng của học tập.

- Dành thời gian tự học và học tập ở nhà một cách hiệu quả nhất.

3.6. Đối với phụ huynh

- Quan tâm tạo điều kiện, động viên tích cực con em học tập tốt hơn, thường xuyên liên lạc với GV, nhà trường để nắm tình hình học tập của con mình.

3.7. Đối với Phòng giáo dục, cụm chuyên môn

Tổ chức các buổi hội thảo, chuyên đề, giao lưu về công tác bồi dưỡng hay về nội dung kiến thức nào đó mà các giáo viên còn băn khoăn để các giáo viên dạy học sinh giỏi trong huyện có cơ hội để giao lưu học hỏi kinh nghiệm lẫn nhau.

Trên đây là ý kiến của bản thân về thực trạng và giải pháp về công tác bồi dưỡng học sinh giỏi môn sinh học, rất mong có sự đóng góp ý kiến của đồng nghiệp để có những giải pháp hữu hiệu và hiệu quả nhất.

Quảng Nghiệp, ngày 09 tháng 9 năm 2017

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BOI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN SINH HỌC

Nguyễn Thị Liên
Tổ trưởng KHTN, Trường THCS Tái Sơn

- Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là một nhiệm vụ quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục, bồi dưỡng nhân tài cho nhà trường nói riêng, cho địa phương và đất nước nói chung. Nhận thức được nhiệm vụ quan trọng đó, các tổ đã xây dựng kế hoạch ngay từ đầu năm học. Bồi dưỡng HSG là một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi nhiều công sức của thầy và trò. Trong những năm gần đây, qua các kỳ thi HSG vòng huyện, vòng Tỉnh chúng ta đã đạt được những thành công nhất định góp phần vào kết quả thi HSG chung của toàn trường.

Trước hết chúng tôi nhìn lại thực trạng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi

1. Thuận lợi:

- Được sự chỉ đạo, quan tâm sâu sát và kịp thời của BGH, có những kế hoạch cụ thể, lâu dài trong công việc bồi dưỡng HSG.

- Giáo viên có trình độ chuyên môn vững vàng, có nhiều kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng HSG nhiều năm liền.

- Một số phụ huynh quan tâm đến chất lượng học sinh giỏi

2. Khó khăn:

- Đa số giáo viên dạy bồi dưỡng vừa phải bảo đảm chất lượng đại trà, vừa phải hoàn thành chỉ tiêu chất lượng mũi nhọn và công tác kiêm nhiệm do đó cường độ làm việc cũng gặp một số khó khăn, việc đầu tư cho công tác bồi dưỡng HSG cũng có phần bị hạn chế.

- Học sinh học chương trình chính khóa phải học quá nhiều môn, lại phải học thêm những môn khác, do đó có phần ảnh hưởng đến thời gian dạy và học. Các em đầu tư ít thời gian cho việc học bồi dưỡng HSG, dẫn đến kết quả không cao là điều tất yếu.

- Một số học sinh tham gia học bồi dưỡng chưa cố gắng nhiều nên kết quả thi học sinh giỏi ở một số môn chưa cao.

- Giáo viên dạy bồi dưỡng đều phải tự soạn chương trình dạy chưa thật sát và đồng bộ, chủ yếu theo kinh nghiệm của bản thân giáo viên trực tiếp bồi dưỡng.

Sau đây tôi trình bày: Một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi:

Giải pháp 1. Về xây dựng kế hoạch bồi dưỡng học sinh giỏi

- Thực hiện kế hoạch thực hiện nhiệm vụ năm học trước và một số kết quả của các năm học trước đã đạt được, giáo viên phải xây dựng kế hoạch bồi dưỡng học sinh giỏi, chọn lựa đội tuyển sát thực đối tượng tham gia bồi dưỡng.

Giải pháp 2. Đối với Ban giám hiệu

- Cần phải phân công chuyên môn một cách hợp lý, lựa chọn giáo viên có tâm huyết năng lực chuyên môn, có kinh nghiệm, tinh thần trách nhiệm, cố gắng phân công theo hướng ổn định để phát huy kinh nghiệm của giáo viên.

- Phát hiện và xây dựng nguồn bắt đầu từ lớp 6, cố gắng phân công giáo viên có kinh nghiệm dạy bồi dưỡng
- Cần tạo mọi điều kiện cho giáo viên tham gia các lớp học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ.
- Có những chế độ động viên, khuyến khích khen thưởng đối với giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng học sinh giỏi.
- Xác định công tác bồi dưỡng HSG là quá trình lâu dài và phải quyết tâm
 - + Định hướng HS, lên kế hoạch bồi dưỡng ngay từ đầu, qua đó lọc dần thông qua các cuộc thi cấp trường.
 - + Thông qua giáo viên chủ nhiệm định hướng, sự thỏa thuận của giáo viên bồi dưỡng ở các đội tuyển để tránh tình trạng chòng chéo giữa môn này với môn kia.
 - + Bồi dưỡng đội tuyển học sinh giỏi cần được tiến hành thường xuyên cả trên lớp và các buổi khác, bằng nhiều hình thức thích hợp.

Giải pháp 3. Đối với giáo viên dạy

- Để có đội tuyển HSG lâu dài phải có lộ trình bồi dưỡng và biết kế thừa qua các năm học trước vì thế người thầy phải luôn luôn có ý thức tự rèn luyện, tích lũy tri thức và kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn, luôn xứng đáng là “người dẫn đường tin cậy” cho học sinh noi theo. Phải thường xuyên tìm tòi các tư liệu, có kiến thức nâng cao trên các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet. Lựa chọn trang Web nào hữu ích nhất, tiện dụng nhất, tác giả nào hay có các chuyên đề hay, khả quan nhất để sưu tầm tài liệu...
- Trong công tác bồi dưỡng HSG khâu đầu tiên là khâu tuyển chọn học sinh thông qua việc trao đổi với GV giảng dạy trước đó để lựa chọn những em có khả năng, tư chất, trí tuệ, lòng đam mê vào đội tuyển, làm nguồn cho năm học kế tiếp.
- Thực hiện phương châm: dạy chắc cơ bản rồi dạy nâng cao, thông qua những bài luyện cụ thể để dạy phương pháp tư duy - dạy kiểu dạng bài có quy luật, loại bài có tính đơn lẻ rồi luyện các dạng tổng quát.

- Nên tránh:

- + Chúng ta tránh nôn nóng trong quá trình bồi dưỡng sợ học sinh thiếu các kiến thức nâng cao hay bỏ qua các bước cơ bản dẫn đến HS thiếu chặt chẽ trong quá trình làm bài
- + Đừng để HS tâm lý trong thi cử và không nặng thành tích đối với HS dẫn đến HS bị áp lực từ nhiều phía.

Giải pháp 4. Về chương trình bồi dưỡng

- Giáo viên cần biên soạn chương trình, nội dung bồi dưỡng rõ ràng, cụ thể, chi tiết từng chuyên đề khai thác tối ưu các dạng bài, rèn luyện các kỹ năng trình bày từ thấp đến cao, từ dễ đến khó để các em HS bắt nhịp.
- Xác định rõ trọng tâm kiến thức giảng dạy cho từng khối lớp. Chương trình bồi dưỡng cần có sự liên thông trong suốt quá trình.

Giải pháp 5. Tài liệu bồi dưỡng

- Giáo viên sưu tầm tài liệu bồi dưỡng, các bộ đề thi các cấp và tìm kiếm trên internet thông qua công nghệ thông tin nhằm giúp các em tiếp xúc làm quen với các dạng đề, luôn tìm đọc, tham khảo các tài liệu hay để hướng cho học sinh.

- Giáo viên hướng dẫn học sinh các tài liệu, sách vở, băng đĩa phù hợp với trình độ của các em để tự rèn luyện thêm ở nhà. Đồng thời cung cấp hoặc giới thiệu các địa chỉ trên mạng để học sinh có thể tự học, tự nghiên cứu, bổ sung kiến thức.

Giải pháp 6. Về thời gian bồi dưỡng

- Để chương trình bồi dưỡng học sinh giỏi có hiệu quả thì nhà trường cần có kế hoạch bồi dưỡng học sinh giỏi liên tục và đều đặn, không dồn ép ở tháng cuối trước khi thi vừa quá tải đối với học sinh vừa ảnh hưởng đến quá trình tiếp thu kiến thức ở môn học khác của học sinh.

Giải pháp 7. Đối với học sinh

Bồi dưỡng học sinh giỏi là một quá trình lâu dài. Cần phải bồi dưỡng hứng thú và tính tích cực, độc lập nghiên cứu của học sinh.

- Cần phát hiện sớm các em học sinh giỏi và bồi dưỡng sớm và tạo nguồn từ lớp đầu cấp học.

- Cách tốt nhất bồi dưỡng hứng thú cho học sinh là hướng dẫn đi dắt cho các em đạt được những thành công từ thấp lên cao. Nhiều học sinh lúc đầu chưa bộc lộ rõ năng khiếu nhưng sau quá trình được đi dắt đã trưởng thành rất vững chắc và đạt thành tích cao.

- Học sinh phải nhận thức đúng về tầm quan trọng của học tập.

- Học sinh phải yêu thích môn học, say mê trong học tập và ham học hỏi.

- Học sinh phải cần cù tích lũy và chăm chỉ rèn luyện, ngoài đọc sách giáo khoa, học sinh cần đọc thêm sách tham khảo và tài liệu khác.

Giải pháp 8. Đối với phụ huynh

- Quan tâm tạo điều kiện, động viên tích cực con em học tập tốt hơn.

- Trang bị đầy đủ dụng cụ học tập, tài liệu học tập.

- Thường xuyên liên lạc với thầy cô giáo, nhà trường để nắm tình hình học tập của học sinh.

- Biết khả năng năng lực của HS để tạo điều kiện tốt nhất, tuyệt đối không xem nhẹ và phân biệt các môn học bồi dưỡng.

Giải pháp 9. Sự phối hợp giữa các tổ chức trong trường và khen thưởng

- Để hỗ trợ cho công tác dưỡng học sinh giỏi có hiệu quả, các bộ phận gián tiếp như: Chi bộ, Ban giám hiệu, Công đoàn, Đoàn thanh niên, giáo viên chủ nhiệm... cũng cần quan tâm đặc biệt và có những biện pháp hỗ trợ đúng mức như: tạo điều kiện cho giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng. Ví dụ: giảm bớt tiết, bớt công tác kiêm nhiệm, bồi dưỡng thỏa đáng cho giáo viên, có chế độ ưu tiên khuyến khích đối với học sinh đạt giải; tuyên dương khen thưởng kịp thời đối với các giáo viên và học sinh đạt thành tích; quan tâm theo dõi và đáp ứng các nhu cầu chính đáng của giáo viên và học sinh về mọi mặt.

Tái Sơn, ngày 11 tháng 9 năm 2017

VỀ NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN NGỮ VĂN

Đặng Văn Hạnh
Tổ trưởng KHXH, Trường THCS Kỳ Sơn

Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là một nhiệm vụ quan trọng, khó khăn nhưng rất vinh dự. Học sinh giỏi thường là học sinh có tố chất đặc biệt - khác các học sinh khác về kiến thức, khả năng cảm thụ văn chương, khả năng tư duy và nhất là khả năng viết bài. Muốn bồi dưỡng đội tuyển học sinh giỏi đạt kết quả cao, theo tôi cần phải chú ý đến rất nhiều yếu tố: đó là có sự chỉ đạo kịp thời, sát sao, sự quan tâm sâu sắc từ phía Ban giám hiệu và các tổ chức trong nhà trường; là sự ủng hộ, tạo điều kiện của gia đình học sinh, của giáo viên chủ nhiệm... Nhưng quan trọng nhất vẫn là hai yếu tố giáo viên đứng lớp và học sinh. Trong khuôn khổ bài tham luận này tôi xin tập trung vào những việc mà bản thân tôi đã bồi dưỡng học sinh giỏi.

1. Người giáo viên phải nhiệt tình, đam mê với nghề nghiệp, phải thật sự yêu bộ môn văn và xem việc giảng dạy là trách nhiệm, sứ mệnh cao cả. Bởi vì việc thầy cô yêu nghề, yêu môn văn sẽ là tiền đề tốt nhất để động viên, khơi gợi hứng thú học tập của học sinh; đó cũng là động lực để thầy cô cố gắng tìm tòi, suy ngẫm, tìm ra những phương pháp hợp lí, phù hợp nhất đối với từng đối tượng học sinh để giảng dạy có hiệu quả, làm cho các em cảm nhận được cái hay, cái đẹp của văn chương.

2. Chủ động phân loại học sinh, phát hiện ra những học sinh có khả năng về môn văn đồng thời tiến hành tuyển chọn đội tuyển học sinh giỏi. Tuyển chọn đội tuyển học sinh giỏi là khâu quan trọng bậc nhất quyết định chất lượng đội tuyển. Làm thế nào lựa chọn được những em học sinh yêu và đam mê văn học? Tôi đã tiến hành lựa chọn đội tuyển chính thức bằng cách làm bài khảo sát, tham khảo đồng nghiệp đã dạy từ các năm trước...

3. Song song với việc thành lập đội tuyển, tôi đã lập bản kế hoạch bồi dưỡng đội tuyển. Trong kế hoạch tôi dự kiến các chuyên đề ôn luyện, số buổi thực hiện... Thông thường kế hoạch của tôi gồm các nội dung sau: Tên chuyên đề; thời gian thực hiện; số buổi cho từng chuyên đề; thời gian kiểm tra chất lượng lần 1, 2, 3, 4...

4. Sưu tầm, giới thiệu các tài liệu tham khảo yêu cầu học sinh tự học, tự tìm hiểu ở thư viện và nhiều nguồn khác. Tài liệu tham khảo rất quan trọng đối với việc mở rộng kiến thức cho học sinh. Đối với học sinh giỏi, tài liệu có tầm quan trọng đặc biệt. Tôi đã hướng dẫn cho học sinh các loại sách, tên sách để học sinh tìm đọc hoặc cho học sinh mượn đọc một số sách cần thiết mà tôi có hoặc là mượn và trao đổi cùng các đồng nghiệp... Tôi liên tục lên mạng internet để tìm thêm tư liệu, tuyển chọn, biên soạn rồi phôtô cho các em đọc. Đối với một học sinh giỏi thì yêu cầu kiến thức phải thực sự phong phú và sâu rộng. Có như vậy các em mới tự tin, chủ động trong khi làm bài. Kiến thức mỏng và nghèo nàn thì không thể tránh khỏi những lúng túng trong bài viết bởi thiếu sự liên hệ, mở rộng, nâng cao. Vì thế, tôi đã nhắc nhở học sinh đọc thêm những tài liệu có liên quan. Đó là các tác phẩm tiêu biểu của những tác giả lớn trong chương trình học nhưng lại không được in trong sách giáo khoa để các em có phong viết rộng hơn, linh hoạt hơn.

5. Giáo viên vừa cung cấp, vừa yêu cầu học sinh sưu tầm ghi chép vào một cuốn sổ riêng những lời nhận định, đánh giá sắc nét, độc đáo của các nhà văn, nhà thơ, nhà nghiên cứu lý luận phê bình văn học và những câu thơ, đoạn thơ hay của nhiều tác giả văn học qua các giai đoạn văn học gắn với các chuyên đề mà giáo viên bồi dưỡng. Đây là nguồn tư liệu, dẫn chứng hs có thể trích dẫn vào bài viết của mình thêm phong phú.

6. Giáo viên lựa chọn một số chuyên đề quan trọng gắn với chương trình thi để giúp học sinh đi vào nắm bắt kiến thức của các chuyên đề đó có chiều sâu và rộng. Đối với bồi dưỡng học sinh giỏi, việc dạy bồi dưỡng theo các chuyên đề là điều cần thiết và nên làm nhiều nhất để cung cấp kiến thức cho học sinh, đồng thời giúp các em rèn luyện kỹ năng làm bài tốt hơn.

7. Chọn lọc một số đề thi qua các kì thi học sinh giỏi của huyện, của tỉnh, đề thi trên mạng để hướng dẫn học sinh cách tiếp cận đề, nắm yêu cầu đề ra, định hướng lập ý và tìm ý cho một bài văn nghị luận. Có kiến thức văn học và kỹ năng viết là cần thiết trong một bài văn nghị luận, nhưng điều đó chưa đủ những yếu tố để đảm bảo thành công trong một bài viết. Điều quan trọng trong một bài văn nghị luận là học sinh phải xác định được yêu cầu của đề ra, định hướng, tìm ý và lập được dàn ý.

8. Ra đề làm bài văn trên lớp, kể cả bài viết ở nhà để học sinh viết theo thời gian ấn định. Giáo viên chấm bài, giúp học sinh phát huy ưu điểm và khắc phục nhược điểm. Tôi thường dành riêng một số buổi học, ra đề bài để các em làm từ 120-150 phút. Đề bài tôi ra thường khá linh hoạt về nội dung, nhưng đều giống với cấu trúc đề thi học sinh giỏi những năm gần đây. Tôi cũng trực tiếp chấm bài, sửa lỗi cho các em. Đây là cơ sở để tôi nắm bắt khả năng của học sinh trên nhiều phương diện, từ cách hiểu đề, xác định yêu cầu của đề ra, tìm ý và lập dàn ý đến cách hành văn trong một bài làm cụ thể. Năng lực viết và cảm thụ văn học của học sinh cũng bộc lộ rõ từ đây. Sau khi nhận bài của học sinh, tôi đọc thật kĩ từng phần. Tôi tìm những lỗi trong bài viết: Lỗi chính tả, lỗi viết tắt, viết số không đúng qui định; lỗi thiếu ý, lỗi diễn đạt, lỗi hành văn, cách trình bày...nếu học sinh mắc lỗi phần nào thì sẽ chữa phần đó.

Trên đây là những kinh nghiệm bồi dưỡng học sinh giỏi mà bản thân tôi rút ra trong quá trình giảng dạy.

Kỳ Sơn, ngày 11 tháng 9 năm 2017

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BOI DUONG
DOI TUYEN HOC SINH GIOI MON NGU VAN CẤP THCS
HUYEN TU KY - GIAI DOAN 2017-2020

Trần Thị Bích Thảo
Tổ trưởng KHXH, trường THCS Phan Bội Châu

Hiền tài là nguyên khí quốc gia. Sự nghiệp giáo dục sẽ góp phần tạo nên nguồn nhân lực đưa đất nước phát triển. Bởi vậy, công tác bồi dưỡng HSG ở mỗi nhà trường sẽ ươm mầm, đào tạo nên nhân tài. Với mỗi giáo viên trường THCS Phan Bội Châu được giao nhiệm vụ bồi dưỡng HSG - đây vừa là niềm vinh dự lớn lao nhưng cũng đầy thử thách.

1. Thuận lợi

- Phòng GD&ĐT tin tưởng giao nhiệm vụ.
- BGH, Ban chuyên môn luôn chỉ đạo sát sao, có kế hoạch cụ thể, phân công giao nhiệm vụ trong nhóm chuyên môn, tới giáo viên phụ trách bồi dưỡng.
- Trường có cơ sở vật chất khang trang, trang thiết bị phục vụ tương đối đầy đủ giúp cho việc dạy và học đại trà và bồi dưỡng HSG.
- Giáo viên có trình độ chuyên môn vững vàng, có nhiều kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng HSG.
- Học sinh nhà trường có lực học Khá, Giỏi; ý thức học tập và rèn luyện tốt.
- Đa số phụ huynh học sinh quan tâm tới việc học tập, rèn luyện của con em.

2. Khó khăn

- Với GV:
 - + Môn Ngữ văn là một môn học chính, GV dạy bồi dưỡng vừa phải bảo đảm chất lượng đại trà thi tuyển sinh vào lớp 10 THPT ở tốp đầu của tỉnh, vừa phải hoàn thành chỉ tiêu HSG, nên GV phải đầu tư nhiều thời gian công sức.
 - + Với trường THCS Phan Bội Châu, ngoài đảm bảo thi HSG cấp huyện, chúng tôi phải đảm nhiệm trọng trách bồi dưỡng HSG cấp tỉnh. Thời gian bồi dưỡng kéo dài 12 tháng (Từ tháng 4 năm học trước đến giữa tháng 3 năm học sau) rất vất vả, áp lực.
- Với HS: Nhiều em HS tâm lí không thích học các môn xã hội, đặc biệt là môn Ngữ văn. Bởi đây là môn học đòi hỏi HS phải có năng khiếu văn chương. Nhưng một thực trạng đáng buồn hiện nay, những em có tố chất không tham gia bồi dưỡng môn Văn mà theo học các môn Ngoại ngữ, Toán, Hóa. Thế nên, đội tuyển HSG Ngữ văn quân không đều, không mạnh. Đây là một thử thách lớn đối với giáo viên phụ trách đội tuyển.
- Với phụ huynh: Nhận thức chưa đúng về công tác bồi dưỡng HSG. Phụ huynh sợ con em học áp lực, vất vả nên chưa hợp tác tốt với GV bồi dưỡng các môn xã hội.
- Với Phòng GD&ĐT: Kỳ thi HSG huyện lớp 9 tổ chức đầu tháng 1 nên chưa tạo điều kiện tốt nhất để phát hiện, bồi dưỡng HS có tố chất từ các trường xã bổ sung cho đội tuyển HSG tỉnh của trường THCS PBC.

3. Giải pháp

Nhận thức được nhiệm vụ trọng tâm của nhà trường là giữ vững chất lượng đại trà và mũi nhọn ở tốp đầu của tỉnh, nên trong các năm học, BGH, BCM luôn chỉ đạo sát sao, phân công nhiệm vụ theo đúng năng lực giáo viên. Bản thân tôi luôn nêu cao tinh thần trách nhiệm, tự giác, nhiệt tình, sáng tạo trong công tác bồi dưỡng HSG. Kết quả đội tuyển HSG tỉnh môn Ngữ văn được giữ vững.

Để nâng cao hơn nữa chất lượng đội tuyển HSG các môn nói chung và môn Ngữ văn nói riêng, cần thực hiện một số giải pháp sau:

3.1. Đối với giáo viên bồi dưỡng

- Thầy có giỏi mới khơi nguồn, đào tạo được trò giỏi. Bởi vậy, bản thân giáo viên bồi dưỡng phải không ngừng tự học, làm chủ kiến thức, kỹ năng. Phải thường xuyên tìm tòi các tư liệu, có năng lực tổng hợp, chất lọc kiến thức – kỹ năng. Thầy cô phải là tấm gương sáng về tinh thần ham học, say mê mới truyền lửa đến được học trò. Từ đó các em sẽ có động lực phấn đấu đạt thành tích cao.

- Bồi dưỡng HSG giống như ươm mầm cây, cây được chăm sóc, nuôi dưỡng mới trở hoa thơm, trái ngọt. Thế nên, GV bồi dưỡng phải khơi dậy ở HS tình yêu môn học từ những lớp dưới, phải có kỹ năng chọn HS đúng năng lực, biết phân loại HS, có phương pháp dạy với từng nhóm sẽ đạt hiệu quả cao.

- Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng cụ thể, khoa học từng buổi, tuần, tháng, vòng huyện, tỉnh. Nội dung theo các chuyên đề. Dạy chắc cơ bản rồi mới nâng cao. Dạy HS phương pháp làm theo dạng, tránh dạy kiến thức đơn lẻ, HS sẽ gặp trở ngại với những dạng bài tổng hợp.

- Dạy bồi dưỡng nâng cao kết hợp trong quá trình dạy đại trà trên lớp để phân loại, phát huy được năng lực của HS.

- Trao đổi thường xuyên với nhóm chuyên môn để cùng tháo gỡ những khó khăn trong quá trình bồi dưỡng, phát huy sức mạnh tập thể.

- Sau mỗi chuyên đề cần có bài kiểm tra đánh giá theo các mức độ. HS biết tìm ra sai sót trong bài làm để khắc phục.

- Giáo viên cập nhật ngân hàng bộ đề thi cấp huyện và cấp tỉnh. Hướng dẫn HS tự đọc tư liệu lịch lũy vốn từ, cách diễn đạt tốt.

3.2 Đối với học sinh

- Tạo hứng thú yêu thích bộ môn từ lớp 6,7,8.

- Học sinh phải nhận thức đúng về tầm quan trọng môn học, có niềm say mê tìm tòi, tự học.

- Có phương pháp học môn Ngữ văn hợp lý, hiệu quả: Đọc tài liệu, học cách diễn đạt từ thầy cô, bạn bè; làm quen với những dạng đề, biết xử lý đề...

3.3. Đối với Ban giám hiệu và Tổ chuyên môn

- Có kế hoạch bồi dưỡng từ những lớp 6,7,8 để tạo nguồn cho đội tuyển lớp 9.

- Làm tốt hơn nữa công tác giáo dục, tuyên truyền để phụ huynh và HS nhận thức được tầm quan trọng của công tác bồi dưỡng HSG, coi trọng đều các môn, để từ đó thu hút HSG vào đội tuyển các môn xã hội.

- Cần tạo mọi điều kiện cho giáo viên tham gia các lớp học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ.
- Quan tâm hơn nữa đến việc động viên, khen thưởng đối với giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng đạt thành tích cao.
- Tổ chuyên môn tăng cường hơn nữa các chuyên đề bồi dưỡng HSG với từng môn thiết thực, hiệu quả.

3.4. Đối với phụ huynh

- Quan tâm tạo điều kiện, động viên các em tham gia bồi dưỡng HSG.
- Thường xuyên liên lạc với giáo viên, nhà trường để nắm tình hình của con mình.

3.5. Với Phòng GD&ĐT, UBND huyện

- Thống nhất nội dung chương trình ôn luyện HSG cấp huyện theo cấu trúc cấp tỉnh.
- Tổ chức sớm kỳ thi HSG cấp huyện để phân loại, chọn HS bồi dưỡng cấp tỉnh hiệu quả.
- Quan tâm hơn nữa đến GV bồi dưỡng; khen thưởng GV và HS có thành tích cao trong công tác bồi dưỡng HSG để tạo động lực phấn đấu.

Trên cương vị của một giáo viên đang tham gia bồi dưỡng đội tuyển, tôi xin đóng góp một vài ý kiến mang tính cá nhân về thực trạng và giải pháp nâng cao chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi môn Ngữ văn. Mong được sự đóng góp và tham khảo ý kiến của các vị đại biểu và các thầy cô.

Xin chân thành cảm ơn!

Tứ Kỳ, ngày 09 tháng 9 năm 2017

**MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG
ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN NGỮ VĂN TẠI TRƯỜNG THCS
QUANG PHỤC; THỰC TRẠNG VÀ NHỮNG GIẢI PHÁP TRONG BỒI
DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN NGỮ VĂN CẤP THCS**

**Nhóm Ngữ văn
Trường THCS Quang Phục**

Kính thưa:

- Các vị đại biểu đại diện cho lãnh đạo Sở GD và ĐT; lãnh đạo các phòng GDTrH, KT&KĐCL thuộc Sở GD và ĐT.
- Các vị đại biểu đạo diện cho lãnh đạo chuyên viên phòng GD và ĐT
- Thưa toàn thể các đồng chí giáo viên có mặt trong hội nghị hôm nay

Hôm nay, rất vinh dự cho tôi được thay mặt cho các đồng chí giáo viên trong nhóm Ngữ Văn của trường THCS Quang Phục trình bày tham luận về *Một số giải pháp nâng cao chất lượng đội tuyển học sinh giỏi môn Ngữ văn tại trường THCS Quang Phục; thực trạng và những giải pháp trong bồi dưỡng học sinh giỏi môn Ngữ văn cấp THCS.*

Kính thưa toàn thể các đồng chí, bồi dưỡng học sinh giỏi là một công việc thường xuyên và đóng một vai trò quan trọng trong trường học. Đây là vinh dự đồng thời cũng là trách nhiệm lớn lao đối với mỗi giáo viên khi được nhận trọng trách này. Bản thân tôi là giáo viên trực tiếp tham gia BDHSG qua một số năm qua tôi hiểu được những khó khăn, vất vả của công việc này, đặc biệt lại là bồi dưỡng học sinh giỏi môn Ngữ văn, một môn học không chỉ cần ở các em kiến thức, kĩ năng, năng khiếu mà còn có cả sự yêu thích, đam mê. Từ thực tế giảng dạy, bồi dưỡng cùng sự học hỏi, trao đổi cùng đồng nghiệp sau đây tôi xin mạn phép trình bày một số kinh nghiệm về *giải pháp nâng cao chất lượng đội tuyển học sinh giỏi môn Ngữ văn tại trường THCS Quang Phục*

Như chúng ta đã biết, để nâng cao chất lượng đội tuyển học sinh giỏi môn Ngữ văn chúng ta không chỉ phát hiện được những học sinh có tố chất mà vai trò của người thầy ở đây cũng vô cùng quan trọng. Thầy cô phải nỗ lực tìm tòi sáng tạo để khơi trong các em tình cảm, niềm yêu thích và sự đam mê với văn học để rồi bồi dưỡng các em trở thành những học sinh giỏi và được ghi nhận là một công việc không hề đơn giản. Để tiến tới được điều đó trong những năm qua, tôi cùng các đồng chí giáo viên trong nhóm Văn đã có những giải pháp như sau:

- *Thường xuyên có ý thức tự rèn luyện, tích lũy kiến thức, kinh nghiệm trau dồi chuyên môn để trở thành người hướng dẫn đáng tin cậy cho các em*

- *Nhiệt tình, trách nhiệm, đam mê với công tác bồi dưỡng học sinh giỏi.* Mỗi khi được nhận nhiệm vụ này, tôi đều xác định nó không chỉ là trách nhiệm mà nó còn là vinh dự với bản thân mình bởi vậy nên tôi luôn làm với hết khả năng của mình để dẫn dắt, truyền cảm hứng cho các em. Tôi nghĩ rằng chỉ khi chúng ta yêu công việc của mình, đam mê, trách nhiệm với nó chúng ta mới càng cố gắng học hỏi, tìm tòi nâng cao kiến thức, sâu sát với từng học sinh để tìm ra những phương pháp bồi dưỡng hợp lý với từng em. Sự nhiệt tình trách nhiệm trong công tác giảng dạy của người giáo viên sẽ

giúp các em hiểu và cảm nhận được cái hay, cái đẹp trong từng tác phẩm văn chương để rồi cũng từ đó thổi bùng lên ngọn lửa đam mê trong lòng học sinh.

- *Luôn có ý thức phát hiện, bồi dưỡng những học sinh có năng khiếu về môn Ngữ văn ngay từ những lớp dưới.* Đây là công việc mà các giáo viên trong nhóm Ngữ văn của trường chúng tôi thường kết hợp làm hàng năm. Giáo viên có ý thức lựa chọn, phát hiện học sinh từ lớp 6,7,8. Chúng tôi đã kết hợp phát hiện nhân tố qua những bài học trên lớp, qua các bài kiểm tra, các đợt khảo sát chất lượng hàng tháng. Sau khi phát hiện ra nhân tố chúng tôi luôn theo dõi quá trình học tập của các em, có khi gặp gỡ động viên, khích lệ các em để có thể tạo nguồn cho đội tuyển.

- *Có kế hoạch lựa chọn đội tuyển học sinh giỏi.* Lựa chọn đội tuyển là một việc làm quan trọng, quyết định bậc nhất với chất lượng đội tuyển học sinh giỏi bởi vậy tôi đã có sự lựa chọn kỹ lưỡng. Trước hết tôi cho học sinh đăng kí theo tinh thần yêu thích môn Ngữ văn. Sau đó tiến hành ôn luyện được khoảng một đến hai tuần tôi tiến hành khảo sát qua làm bài thi với cấu trúc đề như đề thi HSG để chọn đội tuyển. Nhưng để có đội tuyển chính thức, sau khoảng thời gian ôn 2 tháng tôi cho các em khảo sát vòng 2. Như vậy, với các em được lựa chọn, các em sẽ xác định được nhiệm vụ của mình và có đủ thời gian để có quyết tâm ôn luyện.

- *Lập kế hoạch bồi dưỡng cụ thể.* Khi bắt tay vào bồi dưỡng thì việc lập kế hoạch bồi dưỡng cụ thể sẽ giúp chúng ta chủ động vừa về thời gian vừa về kiến thức trong việc ôn tập. Bởi vậy, kế hoạch ôn tập phải cụ thể từ lượng kiến thức và thời gian ôn tập. Dựa vào cấu trúc đề thi, tôi đã xây dựng kế hoạch như sau:

+ Về thời gian: tôi dành 1/3 số buổi ôn tập để ôn kiểu bài nghị luận xã hội, thời gian còn lại dành để ôn phần nghị luận Văn học và luyện đề.

+ Về nội dung ôn tập: Tôi thường lập kế hoạch bồi dưỡng theo chủ đề để học sinh có cái nhìn khái quát về từng vấn đề đặt ra. Đồng thời với mỗi chủ đề tôi đều chia số tiết cụ thể.

*VD: Trong mảng nghị luận xã hội tôi thường chia ra các chủ đề: *Tình yêu thương; Ý chí, nghị lực; Tình yêu quê hương, đất nước,...* Với phần nghị luận văn học tôi thường nhóm các tác phẩm có cùng đề tài để bồi dưỡng như “ *Hình ảnh người phụ nữ trong xã hội cũ qua nhân vật Vũ Nương trong “Chuyện người con gái Nam Xương”* và nhân vật Thúy Kiều qua các đoạn trích “ *Truyện Kiều* ” đã học ...

- *Sưu tầm, giới thiệu tài liệu tham khảo để học sinh tự học tự bồi dưỡng.* Để có những hiểu biết sâu sắc toàn diện về một vấn đề học sinh không chỉ dựa vào bài giảng của thầy cô mà việc tự học, tự bồi dưỡng là rất quan trọng nên tôi thường giới thiệu cho các em những đầu sách tham khảo, cho các em mượn sách hoặc hướng dẫn các em tìm hiểu trên mạng để nâng cao kiến thức.

Trên đây là một số những giải pháp mà chúng tôi đã thực hiện trong công tác bồi dưỡng học sinh giỏi môn Ngữ văn tại trường THCS Quang Phục xin được chia sẻ cùng với các đồng chí.

Tuy nhiên đây chỉ là những kinh nghiệm bồi dưỡng mà chúng tôi áp dụng tại trường THCS Quang Phục. Để công tác bồi dưỡng được thực hiện một cách hiệu quả ở từng trường chúng ta cần có những giải pháp đồng bộ hơn. Sau đây tôi xin nêu lên ***thực trạng và mạnh dạn đưa ra một số giải pháp trong công tác bồi dưỡng học sinh giỏi môn Ngữ văn cấp THCS như sau:***

1. Thực trạng:

a. Thuận lợi.

- Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi nói chung và bồi dưỡng học sinh giỏi môn Ngữ văn nói riêng đã được các nhà trường quan tâm đúng mức. Nhiều trường đã có sự đầu tư về tài liệu tham khảo, có những động viên khích lệ với cả giáo viên và học sinh trong quá trình bồi dưỡng cũng như với những giáo viên và học sinh đạt thành tích cao.

- Trong các nhà trường nhiều giáo viên được phân công nhiệm vụ bồi dưỡng học sinh giỏi rất tâm huyết, nhiệt tình.

b. Khó khăn

- Hiện nay do xu thế nghề nghiệp của xã hội đã ảnh hưởng sâu sắc đến cả phụ huynh và học sinh nên nhiều học sinh có thể do tư vấn của gia đình và ảnh hưởng từ xã hội mà không mặn mà với môn Ngữ văn, có lẽ cũng bởi thế mà ít có học sinh đam mê và có tư chất văn chương thực sự.

- Đa số giáo viên dạy bồi dưỡng vừa phải bảo đảm chất lượng đại trà, vừa phải hoàn thành chỉ tiêu chất lượng mũi nhọn và công tác kiêm nhiệm do đó cường độ làm việc quá tải và việc đầu tư cho công tác bồi dưỡng HSG cũng có phần bị hạn chế.

- Học sinh học chương trình chính khóa phải học quá nhiều môn, lại phải học thêm những môn khác, cộng thêm chương trình bồi dưỡng HSG nên rất hạn chế về thời gian tự học nên các em đầu tư ít thời gian cho việc học bồi dưỡng HSG, do đó kết quả nhiều khi không cao.

2. Giải pháp:

*** Với nhà trường**

- Đầu tư thỏa đáng

+ Đối với công bồi dưỡng học sinh giỏi môn Ngữ văn thì tài liệu tham khảo là vô cùng quan trọng. Nhà trường tăng cường mua sắm các đầu sách tham khảo phục vụ cho chuyên môn giảng dạy trên cơ sở yêu cầu, nguyện vọng của giáo viên như các tập truyện, tập thơ của các tác giả được học trong chương trình hay tuyển tập những bài văn mẫu, văn hay... của lớp 9 để các em tham khảo. Qua tài liệu tham khảo học sinh được mở rộng thêm hiểu biết về kiến thức, học tập được kỹ thuật viết văn của nhiều người từ đó giúp các em sẽ làm bài tốt hơn.

- Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng hợp lí

+ Ban chuyên môn nhà trường cần xây dựng kế hoạch chỉ đạo cụ thể, thiết thực với công tác bồi dưỡng. Kế hoạch cần cụ thể về số lượng học sinh của đội tuyển, thời gian học tập, kế hoạch khảo sát với từng vòng

*** Với giáo viên tham gia bồi dưỡng**

+ Luôn luôn có ý thức tự rèn luyện, tích lũy tri thức và kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn, luôn xứng đáng là người hướng dẫn tin cậy cho học sinh noi theo.

+ Có kế hoạch lựa chọn học sinh vào đội tuyển HSG. GV luôn theo dõi sự nhạy bén của học sinh với môn học để lựa chọn được những học sinh giỏi. Học sinh

giỏi văn là những học sinh thường có vốn tri thức phong phú, thuộc nhiều thơ, văn trong và ngoài chương trình, có hiểu biết tốt về con người. Đó cũng là những học sinh sống tình cảm, có vốn Tiếng Việt khá phong phú các em biết sử dụng chính xác chúng trong các trường hợp khác nhau. Học sinh giỏi văn còn là học sinh nắm chắc kỹ năng làm bài luận.

+ Lập kế hoạch bồi dưỡng cho học sinh và cho mình một cách cụ thể tránh thích dạy gì thì dạy. Khi xây dựng chương trình bồi dưỡng giáo viên cần xác định rõ trọng tâm kiến thức giảng dạy cho từng chuyên đề.

+ Thường xuyên sưu tầm tài liệu bồi dưỡng và giới thiệu tài liệu cho học sinh. Ngoài các tài liệu phục vụ công tác giảng dạy, GV nên sưu tầm những bộ đề thi của các trường trong huyện hoặc của các huyện các tỉnh khác được chia sẻ trên các diễn đàn học tập trên mạng Internet. Việc giải các đề này sẽ giúp các em làm quen với các dạng đề đồng thời cũng giúp các em rèn kỹ năng làm bài

+ Sắp xếp thời gian bồi dưỡng hợp lí. Phải bồi dưỡng đều đặn và liên tục không nên dồn ép vào những tháng cuối khi chuẩn bị đến ngày thi làm như vậy sẽ ảnh hưởng đến khả năng tiếp thu của các em.

*** Với học sinh:**

+ HS phải yêu thích đam mê với môn Văn

+ Học sinh cần tích cực học tập, bồi dưỡng tích lũy kiến thức, rèn kỹ năng làm bài.

*** Với phụ huynh**

Phụ huynh nên có cái nhìn đúng đắn với môn Ngữ văn thấy được vai trò của nó trong quá trình học tập và trong cuộc sống để động viên khích lệ, mua sách tham khảo cần thiết để con cái tích cực học tập.

Trên đây là những giải pháp mà tôi xin chia sẻ cùng các đồng chí trong công tác bồi dưỡng học sinh giỏi môn Ngữ văn cấp THCS nhưng đó chỉ là những ý kiến mang tính chất chủ quan của tôi, rất mong được các đồng chí, đồng nghiệp góp ý, bổ sung để công tác bồi dưỡng HSG môn Ngữ văn của chúng ta sẽ đạt được những thành tích đáng ghi nhận.

Quang Phục, ngày 11 tháng 9 năm 2017

VỀ CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN LỊCH SỬ

Nguyễn Thị Hải Vân
Giáo viên, Trường THCS Hà Kỳ

Kính thưa các quý vị đại biểu!

Kính thưa các thầy cô giáo cùng toàn thể hội thảo!

- Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là một nhiệm vụ quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục, bồi dưỡng nhân tài cho nhà trường nói riêng, cho địa phương nói chung. Bồi dưỡng HSG là một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi nhiều công sức của thầy và trò.

Bản thân là giáo viên đã nhiều năm tham gia công tác bồi dưỡng HSG, coi đây là một vinh dự hết sức lớn lao nhưng đồng thời cũng là trách nhiệm hết sức nặng nề. Để làm tốt công tác bồi dưỡng HSG đòi hỏi mỗi một giáo viên phải nỗ lực không ngừng để nâng cao chuyên môn nghiệp vụ, có tinh thần trách nhiệm trong công tác, có tâm huyết với nghề nghiệp, có kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng HSG. Hôm nay, tôi xin mạnh dạn chia sẻ kinh nghiệm về công tác bồi dưỡng học sinh giỏi môn Lịch sử.

- *Xây dựng kế hoạch, định hướng bồi dưỡng:*

+ Một biện pháp nữa không thể thiếu là GV phải lập kế hoạch cho mình một cách thật cụ thể, chi tiết, chia ra nhiều giai đoạn (mỗi giai đoạn phải cụ thể đến từng tuần), tránh tình trạng thích đâu dạy đó. Sau mỗi giai đoạn cần rút kinh nghiệm một cách nghiêm túc, đề ra phương hướng thực hiện và điều chỉnh cho các giai đoạn tiếp sau đó.

+ Kế hoạch xây dựng phải thể hiện rõ mục tiêu, thời gian, chương trình, cơ sở vật chất, thiết bị đồ dùng, nội dung bồi dưỡng, các lực lượng tham gia bồi dưỡng, chỉ tiêu, số lượng của đội tuyển.

- *Tuyển chọn HS:*

+ Giáo viên theo dõi sự nhạy bén của học sinh đối với môn học thông qua những câu trả lời trên lớp, quan tâm đến những học sinh có nhận thức tư duy thể hiện tính linh hoạt, sáng tạo mềm dẻo khi giải quyết nhiệm vụ học tập.

+ Ngoài ra, việc phát hiện học sinh giỏi còn được kết hợp với các bài kiểm tra khảo sát chất lượng, với việc phỏng vấn để tìm ra những học sinh thông minh, trí tuệ, có khả năng sáng tạo, tinh thần say mê ham học.

+ Căn cứ vào thành tích học tập ở trường của học sinh như tốc độ tiếp thu kiến thức của tiết học. Điểm học lực môn học đạt được của năm học trước, điểm kiểm tra thường xuyên...

+ Căn cứ vào đức tính: Kiên trì, tò mò ham hiểu biết, luôn hoàn thành mọi công việc được giao, sự tôn trọng, độc lập trong công việc và sự lựa chọn của bạn bè, gia đình...

- *Giảng dạy kiến thức:*

+ Điều quan trọng nhất trong quá trình dạy học là làm cho học sinh yêu thích môn học, khơi dậy, nuôi dưỡng lòng đam mê học tập, khát khao khám phá của học sinh.

+ Kỹ năng đầu tiên, theo tôi là cần tạo cho học sinh kỹ năng học, ghi nhớ các sự kiện, hiện tượng lịch sử một cách hệ thống.

Các sự kiện, hiện tượng lịch sử luôn luôn gắn liền với một không gian, thời gian, nhân vật nhất định, nếu tách các yếu tố đó ra khỏi sự kiện thì chúng ta không thể hiểu được lịch sử nữa.

Vì vậy, một trong những yêu cầu quan trọng trong quá trình bồi dưỡng học sinh là giáo viên phải yêu cầu học sinh ghi nhớ được các sự kiện lịch sử cơ bản.

+ Với đối tượng là học sinh giỏi, giáo viên cần xác định rõ ngoài kiến thức cơ bản trong sách giáo khoa, học sinh cần phải biết các sự kiện lịch sử một cách rõ ràng, sâu sắc hơn và trên cơ sở các sự kiện đó các em phải biết vận dụng vào làm các dạng bài thi với yêu cầu tổng hợp, phân tích đánh giá các sự kiện lịch sử.

Muốn làm được điều này, giáo viên cần nắm được nguyên tắc "biết - hiểu - vận dụng".

Để học sinh "biết", giáo viên cần thay đổi phương pháp dạy, thay vì việc truyền thụ kiến thức cho học sinh, giáo viên cần tạo ra những tình huống để học sinh tự tìm hiểu các sự kiện lịch sử. Sau đó giáo viên chỉ là người đánh giá, nhận xét và bổ sung kiến thức cho học sinh.

- *Cách làm bài thi:*

Muốn làm một bài thi học sinh giỏi tốt, yêu cầu tối thiểu nhất đối với học sinh giỏi sử là hiểu đúng đề bài. Cách hỏi về một vấn đề lịch sử có nhiều cách khác nhau nhưng cái đích cần hỏi thì không khác nhau, vì vậy giáo viên cần cho học sinh tập dượt, làm quen với nhiều dạng câu hỏi, nhiều cách hỏi khác nhau và quan trọng là giúp học sinh nhận biết từ "khóa", của vấn đề cần hỏi. Xác định chính xác yêu cầu của đề, vạch ý ra giấy nháp. Làm được như vậy học sinh sẽ tránh được những lỗi sau: lạc đề; trình bày thừa hoặc thiếu kiến thức theo yêu cầu của đề ra ...

Khi làm bài chú ý trả lời trực tiếp câu hỏi (tránh quan niệm trước đây là phải đặt vấn đề, giải quyết vấn đề, kết thúc về).

Cần phân chia thời gian hợp lý cho mỗi câu hỏi (cần chú ý câu nào nhiều điểm thì làm thật kỹ, khai thác hết kiến thức sẵn có).

Không nhất thiết làm từ câu hỏi 1 đến câu hỏi cuối hay từ phần lịch sử Thế giới đến phần lịch sử Việt Nam. Chú ý câu nào dễ làm trước, câu nào khó làm sau. Cần lưu ý trong quá trình làm bài là phải làm hết các câu hỏi, không được bỏ trống bất kỳ câu hỏi nào, dù lượng kiến thức viết vào câu hỏi đó không được nhiều.

Bài làm cần trình bày khoa học, rõ ràng (hết mỗi ý chính, mỗi sự kiện nên xuống hoặc a,b,c hoặc gạch đầu dòng vì môn lịch sử là 1 môn khoa học xã hội có thể trình bày một cách có hệ thống. Như vậy cũng dễ cho người chấm), diễn đạt mạch lạc, chữ viết không sai lỗi chính tả, không viết tắt, không tẩy xóa.

Ngoài ra, cần tránh những lỗi sau: nhầm lẫn mốc thời gian, địa điểm xảy ra sự kiện; viết lặp đi lặp lại, sắp xếp sự kiện không đúng logic ...

Cuối cùng là làm xong bài không được ra trước mà phải đọc kỹ bài xem đã đủ ý chưa.

Trên đây là một số kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng học sinh giỏi môn Lịch sử của tôi được đúc rút từ thực tế giảng dạy và bồi dưỡng HSG trong những năm qua. Rất mong nhận được sự đóng góp chân thành của các đồng nghiệp để công tác bồi dưỡng HSG trong những năm tiếp theo đạt kết quả cao hơn.

Lời cuối cùng, xin kính chúc quý vị đại biểu, toàn thể quý thầy cô sức khỏe. Xin chân thành cảm ơn!

Hà Kỳ, ngày 08 tháng 9 năm 2017

**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG
ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN LỊCH SỬ CẤP THCS
HUYỆN TỨ KỲ - GIAI ĐOẠN 2017-2020**

**Đoàn Thị Xuyên
Giáo viên, Trường THCS Phan Bội Châu**

I. THỰC TRẠNG CỦA VẤN ĐỀ BỒI DƯỠNG HSG MÔN LỊCH SỬ HIỆN NAY CỦA TRƯỜNG THCS PHAN BỘI CHÂU

1. Thuận lợi

- Công tác bồi dưỡng HSG được nhà trường quan tâm, chỉ đạo sát sao, có kế hoạch và phân công nhiệm vụ cụ thể cho từng GV ngay từ đầu năm học.
- CSVC của nhà trường đảm bảo cho việc dạy và học của các đội tuyển tương đối tốt. Nhà trường cũng đã có những chính sách động viên, khuyến khích đối với GV và HS các đội tuyển.
- Đội ngũ GV được nhà trường phân công nhiệm vụ bồi dưỡng các đội tuyển đều có tinh thần trách nhiệm cao, trình độ chuyên môn vững vàng.
- Một số GVCN và GV bộ môn tích cực giúp đỡ và động viên HS tham gia các đội tuyển.
- Một số HS có tố chất và yêu thích bộ môn mà các em đã lựa chọn.

2. Khó khăn

- Khó khăn lớn nhất là việc chọn HS để thành lập các đội tuyển. Đặc biệt là đối với môn Sử. HS thì không được mặn mà còn phụ huynh thì không ủng hộ cho con em mình tham gia vào đội tuyển Sử. Vì vậy mà đội Sử hoàn toàn là không có HS xuất sắc. Đã khó khăn trong bước đầu thành lập đội tuyển nhưng tôi nghĩ khó khăn hơn nữa là phải làm thế nào để duy trì được HS và đảm bảo được chỉ tiêu chất lượng mà nhà trường giao cho thì quả là một vấn đề rất khó.
- Đó là đội tuyển trường, còn đến khi thành lập đội tuyển để thi tỉnh cũng rất khó khăn vì nhiều HS ở các trường xã đạt giải nhất, nhì cấp huyện đều không mặn mà khi được gọi vào đội tuyển vì lý do phải tập trung học Toán, Văn để thi cấp III. Nhiều năm tôi phải gọi những HS của Phan Bội Châu không đạt giải trong kỳ thi HSG cấp huyện để tham gia vào đội tuyển thi cấp tỉnh. Vì vậy mà trong quá trình dạy rất vất vả.
- Một số HS có lực học khá giỏi nhưng lại không tham gia vào các đội tuyển do có tâm lý sợ trượt cấp III nên tập trung vào 2 môn Văn, Toán.
- Một số HS khi tham gia đội tuyển chưa thật sự chăm học, chưa có ý thức cố gắng, phấn đấu, đôi khi còn học và làm bài chống đối (đặc biệt là đối với một số HS trường xã khi được gọi vào đội tuyển tham dự kì thi HSG cấp tỉnh)

II. MỘT SỐ GIẢI PHÁP

Từ những thuận lợi và khó khăn như trên cũng như vài năm tham gia công tác bồi dưỡng HSG, tôi nhận thấy để nâng cao chất lượng hiệu quả trong công tác này cần thực hiện một số giải pháp như sau:

*** Thứ nhất đối với Phòng GD&ĐT**

- Cần có kế hoạch tổ chức kỳ thi HSG cấp huyện sớm hơn để thuận tiện hơn cho việc thành lập các đội tuyển dự thi cấp tỉnh.

- Phòng GD&ĐT cần tổ chức kỳ thi HSG cấp huyện đảm bảo nghiêm túc trong tất cả các khâu từ khâu ra đề, coi và chấm để có thể lựa chọn được những HS thực sự xuất sắc tham gia vào các đội tuyển dự thi cấp tỉnh.

- Phòng GD&ĐT cũng cần có biện pháp để động viên khuyến khích cũng như phải quy trách nhiệm đối với những HS đạt giải cao trong kỳ thi cấp huyện ở các trường xã khi tham gia đội tuyển HSG cấp tỉnh. (Tôi không biết các môn khác thế nào chứ riêng môn Sử, tôi thấy HS ở các trường xã học tương đối tốt, đặc biệt là các em rất chăm học nhưng khi Phòng gọi các em đạt giải nhất, nhì cấp huyện tham gia vào đội tuyển thì hầu hết các em đều xin ra vì phải lo học ôn cấp III).

- Phòng GD&ĐT cũng nên có sự đổi mới trong công tác bồi dưỡng HSG. Tôi thấy hiện nay nhiều huyện và ngay cả Thành phố Hải Dương cũng đang làm đó là giao trách nhiệm cho GV và HS những trường đạt giải cao trong kỳ thi cấp huyện tự bồi dưỡng tại trường đó mà không cần phải tập trung về trường trọng điểm chất lượng cao. Vì tôi nghĩ đội tuyển HSG cấp tỉnh là nhiệm vụ chung của cả huyện chứ không phải của riêng PBC, tuy nhiên PBC sẽ chịu trách nhiệm chính.

*** Thứ hai đối với nhà trường**

- Nhà trường cần có biện pháp để động viên, khuyến khích hơn nữa để HS hứng thú khi tham gia vào các đội tuyển, đặc biệt là với những đội khó chọn quân như Văn, Sử, Địa. Và tôi nghĩ nhà trường cũng cần có biện pháp mạnh tay hơn nữa đối với những HS và phụ huynh thiếu ý thức trách nhiệm đối với nhiệm vụ chung của nhà trường.

- Nhà trường cũng nên tìm xem có giải pháp gì để có thể đảm bảo mỗi đội tuyển đều có khoảng 4- 5 nhân tố tốt đầu. Nếu không một số đội tuyển sẽ gặp nhiều khó khăn. Và BGH nhà trường cũng nên xem xét để xây dựng kế hoạch chỉ tiêu chất lượng cho phù hợp hơn (VD chỉ tiêu các môn thể mạnh của trường cần cao hơn so với các môn khó thành lập đội tuyển).

*** Thứ ba là đối với GV trực tiếp bồi dưỡng**

- Khâu đầu tiên và cũng là khâu rất quan trọng đó là phát hiện và lựa chọn, vận động, khuyến khích HS tham gia vào đội tuyển (tôi nghĩ khâu này không khác gì khâu “chọn giống của nhà nông”). Phải phát hiện lựa chọn những HS có tố chất, có ý thức tự học và đặc biệt phải có sự yêu thích môn học đó. Bởi nếu không có tình yêu đối với môn học thì các em khó mà theo được đội tuyển. GV dạy bồi dưỡng cũng cần phối hợp với GVCN, GV Văn, Toán để làm tốt công tác khuyến khích, động viên HS khi tham gia đội tuyển.

- GV dạy đội tuyển phải xây dựng kế hoạch, nghiên cứu, tìm tòi, lựa chọn để biên soạn chương trình, nội dung bồi dưỡng rõ ràng, cụ thể. Chú ý đến đối tượng HS của từng năm để có kế hoạch giảng dạy phù hợp đặc biệt cần đề cao kết quả đồng đội.

- GV không ngừng tích lũy tri thức, kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn, nâng cao trình độ, thường xuyên sưu tầm, tìm tòi, cập nhật các thông tin mới cũng như các đề thi để HS tiếp xúc, làm quen với nhiều dạng đề, nhiều kiểu bài khác nhau.

- Trong quá trình dạy bồi dưỡng, GV luôn động viên, khích lệ và làm công tác tư tưởng để các em yên tâm học tập, tuyệt đối không nên gây áp lực quá cho các em. Mặt khác, GV cần phải tạo hứng thú cho HS say mê học, tổ chức các hoạt động học tập phù hợp với đặc trưng của mỗi môn học. Hướng dẫn các em phương pháp tự học, tự nghiên cứu, tìm tòi, rèn kỹ năng làm bài... GV cũng cần đa dạng các hình thức đánh giá như GV đánh giá HS, HS đánh giá lẫn nhau và HS tự đánh giá mình. (mấy năm gần đây tôi thường cho HS học theo nhóm khoảng 2- 3 bạn, sau đó tự kiểm tra cho nhau và GV là người kiểm tra, đánh giá kết quả cuối cùng).

Tôi thiết nghĩ để công tác bồi dưỡng HSG đạt kết quả cao thì cần có sự vào cuộc của tất cả các cấp, các ban ngành. Cần có sự quan tâm, chỉ đạo sát sao của các cấp lãnh đạo, sự động viên kịp thời của nhà trường, sự ủng hộ của các bậc phụ huynh HS, sự nhiệt tình trách nhiệm cao của GV bồi dưỡng, sự hợp tác và có ý thức của HS cũng như sự giúp đỡ tích cực từ các GVCN khối 9.

Trên cương vị của một giáo viên đang tham gia bồi dưỡng đội tuyển, tôi xin đóng góp một vài ý kiến mang tính cá nhân về thực trạng và giải pháp nâng cao chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi môn Lịch sử. Mong được sự đóng góp và tham khảo ý kiến của các vị đại biểu và các thầy cô.

Xin chân thành cảm ơn!

Tứ Kỳ, ngày 09 tháng 9 năm 2017

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN LỊCH SỬ Ở TRƯỜNG THCS

Phùng Thị Xuân
Tổ trưởng KHXH, Trường THCS Quang Phục

Kính thưa các vị đại biểu khách quý!

Kính thưa các thầy cô giáo!

Trong xu hướng toàn cầu hóa, tri thức, trí tuệ con người không còn là tài sản riêng của từng quốc gia. Việc phát hiện, tuyển chọn, bồi dưỡng học sinh giỏi tạo nguồn nhân lực chất lượng cao đã trở thành trách nhiệm chung của toàn xã hội, trở thành nhiệm vụ quan trọng trong công tác giáo dục của mỗi nhà trường.

Được sự phân công của Ban tổ chức sau đây tôi xin trình bày tham luận “*Thực trạng và giải pháp bồi dưỡng học sinh giỏi môn Lịch sử*”

I. THỰC TRẠNG BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN LỊCH SỬ

1. Thuận lợi

Môn Lịch sử có nhiều ưu thế trong giáo dục đạo đức, thẩm mỹ, thế giới quan khoa học,... cho học sinh. Lịch sử chính là “người thầy của cuộc sống” giúp các em có ý thức giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc và trở thành những công dân có ích cho xã hội.

Cùng với các môn văn hoá khác, môn Lịch sử đã nhận được sự quan tâm của BGH các nhà trường. Các chính sách như: phân công giáo viên bồi dưỡng, trừ giờ trừ tiết cho giáo viên dạy đội tuyển, chế độ khen thưởng... đã góp phần động viên các thầy cô và các em học sinh.

Nhiều giáo viên có kinh nghiệm trong việc bồi dưỡng, có năng lực chuyên môn tốt, say mê, tâm huyết. Đây chính là điều kiện quan trọng trong việc nâng cao hiệu quả bồi dưỡng đội tuyển trong các nhà trường.

Đa số học sinh được chọn đội tuyển có ý thức tự giác, chăm chỉ, cố gắng. Điều đó được thể hiện rõ ở kết quả trong nhiều năm của các đội tuyển.

2. Khó khăn

2.1. Về đặc thù của bộ môn

Môn học Lịch sử là môn ít tiết (trong quan niệm của nhiều người gọi đó là môn phụ) vì vậy vai trò không được đề cao bằng các môn nhiều tiết khác.

Môn Lịch sử thuộc lĩnh vực khoa học xã hội. Lịch sử là quá khứ, các sự kiện dài và khó nhớ. Kiến thức bộ môn không trực tiếp quan sát hay thực hành được nên cách tiếp cận chủ yếu là học sinh phải học thuộc lòng các sự kiện nên hứng thú của nhiều học sinh dành cho bộ môn không bằng môn tự nhiên. Do vậy việc thu hút học sinh khá giỏi để lập đội tuyển là việc không phải dễ dàng.

2.2. Về tâm lý học sinh và xu hướng xã hội hiện nay

Một thực tế hiện nay, đa số học sinh (không chỉ riêng học sinh THCS mà cả học sinh THPT) không thích bộ môn, ngại học thuộc dẫn đến sợ học Lịch sử ngay từ những giờ học trên lớp chưa nói đến việc vào đội tuyển.

Gia đình học sinh có xu hướng không ủng hộ con học bộ môn vì cho rằng đây là môn phụ. Gia đình thường định hướng cho học sinh vào các môn tự nhiên hoặc các môn thi vào THPT, các môn có lợi thế trong việc thi đại học và chọn nghề sau này.

Mấy năm gần đây việc lựa chọn môn thi thứ 3 vào THPT là môn Tiếng Anh vì vậy tâm lý thờ ơ môn Lịch sử ngày càng rõ ràng. Bởi vậy việc chọn học sinh có tố chất vào đội tuyển càng khó khăn hơn. Không lập được đội tuyển tốt thì kết quả sẽ bị ảnh hưởng.

2.3. Về phía giáo viên

Các giáo viên dạy Lịch sử đa phần tâm huyết, yêu nghề và say mê. Tuy nhiên do ảnh hưởng của tâm lý xã hội, xu thế thời đại nên sự nhiệt tình và tâm huyết bị xói mòn nên sự đầu tư chuyên sâu cũng vì thế bị ảnh hưởng.

Nhiều giáo viên dù có năng lực chuyên môn tốt nhưng do áp dụng phương pháp giảng dạy chưa hợp lý nên vô tình làm cho bộ môn càng “nặng nề” hơn vì thế càng không khơi dậy được sự hứng thú của học sinh.

Tóm lại, nhìn lại thực trạng của việc dạy học môn Lịch sử nói chung và bồi dưỡng đội tuyển học sinh giỏi môn Lịch sử nói riêng hiện nay, tôi nhận thấy những khó khăn thách thức là rất lớn. Vì vậy để nâng cao chất lượng và hiệu quả bồi dưỡng học sinh giỏi môn Lịch sử đòi hỏi đồng bộ nhiều giải pháp. Trên cương vị giáo viên trực tiếp ôn đội tuyển tôi xin trình bày và đề xuất một số giải pháp nâng cao hiệu quả bồi dưỡng học sinh giỏi bộ môn như sau.

II. GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN LỊCH SỬ

1. Đổi mới dạy học, tạo hứng thú trong quá trình dạy học Lịch sử trên lớp và dạy ôn đội tuyển

Đây được coi là giải pháp đầu tiên vì có tạo được hứng thú cho học sinh trong việc học Lịch sử, giáo viên mới làm tốt được khâu lập đội tuyển chất lượng, đồng thời khi giáo viên nâng cao chất lượng đại trà sẽ giúp học sinh trong đội tuyển nắm bắt kiến thức cơ bản ngay trên lớp, khi bồi dưỡng giáo viên bớt đi khâu giảng lại kiến thức. Để làm được điều đó, theo tôi giáo viên cần lựa chọn nội dung, hình thức và phương pháp dạy học hợp lý như sau:

Trong quá trình dạy học cần triệt để ứng dụng CNTT như: thiết kế giáo án Power point, sử dụng tranh ảnh, video, xây dựng các dạng bài tập, trò chơi... như vậy giờ học sẽ hấp dẫn và thu hút được sự chú ý của học sinh. Đối với học sinh đội tuyển giáo viên nên dạy học trong phòng học bộ môn có kết nối máy tính, máy chiếu để ôn tập kiến thức cho học sinh thông qua các bài tập, trò chơi, video. Cách ôn tập này nên xen kẽ với việc kiểm tra trên giấy. Nó sẽ giúp học sinh ghi nhớ kiến thức một cách chính xác và hứng thú hơn.

Giáo viên nên lựa chọn học tập theo hình thức nêu vấn đề. Giáo viên đưa ra những nội dung quan trọng vừa sức để học sinh tư duy, tranh luận, phản biện. Giáo viên chỉ định hướng và kết luận chứ không cung cấp sẵn kiến thức bắt học sinh học thuộc lòng. Làm tốt được hình thức dạy học nêu vấn đề sẽ đạt được 3 mục đích: *một là* rèn kỹ năng tư duy Lịch sử cho học sinh, *tạo thói quen tư duy để học sinh có thể áp dụng trong khi làm bài thi; hai là* giúp học sinh ghi nhớ sâu sắc bản chất vấn đề vì

phần lớn kiến thức đó đều do học sinh tự khám phá qua quá trình tranh luận, phản biện; *ba là* khắc phục được tình trạng nhàm chán, học thuộc lòng trong học Lịch sử.

Xây dựng các chuyên đề trong dạy học trên lớp và dạy ôn đội tuyển. Việc xây dựng các chuyên đề nên chia theo các thời kỳ, giai đoạn lớn. Từ đó hình thành các chủ đề nhỏ trong mỗi giai đoạn đó. Trong chuyên đề ôn đội tuyển cần đảm bảo cấu trúc như sau: *Phần 1* kiến thức cơ bản (phần này giáo viên thực hiện ngay trên các giờ học chính khóa); *Phần 2* kiến thức nâng cao; *Phần 3* định hướng các câu hỏi kiểm tra. Việc xây dựng chuyên đề ôn tập chính là khâu chuẩn bị giáo án của giáo viên trong quá trình ôn luyện học sinh giỏi. Ôn tập theo chuyên đề ngoài việc giúp học sinh có cái nhìn khái quát về một giai đoạn mà còn có lợi thế trong việc giúp học sinh có kỹ năng tổng hợp, liên kết các sự kiện, tìm ra quy luật và bài học Lịch sử dễ dàng – đó là xu hướng ra đề trong kỳ thi học sinh giỏi hiện nay.

Một xu hướng trong dạy học hiện nay là dạy học tích hợp, liên môn. Bởi vậy trong môn Lịch sử giáo viên cần xây dựng các chủ đề tích hợp. Lịch sử sẽ hứng thú hơn khi giáo viên biết dùng các kiến thức Văn học, Địa lý, Mĩ thuật, Âm nhạc, các vấn đề xã hội hiện nay để dạy Lịch sử. Thông qua các chủ đề tích hợp giáo viên sẽ hình thành cho học sinh kỹ năng liên hệ kiến thức, kỹ năng vận dụng trong các tình huống cụ thể. Những kỹ năng này rất cần thiết khi học sinh làm các đề thi học sinh giỏi nhất là đề thi học sinh giỏi cấp tỉnh.

2. Phát hiện, bồi dưỡng và lựa chọn học sinh xây dựng đội tuyển

2.1. Phát hiện, xây dựng đội tuyển

Đây là điều kiện cần, là nhân tố đầu tiên quyết định chất lượng đội tuyển học sinh giỏi. Việc lựa chọn đội tuyển phải đảm bảo tổng hợp nhiều yếu tố: năng lực của học sinh, sự đam mê, kỹ năng trình bày của học sinh. Để lập được đội tuyển tốt giáo viên cần chú ý một số yêu cầu sau:

Phát hiện và tuyển chọn học sinh giỏi cần được giáo viên thực hiện ngay từ đầu cấp học. Trong quá trình giảng dạy, giáo viên phải luôn đồng hành cùng học sinh để cùng khám phá, dạy cho học sinh phương pháp tiếp cận vấn đề mới, qua đó phát hiện học sinh có tư chất thông minh. Chú trọng đánh giá, phát hiện học sinh có tố chất về: năng lực tư duy, kỹ năng giải quyết vấn đề và sáng tạo; kỹ năng nhận biết mối quan hệ giữa các khái niệm, giữa lí thuyết với thực tiễn cuộc sống; khả năng tiếp thu, chọn lọc, tổng hợp ý kiến...

Lựa chọn những học sinh chăm chỉ, chịu khó, có hứng thú với bộ môn. Không nên khiên cưỡng hoặc áp đặt cho học sinh khi học sinh không có niềm đam mê. Bởi vì niềm đam mê chính là động lực để các em học tập đạt kết quả.

Thường xuyên động viên học sinh, làm tốt công tác tư tưởng cho học sinh để các em tham gia học đội tuyển với một tinh thần và tâm lý thoải mái nhất. Trong công tác tư tưởng này giáo viên cũng cần tranh thủ sự giúp đỡ, tư vấn từ phía BGH, giáo viên chủ nhiệm, phụ huynh học sinh

2.2. Ôn tập, bồi dưỡng đội tuyển.

Đây là khâu quyết định đến chất lượng đội tuyển học sinh giỏi. Quá trình này diễn ra trong một khoảng thời gian nhất định. Cách bồi dưỡng, ôn tập tùy thuộc vào

năng lực, sự bố trí và kinh nghiệm của giáo viên bồi dưỡng. Tuy nhiên để ôn tập hiệu quả cần đảm bảo các yếu tố sau:

2.2.1. Về trách nhiệm của giáo viên:

- Luôn có ý thức tự rèn luyện, tích lũy kiến thức và kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn, nghiệp vụ để luôn xứng đáng là “người dẫn đường tin cậy” của học sinh.

- Thường xuyên tìm tòi nguồn tư liệu thông qua các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet. Lựa chọn trang Website nào hữu ích nhất, tiện dụng nhất, tác giả có các bài viết hay, khả quan nhất để sưu tầm làm tài liệu...

- Tích cực chủ động nghiên cứu, tìm tòi, khám phá, tận dụng công nghệ thông tin để tích lũy kiến thức nâng cao trình độ. Lấy nỗ lực của bản thân là chính, coi việc học hỏi vốn kiến thức, kinh nghiệm của các thế hệ đi trước là quan trọng.

- Giáo viên hướng dẫn học sinh các tài liệu, sách vở, phù hợp với trình độ của các em để tự rèn luyện thêm ở nhà, cung cấp hoặc giới thiệu các địa chỉ trên mạng để học sinh có thể tự học, tự nghiên cứu, bổ sung kiến thức.

- Giáo viên sưu tầm các bộ đề thi nhằm giúp các em tiếp xúc làm quen với các dạng đề, luôn tìm đọc, tham khảo các tài liệu hay định hướng cho học sinh.

2.2.2. Về trách nhiệm của học sinh:

- Học sinh phải nhận thức đúng về tầm quan trọng của học tập.

- Học sinh phải yêu thích môn học, say mê trong học tập và ham học hỏi

- Học sinh phải cần cù tích lũy và chăm chỉ rèn luyện, ngoài luyện sách giáo khoa, học sinh cần luyện thêm ở sách tham khảo và tài liệu khác.

Kính thưa các vị đại biểu khách quý!

Thưa toàn thể Hội nghị !

Công việc bồi dưỡng học sinh giỏi là công việc khó khăn và vất vả nhưng rất vinh quang. Đây là công việc đòi hỏi sự công phu và sáng tạo. Hiệu quả của công việc bồi dưỡng học sinh giỏi là sự hội tụ của nhiều nhân tố, trong đó vai trò của người thầy và sự cố gắng của học sinh là yếu tố quyết định.

Trên cương vị của một giáo viên đang tham gia bồi dưỡng đội tuyển, tôi xin đóng góp một vài ý kiến mang tính cá nhân về thực trạng và giải pháp nâng cao chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi môn Lịch sử. Mong được sự đóng góp và tham khảo ý kiến của các vị đại biểu và các thầy cô. Một năm học mới lại đến, chúc phong trào thi đua dạy và học của huyện Tứ Kỳ gặt hái nhiều thành công. Kính chúc các vị đại biểu, các thầy cô mạnh khỏe, hạnh phúc. Chúc hội thảo thành công tốt đẹp.

Xin chân thành cảm ơn!

Quang Phục, ngày 11 tháng 9 năm 2017

VỀ THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP TRONG BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN ĐỊA LÝ CẤP THCS

Vũ Thị Lành
Giáo viên, Trường THCS Đông Kỳ

1. Đặc điểm chung

Đất nước ta đang bước vào giai đoạn công nghiệp hoá hiện đại hoá, với mục tiêu đến năm 2020 Việt Nam cơ bản trở thành nước công nghiệp, hội nhập với quốc tế. Nhân tố quyết định thắng lợi của công cuộc CNH-HĐH và hội nhập quốc tế là nguồn lực con người, phát triển cả về số lượng và chất lượng, trên cơ sở mặt bằng dân trí được nâng cao. Đây là trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân trong đó nhà giáo và cán bộ giáo dục là lực lượng nòng cốt có vai trò quan trọng. Hiện nay cùng với các nhà trường thuộc các cấp học bên cạnh việc chú trọng nâng cao chất lượng giáo dục đại trà còn quan tâm đúng mức đến chất việc bồi dưỡng học sinh mũi nhọn. Xong để có được sản phẩm học sinh giỏi ở các môn nói chung và môn Địa Lí nói riêng, người giáo viên phải dày công nghiên cứu, trang bị cho học sinh về phương pháp học tập, về kiến thức kỹ năng tốt nhất phù hợp với từng đối tượng học sinh và từng địa phương.

Thực tế môn Địa lí ít được nhiều người chú ý nhưng đây lại là một môn học tương đối khó, để dạy tốt và học tốt môn Địa lí ở trường phổ thông là một việc khó, thì việc phát hiện và dạy học sinh giỏi môn Địa lí lại càng khó hơn gấp bội, đòi hỏi cả thầy và trò phải có một phương pháp dạy và học tập đúng đắn, kết hợp với lòng nhiệt tâm cao thì mới đạt kết quả cao. Môn Địa lí có khả năng bồi dưỡng cho học sinh một khối lượng tri thức phong phú về Tự nhiên – Kinh tế – Xã hội và những kỹ năng hết sức cần thiết trong cuộc sống, đặc biệt là kỹ năng về bản đồ. Và còn có khả năng to lớn trong việc bồi dưỡng học sinh thế giới quan khoa học và những quan điểm nhận thức đúng đắn, khả năng hình thành cho học sinh nhân cách con người mới trong xã hội.

2. Thực trạng bồi dưỡng HSG môn Địa Lý ở trường THCS

a) Những điểm mạnh

- Hầu hết các Nhà trường có đủ giáo viên giảng dạy bộ môn Địa lí chính ban, đạt trình độ chuẩn, nhiệt tình có trách nhiệm cao trong công tác, có nhiều kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng học sinh giỏi, thường xuyên trau dồi kinh nghiệm để nâng cao trình độ dạy học.

- Lãnh đạo Nhà trường, Phòng Giáo dục và Đào tạo luôn quan tâm chú trọng đầu tư, động viên giáo viên dạy đội tuyển HSG, luôn coi đây là một trong các nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của Nhà trường.

- Học sinh ngoan có ý thức phấn đấu, quyết tâm trong quá trình học.

- Trong thời đại công nghệ thông tin việc tìm kiếm tài liệu dạy và học rất phong phú và đa dạng đã hỗ trợ rất nhiều trong công tác bồi dưỡng HSG môn Địa Lý.

b) Những khó khăn

- Nhiều em không muốn tham gia vào các đội tuyển HSG vì học tập vất vả, tốn rất nhiều thời gian mà hầu như không được ít quyền lợi về học tập khi đạt một giải ở cấp huyện.

- Một số phụ huynh học sinh không quan tâm đến việc các em tham gia bồi dưỡng môn Địa lí. Một số phụ huynh rất thực tế đã xác định đây không phải môn thi cấp 3 hay đã lựa chọn khối thi cho con ngay từ bậc Trung học cơ sở và rất ít phụ huynh lựa chọn môn Địa lí. Nhiều phụ huynh còn lên tiếng cho con xin ra khỏi đội tuyển. Chính những điều này tạo áp lực rất lớn đối với chúng tôi những giáo viên được phân công bồi dưỡng đội tuyển HSG môn Địa lí. bản thân tôi dạy ở trường THCS Đông Kỳ - xã Đông Kỳ là một xã nhỏ, trường lại nằm gần Trường Phan Bội Châu nên hàng năm có một số em học sinh học khá giỏi, gia đình quan tâm đã chuyển sang Phan Bội Châu học. Số lượng học sinh lớp 9 ít được biên chế trong 2 lớp trong đó lớp A (lớp có chất lượng khá hơn) có khoảng 28 học sinh. Trong 28 học sinh này phải chọn các em học sinh để tham gia thi 9 đội tuyển gồm 8 môn văn hóa và thi Casio. Do vậy việc lựa chọn học sinh giỏi là rất khó khăn đặc biệt với môn Địa lí và môn Lịch sử.

- Một số trường nhỏ nên chỉ có biên chế 1 giáo viên môn Địa lí, do vậy rất khó khăn trọng việc trao đổi, học hỏi kinh nghiệm trong quá trình giảng dạy.

- Nội dung thi HSG môn Địa lí cũng khá dài một số nội dung khá khó như phần Địa lí đại cương lớp 6 lại học từ rất lâu do vậy nhiều nội dung phải dạy lại trong khi đó thời gian bồi dưỡng lại không nhiều nên gặp rất nhiều khó khăn.

c) Các giải pháp để nâng cao chất lượng bồi dưỡng HSG môn Địa lí ở trường THCS

**** Đối với giáo viên và học sinh trực tiếp tham gia đội tuyển***

Từ những đặc điểm cụ thể của Trường, là một giáo viên năm nào cũng được giao bồi dưỡng đội tuyển học sinh giỏi môn Địa lí tôi đã suy nghĩ rất nhiều để đưa ra được những phương pháp áp dụng cụ thể đối với từng năm học, từng tình hình thực tế và từng đối tượng HSG của từng năm đó.

- Lựa chọn đội tuyển: Điều tra học sinh có năng khiếu học bộ môn. Tuy là bộ môn phụ ít được học sinh và phụ huynh quan tâm, song tôi nhận thấy việc điều tra phát hiện học sinh có năng khiếu học giỏi bộ môn là rất quan trọng. Kiến thức môn Địa lí bao gồm cả phần tự nhiên, kinh tế và xã hội, liên quan rất nhiều đến kiến thức toán học do vậy trong quá trình chọn HSG tôi thường lựa chọn các em học sinh khá môn toán, thường tham khảo ý kiến của các giáo viên dạy môn Toán, các môn tự nhiên của lớp học sinh đó để lựa chọn, phát triển tài năng sẵn có của học sinh. Khi đã phát hiện ra những học sinh có tiềm năng cho bộ môn của mình tôi bắt đầu làm công tác tư tưởng động viên học sinh và ngay cả động viên phụ huynh học sinh cho con em mình tham gia đội tuyển HSG Địa lí.

- Phân loại học sinh: Tuy đội tuyển HSG của trường tôi chỉ có 2 em tuy nhiên trước khi tiến hành ôn tập tôi tiến hành cho học sinh làm bài kiểm tra kết hợp theo dõi quá trình học trên lớp để phân loại học sinh. Từ đó, đưa ra phương pháp cách thức bồi dưỡng và yêu cầu đạt được với từng học sinh.

- Phân bổ thời gian ôn tập và nội dung kiến thức: Kiến thức bồi dưỡng HSG môn Địa lí khá nhiều gồm phần lớp 6, 8, 9 mà thời gian bồi dưỡng không nhiều. Do vậy, đối với nội dung Địa lí lớp 9 tôi tiến hành dạy bám sát đưa nội dung ôn tập và kiểm tra việc ôn tập của học sinh ngay trên lớp, còn các buổi chiều tiến hành ôn kiểm tra các nội dung kiến thức lớp 6, 8 và các kỹ năng địa lí.

- Bồi dưỡng phương pháp tự học cho học sinh: Học sinh khi tham gia vào các đội tuyển phải chịu khá nhiều áp lực, do đó giáo viên khi giảng dạy tuyệt đối không được nhồi nhét kiến thức cho các em một cách thụ động mà phải phát huy được tính tự học, tự nghiên cứu của các em học sinh. Giáo viên có vai trò phát hiện những khó khăn động viên giúp đỡ các em kịp thời. Người thầy phải luôn thắp sáng ngọn lửa mê say môn học mà học sinh đang theo đuổi, phải dạy cho các em biến ước mơ thành hiện thực biết chấp nhận khó khăn để cố gắng vượt qua, biết rút kinh nghiệm sau những thất bại hay thành công trong từng giai đoạn mà mình.

- Hướng dẫn các em sử dụng thành thạo các kỹ năng Địa lí, sử dụng hiệu quả các phương tiện dạy học đặc biệt là cuốn Atlas Địa lí Việt Nam để giảm cách ghi nhớ máy móc cho học sinh. Rèn kỹ năng trình bày, xác định phạm vi kiến thức cho HS. Biên soạn tài liệu học tập cho học sinh.

**** Đối với các cấp quản lí giáo dục***

Công tác tuyển chọn động viên học sinh tham gia đội tuyển HSG môn Địa lí gặp nhiều khó khăn. Nên tôi mong các cấp quản lí giáo dục, Lãnh đạo nhà trường, Phòng Giáo dục và Đào tạo tư vấn đề xuất với lãnh đạo cấp trên khuyến khích động viên kịp thời với những em HSG đạt giải cấp huyện như khuyến khích bằng điểm cộng vào lớp 10 để các em có động lực học tập hơn trong quá trình bồi dưỡng, để giảm bớt những khó khăn cho chúng tôi trong quá trình lựa chọn động viên học sinh tham gia học các đội tuyển HSG. Trên đây là báo cáo tham luận của tôi về công tác bồi dưỡng HSG môn Địa lí ở trường THCS, rất mong nhận được sự góp ý của các đồng chí. Xin trân trọng cảm ơn.

Đông Kỳ, ngày 08 tháng 9 năm 2017

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BOI DUONG
DOI TUYEN HOC SINH GIOI MON DIA LY CAP THCS
HUYEN TU KY - GIAI DOAN 2017-2020

Nguyễn Thị Thanh Hương
Giáo viên, Trường THCS Phan Bội Châu

Kính thưa:

- Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là một công tác mũi nhọn trong việc nâng cao chất lượng giáo dục, tạo nguồn lực, bồi dưỡng nhân tài.
- Công việc tuy vất vả về tâm- trí- lực nhưng cũng nhiều niềm vui, tự hào bởi nó đánh dấu công sức, tài năng, đạo đức nghề nghiệp và danh dự mỗi GV và góp phần không nhỏ trong khẳng định thương hiệu nhà trường.
- Trong những năm qua, được sự quan tâm chỉ đạo cả các cấp lãnh đạo, cùng với sự nỗ lực vượt qua khó khăn của cả thầy và trò nhà trường, công tác bồi dưỡng HSG đã gặt hái được những thành công nhất định. Tuy nhiên để giữ vững và nâng cao hơn nữa chất lượng bồi dưỡng còn nhiều vấn đề cần bàn đến.

I. THỰC TRẠNG

1. Thuận lợi:

- Được sự chỉ đạo, quan tâm sâu sát và kịp thời của BGH, có những kế hoạch cụ thể trong công việc bồi dưỡng HSG.
- Trường có cơ sở vật chất khá khang trang, trang thiết bị phục vụ tương đối đầy đủ giúp cho việc dạy và học đạt kết quả tốt.
- Giáo viên có trình độ chuyên môn vững vàng, có nhiều kinh nghiệm trong công tác bồi dưỡng HSG nhiều năm liền.
- HS đông, khá đồng đều về chất lượng

2. Khó khăn:

- Đa số giáo viên dạy bồi dưỡng vừa phải bảo đảm chất lượng đại trà, vừa phải hoàn thành chỉ tiêu chất lượng mũi nhọn và công tác kiêm nhiệm do đó việc đầu tư cho công tác bồi dưỡng HSG cũng có phần bị hạn chế.
- Học sinh học chương trình chính khóa phải học quá nhiều môn, lại phải học thêm những môn khác, cộng thêm chương trình bồi dưỡng HSG nên rất hạn chế về thời gian tự học nên các em đầu tư ít thời gian cho việc học bồi dưỡng HSG,
- Đa số các em cho đây là môn phụ không phải là những môn thi tuyển sinh nên các em không muốn tham gia đội tuyển HSG. Phụ huynh HS chưa đồng tình và khuyến khích khích lệ con em mình theo học các đội tuyển nhất là các môn Sử, Địa
- HS tham gia đội tuyển Địa chủ yếu là các em có lực học khá, ít có khả năng sáng tạo.
- Kinh phí hỗ trợ GV bồi dưỡng và hình thức tuyên dương khen thưởng còn hạn chế và chưa tạo được động lực cho cả người dạy và người học.
- Việc chỉ đạo và tổ chức thi HSG diễn ra muộn và chưa thu hút được HS trường xã

II. MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI

1. Đối với Ban giám hiệu

- Cần phải phân công chuyên môn một cách hợp lý, lựa chọn giáo viên có năng lực chuyên môn giỏi, có kinh nghiệm, tinh thần trách nhiệm, có kế hoạch lâu dài, tầm nhìn xa (trước 1- 2 năm)

- Cần tạo mọi điều kiện cho giáo viên tham gia các lớp học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ.

- Có những chế độ động viên, khuyến khích khen thưởng đối với giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng học sinh giỏi.

- Lên kế hoạch bồi dưỡng ngay từ trong hè, có thể tổ chức chọn HS qua các cuộc thi cấp trường.

2. Đối với giáo viên dạy bồi dưỡng

Qua một thời gian tham gia công tác bồi dưỡng HSG, tôi nhận thấy để nâng cao chất lượng trong công tác này cần thực hiện tốt những công việc sau đây:

- Muốn có HSG phải có Thầy giỏi vì thế người thầy phải luôn luôn có ý thức tự rèn luyện, tích lũy tri thức và kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn, luôn xứng đáng là “người dẫn đường tin cậy” cho học sinh noi theo. Phải thường xuyên tìm tòi các tư liệu, có kiến thức nâng cao trên các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet. Lựa chọn trang Web nào hữu ích nhất, tiện dụng nhất, tác giả nào hay có các chuyên đề hay, khả quan nhất để sưu tầm tài liệu...

- Trong công tác bồi dưỡng HSG khâu đầu tiên là khâu tuyển chọn học sinh khâu này rất quan trọng. Như phân trên tôi nói, đó là: Chúng ta lựa chọn đội tuyển ngay sau khi kết thúc năm học thông qua việc trao đổi với GV giảng dạy trước đó và GVCN để lựa chọn những em có khả năng, tư chất, trí tuệ, lòng đam mê vào đội tuyển, làm nguồn cho năm học kế tiếp.

- Bước tiếp theo, sau khi lựa chọn được học sinh, chúng ta lập kế hoạch cho mình một cách cụ thể tránh tình trạng thích đâu dạy đó. Dạy theo chuyên đề là biện pháp mà cá nhân tôi thấy đó là hữu hiệu nhất mà tôi sử dụng. Trong quá trình dạy cần quan tâm sát sao HS, phối hợp rèn nhiều kỹ năng và đa dạng hóa các hình thức học tập. Cần luyện viết, làm đề thi để HS có bước làm quen và có kỹ năng làm bài tốt tránh áp lực tâm lý khi đi thi.

*** Về chương trình bồi dưỡng:**

- Biên soạn chương trình, nội dung bồi dưỡng rõ ràng, cụ thể, chi tiết cho từng khối, lớp, về từng mảng kiến thức rèn luyện các kỹ năng ngôn ngữ theo số tiết quy định nhất định và nhất thiết phải bồi dưỡng theo quy trình từ thấp đến cao, từ dễ đến khó để các em HS bắt nhịp dần.

*** Tài liệu bồi dưỡng:**

- GV Sưu tầm các bộ đề thi các cấp trong tỉnh nhà và các tỉnh khác thông qua công nghệ thông tin nhằm giúp các em tiếp xúc làm quen với các dạng đề, luôn tìm đọc, tham khảo các tài liệu hay để hướng cho học sinh.

- Giáo viên hướng dẫn học sinh các tài liệu, sách vở, băng đĩa phù hợp với trình độ của các em để tự rèn luyện thêm ở nhà. Đồng thời cung cấp hoặc giới thiệu các địa chỉ trên mạng để học sinh có thể tự học, tự nghiên cứu, bổ sung kiến thức.

*** Về thời gian bồi dưỡng:**

- Để chương trình BDHSG có hiệu quả thì nhà trường cần có kế hoạch BDHSG ngay trong hè (bắt đầu từ hè lớp 8), liên tục và đều đặn, không dồn ép ở tháng cuối trước khi thi.

3. Đối với học sinh:

- Phải nhận thức đúng về tầm quan trọng của học tập.
- Phải yêu thích môn học, say mê trong học tập và ham học hỏi.
- Phải cần cù tích lũy và chăm chỉ rèn luyện, ngoài đọc sách giáo khoa, học sinh cần đọc thêm sách tham khảo và tài liệu khác.

4. Đối với phụ huynh:

- Quan tâm tạo điều kiện, động viên tích cực con em học tập tốt hơn.
- Trang bị đầy đủ dụng cụ học tập.
- Thường xuyên liên lạc với giáo viên, nhà trường để nắm tình hình học tập của con mình.

III. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ:

1. Với Phòng GD&ĐT

- Quan tâm hơn nữa đến công tác bồi dưỡng HSG, có kế hoạch chỉ đạo sát sao các trường; thi cử, khen thưởng hợp lí, kịp thời cụ thể:

- + Phổ biến cấu trúc đề thi về các trường, thẩm định đề đúng cấu trúc
- + Tổ chức thi sớm, tạo điều kiện thu hút các HS tài năng ở các trường (cần có biện pháp đánh giá, xử lí các trường hợp HS đạt giải và các trường có HS đạt giải nhưng không tham gia tuyển chọn vào vòng tỉnh)
- + Nghiên cứu xem xét, phân công sử dụng hợp lí đội ngũ (giao cho các GV có HS đạt giải vòng huyện tự bồi dưỡng HS của mình thi vòng tỉnh?)
- + Có chế độ động viên, khen thưởng GV và HS một cách hợp lí và nhất quán (không nên để nhiều giải nhất, không nên năm có khen thưởng năm không), lãnh đạo phòng GD&ĐT tạo điều kiện, bố trí thời gian thăm hỏi động viên thầy trò trong quá trình học bồi dưỡng vòng tỉnh

2) Với BGH nhà trường

- Nghiên cứu lại cách thức lựa chọn HS vào các đội tuyển sao cho phát huy được sức mạnh chung (không để bỏ sót HS có tố chất tốt, không tập trung HS học tốt vào 1, 2 đội)
- Có chế độ hỗ trợ cho GV bồi dưỡng (có thể tạo nguồn kinh phí từ xã hội hóa, hợp phụ huynh HS các đội tuyển tranh thủ sự ủng hộ cả về vật chất và tinh thần của phụ huynh HS).
- Điều chỉnh chế độ thi đua khen thưởng một cách hợp lí hơn nữa.

Trên đây là thực trạng, giải pháp và đề xuất về công tác bồi dưỡng học sinh giỏi của bản thân tôi. Rất mong được sự đóng góp của các đồng chí lãnh đạo và đồng nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Tứ Kỳ, ngày 09 tháng 9 năm 2017

VỀ CÁC GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI

Vũ Thị Thanh Giang
Giáo viên, Trường THCS Đại Đồng

Kính thưa các quý vị đại biểu, các vị khách quý, thưa toàn thể hội thảo!

Lời đầu tiên cho phép tôi được gửi tới toàn thể Hội thảo lời chúc sức khỏe, hạnh phúc và lời chào trân trọng nhất!

Thưa hội thảo!

Như một tất yếu, chúng ta tất cả đều nhận thấy rõ ý nghĩa và tầm quan trọng của công tác bồi dưỡng học sinh giỏi. Có nhiều yếu tố làm nên sự thành công: tố chất học sinh, sự chuyên cần học tập, sự quan tâm gia đình, việc bồi dưỡng của giáo viên và không ngoại trừ yếu tố may mắn. Song ai cũng hiểu rằng yếu tố may mắn chỉ là một phần rất nhỏ để tạo nên thành công.

Phương ngôn có câu “*trở thành nhân tài một phần do tài năng, còn 99 phần còn lại do khổ luyện mà thành*”. Giải pháp nào giúp cho việc nâng cao chất lượng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi?

Với bản tham luận này, tôi – có lẽ chưa thể diễn đạt đầy đủ những gì mà mình tâm huyết và không dám tham vọng sẽ đáp ứng được đầy đủ nhu cầu và sự hài lòng của tất cả các đồng chí mà chỉ mong muốn sẽ chia một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi.

Giải pháp 1. Đối với Ban giám hiệu và cán bộ tổ chuyên môn

- Cần phải phân công chuyên môn một cách hợp lý, lựa chọn giáo viên có năng lực chuyên môn, tận tâm với nghề, phát huy kinh nghiệm của giáo viên. Chúng ta biết rằng “*sẽ không thể trồng cây ở nơi thiếu ánh sáng, càng không thể đào tạo học sinh giỏi mà thiếu kinh nghiệm và sự nhiệt tình của giáo viên*”.

- Thực sự quan tâm xây dựng nguồn ngay từ đầu lớp 6, cử giáo viên có kinh nghiệm chuyên tâm dạy bồi dưỡng ngay từ lớp 6.

- Cần tạo mọi điều kiện tốt nhất cho giáo viên tham gia các khóa học bồi dưỡng học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, hoặc tổ chức chuyên đề về phương pháp, kỹ năng giảng dạy, phương pháp ứng xử sư phạm trong dạy học. Tôi thích câu nói này: “*một giáo viên bình thường chỉ biết nói, người thầy dạy khá hơn biết giải thích, thầy dạy tốt biết mình họa nhưng muốn dạy học có chất lượng người thầy phải biết cách truyền cảm hứng của mình tới học sinh*”

- Có những chế độ động viên, khuyến khích khen thưởng đối với giáo viên và học sinh tham gia bồi dưỡng học sinh giỏi. Động viên đúng lúc sẽ giúp cho giáo viên và học sinh có thêm động lực, quyết tâm, niềm tin và sức mạnh.

- Tổ chức các cuộc thi giao lưu giữa các trường trong cụm ,tạo tâm thế và kinh nghiệm cho học sinh sau mỗi lần thi. Thông báo điểm kịp thời và tuyên dương trước cờ đối với học sinh.

- Tăng cường công tác kiểm tra, đánh giá việc học tập của học sinh sau mỗi tháng ôn luyện.

- Luôn dành kinh phí thích đáng cho việc mua sắm trang thiết bị phục vụ giảng dạy và học tập, đặc biệt là những sách tham khảo dành cho việc ôn luyện cho học sinh giỏi.

Giải pháp 2. Đối với giáo viên dạy bồi dưỡng

Chúng ta phải khẳng định chắc chắn rằng muốn có học sinh giỏi, phải có thầy giỏi vì thế người thầy phải luôn luôn có ý thức tự rèn luyện, trau dồi chuyên môn, tích lũy tri thức và kinh nghiệm, tìm tòi sáng tạo, nhiệt huyết và đam mê với nghề, có ý thức học hỏi đồng nghiệp, thường xuyên cập nhật các kiến thức xã hội, tìm tòi các tư liệu, có kiến thức nâng cao trên các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet, lựa chọn trang Web hữu ích nhất, tiện dụng nhất, tác giả nào hay có các chuyên đề hay, khả quan nhất để chọn lọc tài liệu...đây cũng chính là sức mạnh để học sinh tin tưởng và tôn trọng giáo viên dạy.

Nếu có thêm khiếu hài hước thì sẽ giúp nhiều cho giáo viên trong việc gây thiện cảm, sự gần gũi với học sinh, giảm áp lực trong giảng dạy. Hãy để học sinh yêu quý mình rồi mới tính đến dạy gì và dạy như thế nào.

Giải pháp 3. Việc lựa chọn học sinh và lập kế hoạch cụ thể cho chương trình bồi dưỡng

Việc lựa chọn học sinh và truyền cảm hứng thích thú cho người học là việc làm quan trọng mà người giáo viên luôn phải quan tâm. Soạn bài luôn phải chi tiết. Dạy theo chuyên đề là biện pháp mà cá nhân tôi thấy đó là hữu hiệu nhất. Giáo viên dạy bồi dưỡng cần chú ý tạo môi trường thân thiện đối với học sinh, động viên, khích lệ và chia sẻ với học sinh trong quá trình dạy học.

- Thực hiện phương châm: Dạy chắc cơ bản rồi dạy nâng cao, thông qua những bài luyện cụ thể để dạy phương pháp tư duy - dạy kiểu dạng bài có tính quy luật trước, loại bài có tính đơn lẻ, đặc biệt sau.

- Sau mỗi bài tập nâng cao giáo viên cần đưa ra phương pháp giải hoặc những lưu ý nhằm học sinh tự khắc sâu kiến. Giáo viên luôn có ý thức phải chọn lọc những bài tập vận dụng để củng cố và ôn tập, chú trọng rèn kỹ năng làm bài cho học sinh và giúp học sinh tự trau dồi, tự thẩm thấu.

- Sau mỗi chuyên đề, cần cho học sinh cùng nhau thảo luận, chia sẻ vướng mắc, cùng nhau tháo gỡ, cũng cần có bài kiểm tra đánh giá theo các mức độ để nắm ngay được tình hình học sinh bị hỏng phần nào, những bài đa số học sinh làm được gọi học sinh trực tiếp lên bảng làm, mỗi lần ghi bảng các em nhớ hơn là ghi ở vở, bài nào chưa tốt giáo viên sửa và khắc sâu ngay.

- Ngoài ra giáo viên sưu tầm ngân hàng bộ đề thi các cấp trường, cấp huyện, thành phố và các tỉnh khác thông qua công nghệ thông tin nhằm giúp các em tiếp xúc làm quen với các dạng đề có nhiều điểm mới, hay và hữu ích.

- Trong mỗi giáo án cần dành một phần trong việc rút kinh nghiệm để thấy rõ việc làm được và chưa làm được để có hướng khắc phục, tìm được sự đơn giản trong phương pháp dạy, truyền tải kiến thức và học tập.

- Kiểm tra đánh giá học sinh sau mỗi chuyên đề, thông báo điểm ngay, chữa bài cẩn thận cho học sinh đồng thời tuyên dương học sinh nhằm khích lệ tinh thần hăng hái học tập.

- Trong quá trình truyền tải kiến thức, giáo viên cần thấm thía cho học sinh của mình tình yêu trong môn học, sức mạnh của sự tự tin, tính kiên trì và bền bỉ, sự khát khao thành công.

- Tôi luôn có những câu chuyện vui giúp học sinh của mình giảm bớt áp lực, căng thẳng. Tôi cũng nhận thức đầy đủ rằng, chúng ta luôn luôn phải kiên nhẫn khi dạy học sinh, nếu sử dụng cái đầu quá nóng và trái tim quá lạnh thì sẽ không bao giờ thành công tìm đến. Tôi nói vui với học trò của mình: *“học tập giống như cách chúng ta pha trà vậy, nhất thiết phải đun sôi sự quyết tâm, làm bay hơi mọi căng thẳng, pha loãng mọi khó khăn, lọc hết những phức tạp, ta sẽ dần thưởng thức sự tiến bộ của mình”*.

- Luôn định sẵn kế hoạch bồi dưỡng học sinh giỏi đều đặn, liên tục, không nên dồn ép, gây quá tải dẫn đến sự mệt mỏi của học sinh cũng như sự xao nhãng học các môn học khác.

Giải pháp 4. Đối với học sinh

- Chúng ta nên nhận thức rõ rằng việc bồi dưỡng học sinh giỏi không chỉ trao đi kiến thức mà đòi hỏi truyền sự đam mê. Học hỏi gồm nhiều hơn là chỉ tiếp thu bài, nó đòi hỏi sự thấu hiểu.

- Luôn chú trọng đào tạo những học sinh có tố chất để bồi dưỡng từ sớm, hướng dẫn các em có phương pháp học tập kỹ năng làm bài, kỹ năng vận dụng, khắc sâu kiến thức, chiến lược trong mỗi bài thi để học sinh có nhiều kinh nghiệm trong thi cử. Với riêng môn tiếng Anh, học sinh có thể tham khảo thêm những tài liệu vô cùng có ích:

Các trang nguồn tài liệu hỗ trợ việc học tiếng anh của học sinh:

- 1. Tiếng anh 1,2,3.*
- 2. Tiếng anh hoa mặt trời*
- 3. esl conversation*
- 4. English aula*
- 5. Thu viên tư liệu*
- 6. My world*
- 7. <http://violet.vn/main/>*
- 8. Trang VOA learning English*
- 9. <http://learningenglish.voanews.com/>*
- 10. <http://www.cambridgeenglish.org>*
- 11. [http://www.cambridgeenglish.org/teaching-english/resources-for-teachers/...](http://www.cambridgeenglish.org/teaching-english/resources-for-teachers/)*

- Luôn tiếp thêm năng lượng cho học sinh của mình và nhất thiết không được tiết kiệm những lời động viên, khen ngợi. Tôi tin tưởng rằng những điều tốt đẹp sẽ đến với giáo viên và học sinh nếu thực sự biết tin tưởng và đam mê, những điều tốt đẹp hơn sẽ đến với những ai biết kiên nhẫn, những điều tốt đẹp nhất chỉ đến với ai biết khát khao chiến thắng, khát khao thành công và không bao giờ bỏ cuộc.

Thưa Hội thảo!

Hy vọng những chia sẻ này sẽ đáp ứng được nhu cầu và sự đồng tình của các quý vị cũng như mong sự góp ý chân thành từ đồng nghiệp để tôi vững vàng hơn với nhiệm vụ được giao.

Xin được cảm ơn sự chú ý lắng nghe của các quý vị đại biểu và đồng nghiệp.

Xin chúc sức khỏe, hạnh phúc, thành công tới toàn thể hội thảo.

Xin trân trọng cảm ơn!

Đại Đồng, ngày 11 tháng 9 năm 2017

VỀ THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG HỌC SINH GIỎI MÔN TIẾNG ANH

Tăng Thị Diệu
Giáo viên, Trường THCS Hưng Đạo

Kính thưa các vị đại biểu khách quý!

Kính thưa toàn thể các đồng chí!

Công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là công tác mũi nhọn trong nhà trường, việc lựa chọn bồi dưỡng học sinh giỏi tạo cơ hội cho các học sinh có năng khiếu, có tài năng có cơ hội được bồi dưỡng kiến thức, phát huy khả năng của mình ở bậc trung học cơ sở và những kiến thức ấy sẽ là nền tảng để các em phát triển năng lực của mình trong tương lai, chấp cánh cho khát vọng học tập của các em được bay cao, bay xa.

Hiện nay đất nước đang trong thời kỳ hội nhập quốc tế sâu rộng, việc dạy và học tiếng anh đang được ngành và xã hội quan tâm đặc biệt thể hiện qua: *Việc triển khai đề án dạy và học ngoại ngữ 2020; Việc thi điểm dạy và học chương trình sách giáo khoa hệ 10 năm; Thay đổi cấu trúc đề thi; Các cuộc thi tiếng anh đa dạng về hình thức, phong phú về lượng kiến thức được triển khai rộng rãi ở các nhà trường, cấp học.* Để đáp ứng và theo kịp với những thay đổi liên quan đến môn học đòi hỏi giáo viên bồi dưỡng cũng phải thường xuyên cố gắng để bắt kịp với những yêu cầu đặt ra để đội tuyển của mình có được kết quả tốt nhất.

Đến với buổi thảo luận ngày hôm nay, từ thực tế giảng dạy và kinh nghiệm của bản thân trong việc bồi dưỡng học sinh giỏi môn tiếng anh, tôi xin trao đổi cùng các đồng chí một số thực trạng và 4 giải pháp chính mà bản thân đã từng làm trong quá trình bồi dưỡng học sinh giỏi và nhận thấy đã có những kết quả nhất định.

I. Thực trạng:

- Học sinh học đến lớp 9 thường băn khoăn trong việc lựa chọn môn được bồi dưỡng, rất nhiều em học giỏi tiếng anh lại vừa học giỏi cả toán và văn nên khi cân nhắc chọn đội tuyển khá khó với các em.

- Lượng kiến thức ôn luyện đội tuyển khá nhiều, khó và đòi hỏi khả năng tư duy sáng tạo không những thế năm lớp 9 mục tiêu lớn nhất của các em là thi vào THPT, học sinh chỉ được ôn luyện trong thời gian ngắn nên một số em thấy khó bỏ giữa chừng.

- Trong các phần của đề thi kỹ năng nghe đa phần học sinh gặp khó khăn do các em không có phương tiện nghe thường xuyên, chưa chăm luyện nghe nên khi đi thi kỹ năng này thường không được điểm cao.

- Học sinh chưa biết lập kế hoạch trong học tập, sắp xếp thời gian để vừa tham gia bồi dưỡng vừa đảm bảo kiến thức đại trà nên đôi khi bài tập giáo viên giao các em không làm hết, bỏ.

- Một số phụ huynh do bận rộn chưa quan tâm, động viên kết hợp cùng với giáo viên nhắc nhở các em học tập.

II. Giải pháp:

1. Phát hiện học sinh có năng khiếu ngay từ đầu cấp, lập kế hoạch bồi dưỡng theo quá trình.

- Thực tế cho thấy nếu giáo viên dạy bồi dưỡng nhận lớp ở cuối cấp- lớp 9 thì việc bồi dưỡng sẽ không thể thuận lợi như giáo viên được nhà trường tạo điều kiện cho nhận lớp ngay từ khi các em bước vào đầu cấp. Việc nhận lớp ngay từ lớp 6 giúp giáo viên phát hiện được học sinh có năng khiếu, khả năng ngay từ sớm để chủ động trong việc xây dựng kế hoạch bồi dưỡng theo giai đoạn đảm bảo trong suốt quá trình từ lớp 6 đến lớp 9 giáo viên được theo sát những thay đổi, ghi nhận được sự tiến bộ của các em kịp thời có kế hoạch bồi dưỡng liên tục thường xuyên đảm bảo trang bị cho các em chắc kiến thức cơ bản rồi mới đến nâng cao, khối 6,7 hướng dẫn học sinh củng cố tích lũy vốn từ vựng ngữ pháp, lớp 8,9 luyện kỹ năng và khắc sâu kiến thức chuẩn bị sẵn sàng bước vào các cuộc thi.

- Việc phát hiện xây dựng đội tuyển từ đầu cấp tạo điều kiện cho giáo viên lập và xây dựng kế hoạch, nội dung bồi dưỡng vừa rèn luyện được cho học sinh chắc kiến thức cơ bản đồng thời lồng ghép bài tập khó, có tính thách thức đòi hỏi khả năng tư duy tự khám phá độc lập, kích thích sự sáng tạo cho các em vào các thời điểm thích hợp có nghĩa là bồi dưỡng cả trong và ngoài lớp học. Ngoài việc cung cấp kiến thức thì với học sinh giỏi giáo viên cần hướng dẫn các em tự khám phá kiến thức. Học sinh tự khám phá sẽ nhớ rất lâu những gì mình tìm được và dễ dàng biến chúng thành của mình. Ngôn ngữ được khám phá trong ngữ cảnh, thông qua văn bản, từ nhiều nguồn cũng sẽ giúp học sinh dễ dàng thông hiểu và vận dụng. Kiến thức có được là phải trải qua một quá trình chính vì vậy học sinh giỏi được phát hiện, được bồi dưỡng ngay từ sớm sẽ giảm áp lực quá tải, dạy đôn ép kiến thức ở một khoảng thời gian rất ngắn là chỉ ở một học kỳ I năm lớp 9 rồi đi thi. Đã có năm bồi dưỡng, học sinh của tôi mới đầu rất hào hứng xung phong vào đội tuyển nhưng được vài hôm thấy lượng kiến thức không lồ sinh ra nản chí, xin thôi. Chính vì vậy bồi dưỡng rất cần thời gian và quá trình.

2. Tạo niềm say mê hứng thú học tập bộ môn:

Để học tập đạt kết quả tốt học sinh phải có niềm say mê, với học sinh giỏi điều này càng trở lên cần thiết. Niềm say mê học tập bộ môn, tự đặt mục tiêu chinh phục các đỉnh cao, từ các thành tích nhỏ tiếp tục phấn đấu có được các thành tích cao hơn là động lực thúc đẩy các em học tập. Trong quá trình dạy học nói chung và bồi dưỡng học sinh giỏi nói riêng tôi đặc biệt quan tâm đến việc tạo cảm hứng học tập và niềm say mê môn học cho học sinh qua phương pháp, thủ thuật dạy học, qua thiết kế các hoạt động, tổ chức các hoạt động và lựa chọn các dạng bài tập. Tôi rất thích một câu danh ngôn "*Một giáo viên bình thường kể chuyện. Một giáo viên giỏi giải thích. Một giáo viên xuất sắc chứng minh. Một giáo viên vĩ đại truyền cảm hứng*". Học tiếng anh có rất nhiều nguồn chính vì thế khi đã say mê học sinh sẽ liên tục, liên tục tìm tòi và học tập không biết mệt mỏi đặc biệt là học sinh giỏi.

3. Khuyến khích học sinh tự học, thường xuyên, liên tục qua các nguồn học liệu khác nhau:

Khi đã tạo được hứng thú say mê học tập cho học sinh, giáo viên bồi dưỡng nên khuyến khích học sinh tự học. Hiện nay các trang Web tự học tiếng anh có rất

nhiều, các chương trình tự học cũng khá phổ biến, bên cạnh đó các cuộc thi tiếng anh được thiết kế đa dạng có tính tổng hợp, hệ thống khá hoàn chỉnh giúp học sinh ngoài việc học trên lớp có thể tranh thủ thời gian để tự học ở nhà. Giáo viên tùy theo khả năng học sinh của mình hướng dẫn các em học thêm khảo qua các trang web phù hợp. Ngoài việc sưu tầm, thiết kế các đề thi cho các em luyện giáo viên nên giới thiệu cho học sinh các cuốn sách hữu ích để học sinh luyện tập nâng cao. Nhắc nhở học sinh nếu có vướng mắc tranh thủ hỏi thầy, hỏi bạn. Học sinh kết hợp các hình thức học: học độc lập, học hợp tác trong đội, hỗ trợ lẫn nhau.

4. Xây dựng kế hoạch, chương trình bồi dưỡng.

- Giáo viên tiến hành xây dựng kế hoạch chi tiết cho từng buổi dạy, lựa chọn bài tập kỹ lưỡng định lượng chính xác khoảng thời gian cho từng mảng kiến thức. Giáo viên nên bồi dưỡng theo chuyên đề, lồng ghép, liên kết các nội dung của chuyên đề này với chuyên đề kia để trong cùng một buổi học vừa củng cố nội dung của buổi học trước, vừa hướng dẫn được nội dung kiến thức mới, vừa gợi mở cho học sinh tìm tòi cho nội dung tiếp theo. Các bài tập trong các buổi bồi dưỡng chính vì vậy cũng phải đa dạng giúp học sinh vận dụng linh hoạt từ, ngữ pháp bên cạnh đó là các bài tập luyện sâu, nâng cao đòi hỏi tư duy và củng cố.

- Căn cứ vào mức điểm cho từng nội dung trong cấu trúc đề thi giáo viên nên định lượng thời gian bồi dưỡng từng phần cho phù hợp.

Từ vựng, ngữ pháp: Hướng dẫn học sinh có sổ tay ghi chép, tích lũy từ, cấu trúc ngữ pháp, các nội dung hay được học, tự học. Tích lũy thường xuyên, biến thành của mình. Học từ, ngữ pháp qua ngữ cảnh giao tiếp, qua câu, đoạn văn hình thành khả năng đoán từ, hiểu nghĩa đoạn, hướng tới rèn luyện làm bài tập đọc hiểu.

Nghe: Học sinh học tiếng anh thường gặp khó khăn với phần thi nghe và học sinh giỏi cũng vậy. Nguyên nhân là do các em không có thiết bị nghe ở nhà, chỉ chủ yếu nghe trên lớp mà thời lượng để nghe không nhiều nên kỹ năng nghe của các em hạn chế. Chính vì vậy để chuẩn bị cho học sinh giỏi rèn luyện được kỹ năng nghe ngoài việc dành thời lượng phù hợp cho luyện kỹ năng nghe và làm bài tập bám sát định dạng đề thi, giáo viên nên khuyến khích học sinh tranh thủ luyện nghe, sử dụng phòng máy của trường, tập trung ở nhà bạn có phương tiện nghe để rèn kỹ năng nghe. Ngày một ngày hai học sinh nghe không thể rèn được kỹ năng nghe vì thế nên hướng dẫn học sinh nghe thường xuyên.

Đọc hiểu: chiếm tới 40% điểm trong bài thi, các bài đọc hiểu đòi hỏi học sinh phải thông hiểu, đoán nghĩa từ, hiểu nội dung bao quát, hiểu câu hỏi và các phương án trả lời. Với dạng bài tập này đòi hỏi khả năng tư duy ngôn ngữ của học sinh chỉ thông qua luyện nhiều học sinh mới dần rèn được thói quen tư duy ngôn ngữ.

Viết: ở đây tôi chỉ xin đề cập đến dạng bài viết tự do. Để luyện viết cho học sinh tôi dành thời gian lựa chọn các dạng văn bản, sưu tầm các chủ đề viết, hướng dẫn học sinh cấu trúc các dạng văn bản, khai thác đầu bài, tìm ý. Khuyến khích học sinh tích hợp văn học vào viết, các đề viết tự do có nhiều điểm giống văn bản nghị luận học sinh thiếu ý dẫn đến bài viết sơ sài. Trong viết việc mở bài, sắp xếp ý logic, đa dạng các cấu trúc câu trong viết, tăng cường sử dụng từ nối, trình bày vấn đề rõ ràng đầy đủ, khoa học là những vấn đề mà giáo viên nên quan tâm trong dạng viết tự do. Khi luyện viết giáo viên phải chịu khó chữa bài viết tỉ mỉ chi tiết cho học sinh, chỉ

rõ những điểm mạnh điểm yếu, lỗi cụ thể, yêu cầu học sinh tự chữa lỗi giáo viên giới thiệu thêm các giải pháp khác giúp học sinh lựa chọn tham khảo. Có như vậy kỹ năng viết của học sinh mới được cải thiện.

Kính thưa các vị đại biểu, kính thưa các đồng chí.

Dạy học là một hoạt động đòi hỏi sự sáng tạo. Với bồi dưỡng học sinh giỏi kinh nghiệm và sáng tạo luôn đồng hành. Kinh nghiệm và sự sáng tạo ở mỗi giáo là khác nhau, đối tượng học sinh ở mỗi trường cũng khác nhau nhưng với giáo viên bồi dưỡng thì sự nhiệt tình, trách nhiệm là mong mỗi đến khát khao sự thành công của học sinh sau kỳ thi là giống nhau. Giáo viên dạy không chỉ lo kiến thức trang bị cho các em, không chỉ lo hướng dẫn cách học, không chỉ sắp xếp thời gian để bồi dưỡng các em mọi lúc có thể mà thậm chí còn lo lắng cả đến cách giúp các em tránh bệnh tâm lí khi đi thi. Những vấn đề tôi chia sẻ trên đây chắc hẳn không phải là những vấn đề mới trong bồi dưỡng học sinh giỏi, và cách mà tôi làm có lẽ cũng chưa hay bằng cách nhiều đồng chí đã làm. Chính vì vậy tôi mong muốn được học hỏi từ các đồng chí. Mong rằng vì sự nghiệp giáo dục chung của huyện nhà, vì chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi môn tiếng anh nói riêng và các môn học khác nói chung các thầy cô chúng ta sẽ thường xuyên chia sẻ những kinh nghiệm quý báu của mình cho đồng nghiệp để những kinh nghiệm quý báu ấy trở nên bổ ích và có ý nghĩa đối với các em học sinh, đối với đồng nghiệp của mình. Thành quả mà học sinh đạt được là sự nỗ lực của các em, là tâm huyết, là niềm vui, niềm tự hào của thầy cô, gia đình và xã hội. Năm học mới đã đến tôi xin kính chúc các đồng chí sức khỏe, hạnh phúc, thành công. Chúc cho đội ngũ chúng ta luôn đoàn kết, hợp tác với mục tiêu tất cả vì học sinh thân yêu.

Xin trân trọng cảm ơn.

Hưng Đạo, ngày 11 tháng 9 năm 2017

**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG
ĐỘI TUYỂN HỌC SINH GIỎI MÔN TIẾNG ANH CẤP THCS
HUYỆN TỨ KỲ - GIAI ĐOẠN 2017-2020**

**Phú Thị Huyền
Tổ trưởng CM, Trường THCS Phan Bội Châu**

1. Thực trạng và nguyên nhân

- Trường THCS Phan Bội Châu là trường trọng điểm chất lượng cao của Huyện Tứ Kỳ song hàng năm vẫn chưa thu hút được hết học sinh tốt ở các xã do nguyên nhân chính là đi lại không thuận tiện.

- Việc lựa chọn đội tuyển của trường cũng gặp nhiều khó khăn vì mỗi đội tuyển là 10 học sinh không được trùng nhau như vậy mỗi năm trường có khoảng hơn gần 100 học sinh tham gia các đội tuyển nên tốp cuối của các đội tuyển chưa tốt.

- Hiện nay môn Tiếng Anh ngày càng được quan tâm, rất nhiều phụ huynh ở các trường khác trong huyện cũng sẵn sàng đầu tư để con em mình học thêm ở các trung tâm hoặc mời gia sư về tận nhà để dạy con em mình.

Trong những năm gần đây kết quả thi HSG tỉnh môn Tiếng Anh còn hạn chế do nhiều nguyên nhân:

- Giáo viên còn thiếu kinh nghiệm, chưa phát huy được sức mạnh hợp tác của các thành viên trong nhóm, chưa tổng hợp được kiến thức, chưa đầu tư thời gian nhiều trong khâu chuẩn bị bài, soạn giáo án.

- Việc thành lập đội tuyển và bồi dưỡng so với nhiều huyện khác trong tỉnh còn muộn. (nhiều huyện thi HSG huyện môn Tiếng Anh từ lớp 6,7)

- Thời gian học buổi chiều môn tiếng Anh còn ít so với các trường nên cũng ảnh hưởng đến chất lượng học sinh.

- Việc lựa chọn học sinh còn gặp nhiều khó khăn, chưa chọn lựa được hết những học sinh có tố chất và niềm đam mê thực sự.

2. Giải pháp

*** Đối với giáo viên**

- Giáo viên cần nâng cao tinh thần tự học, trau dồi, cập nhật kiến thức, tích cực hoạt động nhóm chuyên môn, chia sẻ kinh nghiệm hỗ trợ lẫn nhau trong quá trình dạy bồi dưỡng.

- Giáo viên cần có kế hoạch bồi dưỡng cụ thể, rõ ràng, xác định rõ trọng tâm. Hệ thống kiến thức để học sinh dễ tiếp thu.

- Giáo viên cần làm tốt việc hướng dẫn học sinh tự học, cung cấp các nguồn tài liệu để học sinh tham khảo.

- Làm tốt việc kiểm tra đánh giá thường xuyên: kiểm tra sau mỗi chuyên đề, kiểm tra định kì: có thể cho học sinh chấm chéo để học sinh tự nhận ra các lỗi sai của nhau.

- Rèn kĩ năng làm bài và tâm lí cho học sinh: đây là khâu vô cùng quan trọng nhưng đôi khi giáo viên chưa chú ý đúng mức nên dẫn đến mặc dù kiến thức của học sinh khá tốt nhưng vẫn bị điểm kém.

- Tận dụng tối đa CNTT trong quá trình bồi dưỡng:

+ Đối với giáo viên: Suu tầm tài liệu, nghiên cứu tài liệu, tham khảo các đề trên mạng, giới thiệu các địa chỉ tự học cho học sinh.

+ Đối với học sinh: Tự học trên các website theo sự hướng dẫn của giáo viên, tự làm thêm các đề...

*** Đối với nhà trường và Phòng GD&ĐT**

- Thành lập đội tuyển sớm, thi học sinh giỏi cấp trường từ lớp 6 để chọn nhân tố.
- Nên cho giáo viên dạy theo học sinh ít nhất từ lớp 7 để giáo viên sát sao hơn và hiểu học sinh hơn, và để chọn đội tuyển dễ dàng hơn.

- Cần làm tốt công tác xã hội hóa giáo dục để động viên giáo viên dạy bồi dưỡng.

- Nên thi HSG huyện từ lớp 8 để chọn đội tuyển tỉnh, tập trung rèn học sinh trong dịp hè lớp 8. Nếu học sinh các trường được lựa chọn trong đội tuyển nên chuyển về trường Phan Bội Châu từ đầu năm lớp 9. Hoặc thi sớm giữa học kì I trên tinh thần khách quan, công bằng, đổi mới khâu ra đề thi để chọn đúng đối tượng sau đó các trường tự bồi dưỡng để thi tỉnh bởi lẽ Phan Bội Châu hàng năm vẫn chưa thu hút được hết nhân tài từ các xã nên vẫn còn nhiều học sinh có tố chất tốt ở các trường khác trong huyện.

- Phòng GD&ĐT, nhà trường nên tổ chức 1 vài đợt khảo sát các đội tuyển.

3. Kiến nghị

- Phòng GD&ĐT nên động viên kịp thời những học sinh đạt giải IOE và OTE cấp Tỉnh và cấp quốc gia cấp THCS (năm học 2014-2015 và 2015- 2016 có 2 học sinh đạt huy chương đồng cấp quốc gia nhưng không được trao giải và nhận thưởng trong hội nghị tuyên dương khen thưởng).

- Tạo điều kiện bổ sung đội ngũ giáo viên cho nhà trường. Việc làm đó là vô cùng cần thiết nhằm giảm bớt số tiết dạy cho giáo viên, tạo điều kiện thuận lợi nhất về mặt thời gian, công sức để giáo viên dạy đội tuyển tập trung tối đa cho đội tuyển.

(Nhóm Tiếng Anh hiện tại có 3 giáo viên, rất vất vả)

- Cần tổ chức tốt hơn nữa kì thi HSG huyện để chọn nhân tố cho đội tuyển tỉnh và ghi nhận đúng sự cố gắng, nỗ lực của giáo viên.

- Nên làm tốt công tác xã hội hóa giáo dục, hiện nay trong huyện có nhiều doanh nghiệp, nhà máy trên địa bàn huyện có nguyện vọng đầu tư cho giáo dục, nên tận dụng nguồn đầu tư này để trao học bổng, hỗ trợ đi lại cho học sinh trong trường. Như vậy mới thu hút được hết học sinh giỏi trong cả huyện hoặc đầu tư xe buýt đưa đón học sinh để phụ huynh yên tâm khi gửi con em vào trường.

Trên cương vị của một giáo viên đang tham gia bồi dưỡng đội tuyển, tôi xin đóng góp một vài ý kiến mang tính cá nhân về thực trạng và giải pháp nâng cao chất lượng bồi dưỡng học sinh giỏi môn Tiếng Anh. Mong được sự đóng góp và tham khảo ý kiến của các vị đại biểu và các thầy cô.

Xin chân thành cảm ơn!

Từ Kỳ, ngày 09 tháng 9 năm 2017

VỀ PHƯƠNG PHÁP BỒI DƯỠNG, HƯỚNG DẪN NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HỌC SINH GIỎI MÔN TIẾNG ANH

Nguyễn Thị Lan
Giáo viên, Trường THCS Tứ Xuyên

Như chúng ta đã biết, công tác bồi dưỡng học sinh giỏi là một nhiệm vụ quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục, bồi dưỡng nhân tài cho quê hương, đất nước. Bồi dưỡng HSG là một công việc khó khăn và lâu dài, đòi hỏi nhiều công sức của thầy và trò. Nhưng để có được chất lượng bồi dưỡng HSG tốt không phải là điều đơn giản. Đây quả là một bài toán khó giải đáp đối với bản thân mỗi GV, đối với tập thể sư phạm các trường THCS, bởi một thực trạng: số lượng HSG các môn còn ít, học sinh chưa thấy hết được đó là trách nhiệm, là vinh dự của bản thân của gia đình và của nhà trường do vậy các em lơ là, hờ hững khi tham gia các đội tuyển đặc biệt các môn các em cho là không quan trọng. Đứng trước thực trạng đó mà bản thân mỗi GV khi dạy HSG của nhà trường đều rất băn khoăn, lo lắng, trăn trở, dù có dùng hết tâm huyết, lòng nhiệt tình của mình nhưng chất lượng đội tuyển vẫn chưa đạt được như ý muốn.

Trước hết chúng ta nhìn lại thực trạng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi của huyện

1. Thuận lợi:

- Được sự chỉ đạo, quan tâm, kịp thời của BGH, có những kế hoạch cụ thể, lâu dài trong công việc bồi dưỡng HSG.
- Giáo viên yêu nghề có trách nhiệm trong công tác bồi dưỡng HSG.

2. Khó khăn:

- Đa số giáo viên dạy bồi dưỡng vừa phải bảo đảm chất lượng đại trà, vừa phải hoàn thành chỉ tiêu chất lượng mũi nhọn do vậy cường độ làm việc tương đối căng thẳng, việc đầu tư cho công tác bồi dưỡng HSG cũng có phần bị hạn chế.
- Học sinh vừa phải hoàn thành chương trình chính khóa vừa phải học chương trình bồi dưỡng HSG nên đã ảnh hưởng không nhỏ đến quá trình học tập cũng như kết quả.
- Một số trường ít học sinh nên khó khăn trong việc lựa chọn các em đi thi có em phải thi 2 môn
- Một số học sinh tham gia học bồi dưỡng chưa cố gắng nhiều nên kết quả thi học sinh giỏi chưa cao.
- Một số ít phụ huynh chưa thực sự quan tâm, tạo điều kiện đến học tập của con em mình.
- Trang thiết bị phục vụ cho việc dạy và học chưa thực tốt

Sau đây tôi trình bày về phương pháp bồi dưỡng, hướng dẫn nhằm nâng cao chất lượng công tác bồi dưỡng học sinh giỏi:

Giải pháp 1. Đối với giáo viên bồi dưỡng

- Để có đội tuyển HSG lâu dài phải có lộ trình bồi dưỡng và biết thừa kế qua các năm học trước vì thế người thầy phải luôn luôn có ý thức tự rèn luyện, tích lũy tri

thức và kinh nghiệm, trau dồi chuyên môn, luôn xứng đáng là “người dẫn đường tin cậy” cho học sinh noi theo. Phải thường xuyên tìm tòi các tư liệu, có kiến thức nâng cao trên các phương tiện, đặc biệt là trên mạng internet. Lựa chọn trang Web nào hữu ích nhất, tiện dụng nhất, tác giả nào hay có các chuyên đề hay, khả quan nhất để sưu tầm tài liệu...

- Trong công tác bồi dưỡng HSG khâu đầu tiên là khâu tuyển chọn học sinh thông qua việc trao đổi với GV giảng dạy trước đó để lựa chọn những em có khả năng, tư chất, trí tuệ, lòng đam mê, tính sáng tạo vào đội tuyển, làm nguồn cho năm học kế tiếp.

- Bước tiếp theo, chúng ta lập kế hoạch cho mình một cách cụ thể tránh tình trạng thích đâu dạy đó. Dạy theo chuyên đề là biện pháp mà cá nhân tôi thấy đó là hữu hiệu nhất.

- GV bồi dưỡng HSG cần phối hợp chặt chẽ với phụ huynh học sinh, với giáo viên chủ nhiệm trong việc dạy đối tượng HSG để tạo mọi điều kiện giúp các em phát huy hết năng lực của mình.

- Thực hiện phương châm: dạy chắc cơ bản rồi dạy nâng cao, thông qua những bài luyện cụ thể để dạy phương pháp tư duy - dạy kiểu dạng bài có quy luật, loại bài có tính đơn lẻ rồi luyện các dạng tổng quát.

- Trong mỗi bài tập cần đưa ra nhiều câu với mức độ từ dễ đến khó

- Sau mỗi bài tập nâng cao GV cần đưa ra phương pháp giải hoặc những lưu ý nhằm học sinh tự khắc sâu kiến thức để cách trình bày được lập luận logic hơn.

- Sau mỗi chuyên đề cần có bài kiểm tra đánh giá theo các mức độ để nắm ngay được tình hình học sinh bị hỏng phần nào, những bài đa số HS làm được gọi HS trực tiếp lên bảng làm (mỗi lần ghi bảng các em nhớ hơn là ghi ở vở), bài nào chưa tốt GV sửa và khắc sâu ngay.

- Ngoài ra giáo viên sưu tầm ngân hàng bộ đề thi các cấp trường, cấp huyện và các tỉnh khác thông qua công nghệ thông tin nhằm giúp các em tiếp xúc làm quen với các dạng đề có nhiều điểm mới, hay và hữu ích.

- Để đạt hiệu quả cao, cần phải phải tăng cường hướng dẫn học sinh tự tìm đọc các tài liệu có định hướng theo những chuyên đề.

- Hướng dẫn học sinh các tài liệu, sách vở, băng đĩa phù hợp với trình độ của các em để tự rèn luyện thêm ở nhà.

- Hướng dẫn các em học sinh tham gia thi Olympic qua mạng internet.

- Giáo viên sưu tầm các bộ đề thi các cấp trong tỉnh nhà và các tỉnh khác thông qua công nghệ thông tin nhằm giúp các em tiếp xúc làm quen với các dạng đề, luôn tìm đọc, tham khảo các tài liệu hay định hướng cho học sinh.

- Nên tránh:

+ Đùng để HS tâm lý trong thi cử và không nặng thành tích đối với HS dẫn đến HS bị áp lực từ nhiều phía.

+ Một số giáo viên mới bồi dưỡng học sinh giỏi, thường hay nôn nóng, bỏ qua bài tập cơ bản, cho ngay bài khó, học sinh mới đầu đã gặp ngay một “mớ bòng

bong”, không nhận ra được nên bắt đầu từ đâu hoặc việc ghi nhớ từng đơn vị kiến thức kỹ năng dễ lộn xộn hay kết quả là không định hình được phương pháp từ đơn giản đến phức tạp, càng học càng hoang mang.

+ Một số gv lại coi những bài đơn lẻ không có quy luật chung là quan trọng, cho học sinh làm nhiều hơn và trước những bài có nguyên tắc chung (coi những bài đó mới là “thông minh”), kết quả là học sinh bị rối loạn, không học được phương pháp tư duy theo kiểu đúng đắn khoa học

Giải pháp 2. Đối với học sinh

- Bồi dưỡng học sinh giỏi là một quá trình lâu dài. Cần phải bồi dưỡng hứng thú và tính tích cực, độc lập nghiên cứu của học sinh.

- Cần phát hiện sớm các em học sinh giỏi và bồi dưỡng sớm và tạo nguồn từ lớp đầu cấp học.

- Cách tốt nhất bồi dưỡng hứng thú cho học sinh là hướng dẫn đi dắt cho các em đạt được những thành công từ thấp lên cao. Nhiều học sinh lúc đầu chưa bộc lộ rõ năng khiếu nhưng sau quá trình được đi dắt đã trưởng thành rất vững chắc và đạt thành tích cao.

- Học sinh phải nhận thức đúng về tầm quan trọng của học tập.

- Học sinh phải yêu thích môn học, say mê trong học tập và ham học hỏi.

- Học sinh phải cần cù tích lũy và chăm chỉ rèn luyện, ngoài đọc sách giáo khoa, học sinh cần đọc thêm sách tham khảo và tài liệu khác.

Trên đây là bản báo cáo tham luận của chúng tôi trong việc bồi dưỡng HSG tiếng Anh ở bậc THCS. Rất mong được sự sẻ chia, đóng góp ý kiến của đồng nghiệp.

Xin trân trọng cảm ơn!

Từ Xuyên, ngày 10 tháng 9 năm 2017